

Službeni list Europske unije

L 107

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

Svezak 57.

10. travnja 2014.

Sadržaj

II. Nezakonodavni akti

UREDDBE

★ Delegirana uredba Komisije (EU) br. 357/2014 od 3. veljače 2014. o dopuni Direktive 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EZ) br. 726/2004 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu slučajeva kad bi se studije o učinkovitosti nakon izdavanja odobrenja mogle zahtijevati ⁽¹⁾	1
★ Uredba Komisije (EU) br. 358/2014 od 9. travnja 2014. o izmjeni priloga II. i V. Uredbi (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o kozmetičkim proizvodima ⁽¹⁾	5
★ Provedbena uredba komisije (EU) br. 359/2014 od 9. travnja 2014. o izmjeni Priloga V. Uredbi (EZ) br. 136/2004 u pogledu popisa zemalja iz njezina članka 9. ⁽¹⁾	10
★ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 360/2014 od 9. travnja 2014. o uvodenju konačne anti-dampinške pristojeće na uvoz ferosilicija podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Rusije nakon revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1225/2009	13
★ Uredba Komisije (EU) br. 361/2014 od 9. travnja 2014. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe (EZ) br. 1073/2009 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dokumenata za međunarodni prijevoz putnika običnim i turističkim autobusima i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 2121/98 ⁽¹⁾	39
★ Uredba Komisije (EU) br. 362/2014 od 9. travnja 2014. o ispravku inačice na španjolskom jeziku Uredbe (EZ) br. 1881/2006 o utvrđivanju najvećih dopuštenih količina određenih kontaminanata u hrani ⁽¹⁾	56
Provedbena uredba Komisije (EU) br. 363/2014 od 9. travnja 2014. o utvrđivanju paušalnih uvoznih vrijednosti za određivanje ulazne cijene određenog voća i povrća	57

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP

ODLUKE

2014/196/EU:	
★ Provedbena odluka Vijeća od 18. veljače 2014. o odobrenju ažuriranog programa makroekonomskih prilagođbe za Portugal	59
2014/197/EU:	
★ Provedbena odluka Vijeća od 18. veljače 2014. o izmjeni Provedbene odluke 2011/344/EU o dodjeli finansijske pomoći Unije Portugalu	61

III. Drugi akti

EUROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

★ Odluka Nadzornog tijela EFTA-e br. 303/13/COL od 10. srpnja 2013. o Programu Fonda za zakupljene letove za sjevernu Norvešku (Norveška)	69
---	----

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDDBE

DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 357/2014**od 3. veljače 2014.**

o dopuni Direktive 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EZ) br. 726/2004 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu slučajeva kad bi se studije o učinkovitosti nakon izdavanja odobrenja mogle zahtijevati

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku Zajednice o lijekovima za humanu primjenu (¹), a posebno njezin članak 22.b,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 726/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. ožujka 2004. o utvrđivanju postupaka Zajednice pri odobravanju primjene i postupaka nadzora nad primjenom lijekova koji se rabe u humanoj i veterinarskoj medicini te uspostavi Europske agencije za lijekove (²), a posebno njezin članak 10.b,

budući da:

- (1) Odluke o stavljanju medicinskih proizvoda u promet trebalo bi donositi na temelju objektivnih mjerila kakvoće, sigurnosti i učinkovitosti dotičnog medicinskog proizvoda kako bi se osiguralo da se samo visokokvalitetni medicinski proizvodi stavlaju u promet i daju pacijentima. Stoga prije odobrenja novi medicinski proizvodi moraju biti podvrgnuti opsežnim studijama, uključujući klinička ispitivanja o učinkovitosti.
- (2) U skladu s člankom 21.a točkom (f) Direktive 2001/83/EZ i člankom 9. stavkom 4. točkom (cc) Uredbe (EZ) br. 726/2004 u određenim slučajevima može biti nužno da se podaci dostupni u vrijeme odobrenja za stavljanje u promet dopune dodatnim informacijama o učinkovitosti medicinskog proizvoda kako bi se riješile dvojbe koje su postojale prije izdavanja odobrenja za stavljanje u promet. Štoviše, u skladu s člankom 22.a stavkom 1. točkom (b) Direktive 2001/83/EZ i člankom 10.a stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EZ) br. 726/2004 zbog informacija dobivenih nakon izdavanja odobrenja može se zahtijevati znatna revizija prethodnih ocjena učinkovitosti i dodatni potvrđni podaci o učinkovitosti, dok se odobrenje za stavljanje u promet za to vrijeme zadržava. U oba slučaja nadležna nacionalna tijela, Europska agencija za lijekove i Komisija (dalje u tekstu „nadležna tijela“) mogu obvezati nositelja odobrenja za stavljanje u promet da provede studiju o učinkovitosti nakon izdavanja odobrenja.
- (3) Obvezom da se provede studija o učinkovitosti nakon izdavanja odobrenja trebale bi se riješiti određene opravdane znanstvene dvojbe koje bi mogле izravno utjecati na zadržavanje odobrenja za stavljanje u promet. Ova obveza ne smije se koristiti kao opravdanje za preuranjeno izdavanje odobrenja za stavljanje u promet. U skladu

¹) SLL 311, 28.11.2001., str. 67.

²) SLL 136, 30.4.2004., str. 1.

s člankom 22.a stavkom 1. Direktive 2001/83/EZ i člankom 10.a stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 726/2004 obveza da se provede takva studija trebala bi biti opravdana za svaki slučaj posebno, uzimajući u obzir svojstva medicinskog proizvoda i postojeće podatke. Studija bi trebala nadležnim tijelima i nositelju odobrenja za stavljanje u promet dati nužne informacije kako bi se ili dopunili prvobitni dokazi ili provjerilo treba li se odobrenje za stavljanje u promet izdati, izmjeniti, obustaviti ili opozvati na osnovi novih podataka koji proizlaze iz studije.

- (4) Člankom 22.b Direktive 2001/83/EZ i člankom 10.b Uredbe (EZ) br. 726/2004 ovlašćuje se Komisija da odredi slučajeve kad bi se studije o učinkovitosti nakon izdavanja odobrenja mogle zahtijevati. U interesu transparentnosti i pravne sigurnosti te u svjetlu razvoja znanstvenih spoznaja primjерeno je da se sastavi popis određenih slučajeva i okolnosti koje se mogu uzeti u obzir.
- (5) U različitim terapeutskim područjima koristi se zamjenskim markerima poput biomarkera i smanjenja tumora u onkologiji kao alatima za utvrđivanje učinkovitosti medicinskih proizvoda u istraživačkim i potvrđnim kliničkim studijama. Kako bi se potkrijepila ocjena temeljena na tim markerima, dobivanje dalnjih podataka o učinkovitosti u fazi nakon izdavanja odobrenja može biti mjerodavno da se provjeri utjecaj intervencije na klinički rezultat ili razvoj bolesti. Također može biti potrebno provjeriti slažu li se cjelokupni podaci o preživljavanju u fazi nakon izdavanja odobrenja s rezultatom zamjenskog markera ili ne.
- (6) Neki se medicinski proizvodi redovito mogu koristiti u kombinaciji s drugim medicinskim proizvodima. Premda se od podnositelja zahtjeva za odobrenje za stavljanje u promet očekuje da u kliničkim studijama uzme u obzir učinke takvih kombinacija, često se ili ne zahtjeva ili je neprimjereni iscrpno proučavanje svih mogućih kombinacija obuhvaćenih odobrenjem za stavljanje u promet, općenito prije izdavanja odobrenja. Umjesto toga, znanstvena ocjena djelomično se može temeljiti na ekstrapolaciji postojećih podataka. U određenim slučajevima dobivanje dalnjih kliničkih dokaza nakon izdavanja odobrenja može biti mjerodavno za posebne kombinacije ako bi se takvim studijama mogle pojasniti nejasnoće koje još nisu bile razmatrane. To se osobito odnosi na kombinacije koje se primjenjuju ili se očekuje da će se primjenjivati u svakodnevnoj medicinskoj praksi.
- (7) U glavnim kliničkim studijama provedenima prije izdavanja odobrenja za stavljanje u promet zna biti teško pouzdano prikazati sve različite podskupine stanovništva kojima se medicinski proizvod daje. To nužno ne isključuje cjelokupan omjer koristi i rizika u vrijeme odobrenja za stavljanje u promet. Međutim, u nekim određenim podskupinama stanovništva kod kojih su se pokazale nejasnoće u odnosu na koristi mogu biti potrebni daljni dokazi o učinkovitosti dobiveni u posebno usmjerenim kliničkim studijama u fazi nakon izdavanja odobrenja.
- (8) U normalnim uvjetima dugoročno praćenje učinkovitosti medicinskih proizvoda kao dio nadzora nakon izdavanja odobrenja nije obvezno, čak ni za medicinske proizvode odobrene za kronične bolesti. U mnogim slučajevima učinci medicinskih proizvoda slabe s vremenom, što zahtjeva redefiniranje terapije. Međutim, to nužno ne ugrožava omjer koristi i rizika medicinskog proizvoda i ocjenu dotadašnjeg povoljnog učinka. U iznimnim slučajevima, studije nakon izdavanja odobrenja trebale bi se zahtijevati kad se mogućim nedostatkom dugoročne učinkovitosti može dovesti u pitanje održavanje pozitivnog omjera koristi i rizika intervencije. To može biti slučaj s inovativnim terapijama tijekom kojih bi intervencije trebale izmjeniti tijek bolesti.
- (9) U iznimnim slučajevima, studije u svakodnevnoj praksi mogu se zahtijevati kad postoji jasan dokaz da su koristi medicinskog proizvoda koje su se pokazale u kontroliranim nasumičnim kliničkim ispitivanjima pod znatnim utjecajem stvarnih uvjeta uporabe ili kad se predmet od posebnog znanstvenog interesa može nabolje proučiti uz pristup podacima prikupljenim u svakodnevnoj medicinskoj praksi. Nadalje, zaštitne studije o učinkovitosti cjepiva nisu uvijek izvedive. Umjesto toga, ocjene učinkovitosti iz budućih studija provedenih tijekom kampanja cijepljenja nakon izdavanja odobrenja mogu se koristiti za dobivanje dodatnog znanja o tome može li cjepivo pružiti zaštitu na kraći ili duži rok.

- (10) Tijekom životnog ciklusa odobrenog medicinskog proizvoda može doći do znatne promjene u standardnom načinu dijagnoze, liječenja ili sprečavanja bolesti, što vodi do potrebe da se ponovno otvore rasprave o utvrđenom omjeru koristi i rizika medicinskog proizvoda. Europski sud odlučio je da izmijenjeni konsenzus unutar zdravstvene zajednice koji se odnosi na primjerene kriterije ocjene terapeutske učinkovitosti medicinskog proizvoda može predstavljati konkretne i objektivne čimbenike kao osnovu za donošenje negativne ocjene omjera koristi i rizika tog proizvoda (¹). Stoga može biti nužno pružiti nove dokaze o učinkovitosti medicinskog proizvoda da bi se zadržala pozitivna ocjena omjera koristi i rizika. Isto tako, ako bolje razumijevanje bolesti ili farmakologije medicinskog proizvoda dovede u pitanje kriterije korištene za utvrđivanje učinkovitosti medicinskog proizvoda u vrijeme izdavanja odobrenja za stavljanje u promet, može se razmotriti potreba za dodatnim studijama.
- (11) Kako bi se dobili smisleni podaci, nužno je osigurati da je nacrt studije o učinkovitosti nakon izdavanja odobrenja primjereno za davanje odgovora na znanstvena pitanja koja se razmatraju.
- (12) Nadležna tijela mogu nametnuti obvezu kako bi se osigurala ili potvrdila učinkovitost medicinskog proizvoda za humanu primjenu u kontekstu uvjetnog odobrenja za stavljanje u promet i/ili odobrenja za stavljanje u promet izdanog u iznimnim okolnostima, ili kao rezultat postupka upućivanja pokrenutog u skladu s člancima 31. i 107.i Direktive 2001/83/EZ ili člankom 20. Uredbe (EZ) br. 726/2004. Osim toga, nositelji odobrenja za stavljanje u promet medicinskog proizvoda za naprednu terapiju ili medicinskog proizvoda za pedijatrijsku primjenu mogli bi morati poštovati određene mjere kako bi osigurali praćenje učinkovitosti. Kao posljedica toga, nužno je provesti studiju o učinkovitosti nakon izdavanja odobrenja. Potrebu izvođenja takve studije treba se razmatrati u kontekstu tih postupaka i neovisno o posebnim slučajevima i okolnostima iz ove Uredbe,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Nadležna nacionalna tijela, Europska agencija za lijekove i Komisija mogu zahtijevati da nositelj odobrenja za stavljanje u promet provede studiju o učinkovitosti nakon izdavanja odobrenja u skladu s člankom 21.a točkom (f) i člankom 22.a stavkom 1. točkom (b) Direktive 2001/83/EZ i člankom 9. stavkom 4. točkom (cc) i člankom 10.a stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EZ) br. 726/2004:
 - (a) kad su utvrđene dvojbe o nekim aspektima učinkovitosti medicinskog proizvoda i može ih se riješiti samo nakon što je medicinski proizvod stavljen u promet;
 - (b) kad razumijevanje bolesti, klinička metodologija i primjena medicinskog proizvoda u stvarnim uvjetima pokažu da bi mogla biti potrebna znatna revizija prethodne ocjene učinkovitosti.
2. Nadležna nacionalna tijela, Europska agencija za lijekove i Komisija primjenjuju stavak 1. samo u jednom od sljedećih slučajeva ili više njih:
 - (a) u prvobitnoj se ocjeni učinkovitosti temeljenoj na zamjenskim markerima treba provjeriti utjecaj intervencije na klinički rezultat ili razvoj bolesti ili potvrditi prethodne pretpostavke o učinkovitosti;
 - (b) u slučaju medicinskih proizvoda koji se koriste u kombinaciji s drugim medicinskim proizvodima potrebni su daljnji podaci o učinkovitosti kako bi se pojasnile nejasnoće koje nisu bile razmatrane u vrijeme odobrenja;
 - (c) nejasnoće koje se odnose na učinkovitost medicinskog proizvoda u određenim podskupinama stanovništva koje nisu mogle biti riješene prije odobrenja za stavljanje u promet i zbog kojih su potrebni daljnji klinički dokazi;

(¹) Predmet C-221/10P Artegordan protiv Komisije, još neobjavljen, točke 100. – 103.

- (d) mogući nedostatak dugoročne učinkovitosti kojim se dovodi u pitanje održavanje pozitivnog omjera koristi i rizika medicinskog proizvoda;
- (e) koristi medicinskog proizvoda koje su se pokazale u kliničkim ispitivanjima pod znatnim su utjecajem stvarnih uvjeta uporabe ili kad u slučaju cjepiva zaštitne studije o učinkovitosti nisu bile izvedive;
- (f) promjena u standardnom načinu razumijevanja bolesti ili farmakologije medicinskog proizvoda zbog koje su potrebni dodatni dokazi o učinkovitosti proizvoda;
- (g) novi konkretni i objektivni znanstveni čimbenici mogu biti osnova za zaključak da je potrebna znatna revizija pret-hodnih ocjena učinkovitosti.

3. Slučajevi utvrđeni stavcima 1. i 2. ne dovode u pitanje nametanje obveze nositelju odobrenja za stavljanje u promet da provede studiju o učinkovitosti nakon izdavanja odobrenja u kontekstu bilo kojeg sljedećeg slučaja:

- (a) uvjetno odobrenje za stavljanje u promet izdano u skladu s člankom 14. točkom (7) Uredbe (EZ) br. 726/2004;
- (b) odobrenje za stavljanje u promet u iznimnim okolnostima i u skladu s određenim uvjetima iz članka 14. stavka 8. Uredbe (EZ) br. 726/2004 ili članka 22. Direktive 2001/83/EZ;
- (c) odobrenje za stavljanje u promet medicinskog proizvoda za naprednu terapiju u skladu s člankom 14. Uredbe (EZ) br. 1394/2007 Europskog parlamenta i Vijeća (¹);
- (d) medicinski proizvod za pedijatrijsku upotrebu u skladu s člankom 34. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1901/2006 Europskog parlamenta i Vijeća (²);
- (e) postupak upućivanja pokrenut u skladu s člancima 31. ili 107.i Direktive 2001/83/EZ ili člankom 20. Uredbe (EZ) br. 726/2004.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 3. veljače 2014.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

(¹) Uredba (EZ) br. 1394/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o lijekovima za naprednu terapiju i o izmjeni Direktive 2001/83/EZ i Uredbe (EZ) br. 726/2004 (SL L 324, 10.12.2007., str. 121.).

(²) Uredba (EZ) br. 1901/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o lijekovima za pedijatrijsku upotrebu i o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 1768/92, Direktive 2001/20/EZ, Direktive 2001/83/EZ i Uredbe (EZ) br. 726/2004 (SL L 378, 27.12.2006., str. 1.).

UREDJA KOMISIJE (EU) br. 358/2014

od 9. travnja 2014.

o izmjeni priloga II. i V. Uredbi (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća o kozmetičkim proizvodima

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima (¹), a posebno njezin članak 31. stavak 1.,

budući da:

- (1) U unosu 25. Priloga V. Uredbi (EZ) br. 1223/2009 utvrđuje se najveća koncentracija od 0,3 % koja se odnosi na uporabu triklosana kao konzervansa u kozmetičkim proizvodima.
- (2) Na temelju Odluke Komisije 2008/721/EZ (²) Znanstveni odbor za proizvode široke potrošnje („SCCP“) koji je naknadno zamijenjen Znanstvenim odborom za zaštitu potrošača („SCCS“) donio je u siječnju 2009. mišljenje o sigurnosti triklosana za zdravlje ljudi (³) nakon čega je u ožujku 2011. uslijedila dopuna (⁴).
- (3) SCCP je smatrao da zbog razine ukupne izloženosti trajna uporaba triklosana kao konzervansa s trenutačnom graničnom vrijednosti najveće koncentracije od 0,3 % u svim kozmetičkim proizvodima nije sigurna za potrošača, a CCS je potvrdio to stajalište. Međutim, SCCP je smatrao da je uporaba triklosana s najvećom koncentracijom od 0,3 % u zubnim pastama, sapunima za ruke, sapunima za tijelo/gelovima za tuširanje i dezodoransima, puderima za lice i korektorima sigurna. Nadalje, SCCP je smatrao da su ostale uporabe triklosana s najvećom koncentracijom od 0,3 % u proizvodima za nokte u slučaju kada je namjeravana uporaba čišćenje noktiju na rukama i nogama prije primjene sustava umjetnih noktiju te s najvećom koncentracijom od 0,2 % u tekućinama za ispiranje usne šupljine sigurne za potrošača.
- (4) U svjetlu prethodno navedenog mišljenja CCS-a, Komisija smatra da bi se zadržavanjem ograničenja uporabe triklosana na postojećoj razini povećao potencijalni rizik za zdravlje ljudi. Stoga je potrebno u Prilogu V. Uredbi (EZ) br. 1223/2009 provesti dodatna ograničenja koja su predložili SCCP i CCS.
- (5) U pogledu uporabe parabena kao konzervansa u kozmetičkim proizvodima u unosu 12. Priloga V. Uredbi (EZ) br. 1223/2009 pod nazivom 4-hidroksibenzojeva kiselina i njezine soli i esteri utvrđuje se najveća koncentracija od 0,4 % za pojedini ester i 0,8 % za smjesu estera.
- (6) CCS je u prosincu 2010. donio mišljenje o parabenima (⁵) nakon čega je u listopadu 2011. uslijedilo pojašnjenje (⁶) kao odgovor na jednoglasnu odluku Danske o zabrani propil-parabena i butil-parabena, njihovih izoblika i njihovih soli u kozmetičkim proizvodima za djecu mlađu od tri godine zbog potencijalne endokrine aktivnosti tih tvari, donesenu u skladu s člankom 12. Direktive Vijeća 76/768/EEZ (⁷).
- (7) CCS je potvrdio da su metilparaben i etilparaben sigurni ako se upotrebljavaju u najvećim dopuštenim koncentracijama. Nadalje, CCS je konstatirao da su predstavnici kozmetičke industrije dostavili nedostatne podatke ili nisu dostavili podatke za sigurnosnu procjenu izopropilparabena, izobutilparabena, fenilparabena, benzilparabena i pentilparabena. Zbog toga nije moguće procijeniti rizik od tih spojeva za ljude. Stoga te tvari više ne trebaju biti navedene u Prilogu V., a s obzirom na to da se mogu upotrijebiti kao antimikrobna sredstva, potrebno ih je navesti u Prilogu II. kako bi bilo jasno da su zabranjene u kozmetičkim proizvodima.

(¹) SL L 342, 22.12.2009., str. 59.

(²) Odluka Komisije 2008/721/EZ od 5. kolovoza 2008. o uspostavljanju savjetodavne strukture znanstvenih odbora i stručnjaka u području zaštite potrošača, javnoga zdravlja i okoliša te stavljanju izvan snage Odluke 2004/210/EZ (SL L 241, 10.9.2008., str. 21.).

(³) SCCP/1192/08, http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/04_sccp/docs/sccp_o_166.pdf.

(⁴) SCCP/1414/11, http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/consumer_safety/docs/sccs_o_054.pdf.

(⁵) SCCS/1348/10 revizija od 22. ožujka 2011.

(⁶) SCCS/1446/11.

(⁷) Direktiva Vijeća 76/768/EEZ od 27. srpnja 1976. o usklađivanju zakonodavstava država članica u odnosu na kozmetičke proizvode (SL L 262, 27.9.1976., str. 169.).

- (8) Zaključke koje je SCCS formulirao u istim mišljenjima o propilparabenu i butilparabenu osporila je studija koju su provela francuska nadležna tijela (¹) pa je stoga u svibnju 2013. SCCS donio dodatnu procjenu rizika od tih dviju tvari (²). U okviru druge faze upravljanja rizikom od parabena u pripremi su mjere koje se odnose na propilparaben i butilparaben.
- (9) U pogledu neškodljivosti 4-hidroksibenzojeve kiseline i njezinih soli (kalcijev paraben, natrijev paraben, kalijev paraben) nisu iskazane dvojbe.
- (10) Relevantne priloge Uredbi (EZ) br. 1223/2009 potrebno je stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (11) Primjenu prethodno navedenih ograničenja potrebno je odgoditi kako bi se industriji omogućila provedba potrebnih prilagodbi formulacija proizvoda. Poduzećima je posebno potrebno nakon stupanja na snagu ove Uredbe ostaviti rok od šest mjeseci kako bi sukladne proizvode stavila na tržište i rok od petnaest mjeseci kako bi prestala stavljati na tržište nesukladne proizvode te kako bi se omogućila potrošnja postojećih zaliha.
- (12) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za kozmetičke proizvode,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilozi II. i V. Uredbi (EZ) br. 1223/2009 mijenjaju se u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Od 30. listopada 2014. na tržište Unije stavlju se samo kozmetički proizvodi koji su u skladu s ovom Uredbom.

Od 30. srpnja 2015. na tržištu Unije dostupni su samo kozmetički proizvodi koji su u skladu s ovom Uredbom.

Članak 3.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. travnja 2014.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

(¹) Gazin V., Marsden E., Briffaux J-P (2012), Propilparaben: studija toksičnosti provedena na muškim miševima vrste Wistar u razdoblju od osam tjedana nakon dojenja iza kojeg slijedi prekid tretmana u razdoblju od 26 tjedana, oralna primjena s pomoću sonde, Poster SOT Annual Meeting San Francisco USA – Izvadak ID 2359*327.

(²) SCCS/1514/13.

PRILOG

Prilozi Uredbi (EZ) br. 1223/2009 mijenjaju se kako slijedi:

1. U Prilogu II. dodaju se sljedeći unosi 1374 do 1378:

Referentni broj	Identifikacija tvari		
	Kemijski naziv/INN	CAS broj	EZ broj
a	b	c	d
„1374	Izopropil 4-hidroksibenzoat (INCI: Isopropylparaben) (natrijeva sol) ili soli izopropilparabena	4191-73-5	224-069-3
1375	Izobutil 4-hidroksibenzoat (INCI: Isobutylparaben)	4247-02-3	224-208-8
	(natrijeva sol) ili soli izobutilparabena	84930-15-4	284-595-4
1376	Fenil 4-hidroksibenzoat (INCI: Phenylparaben)	17696-62-7	241-698-9
1377	Benzil 4-hidroksibenzoat (INCI: Benzylparaben)	94-18-8	
1378	Pentil 4-hidroksibenzoat (INCI: Pentylpaben)	6521-29-5	229-408-9"

2. Prilog V. mijenja se kako slijedi:

(a) unos 12. zamjenjuje se sljedećim:

Referentni broj	Kemijski naziv/INN	Identifikacija tvari			Uvjeti			Tekst uvjeta primjene i upozorenja
		c	d	e	f	g	h	
a	b							
„12	4-hidroksibenzojeva kiselina i njezine soli i esteri, osim estera izopropila, izobutila, fenila, benzila i pentila	4-Hydroxybenzoic acid	99-96-7	202-804-9		0,4 % (kao kiselina) za pojedini ester 0,8 % (kao kiselina) za smjesu estera"		
		methylparaben	99-76-3	202-785-7				
		butylparaben	94-26-8	202-318-7				
		potassium ethylparaben	36457-19-9	253-048-1				
		potassium paraben	16782-08-4	240-830-2				
		propylparaben	94-13-3	202-307-7				
		sodium methylparaben	5026-62-0	225-714-1				
		sodium ethylparaben	35285-68-8	252-487-6				
		sodium propylparaben	35285-69-9	252-488-1				
		sodium butylparaben	36457-20-2	253-049-7				
		ethylparaben	120-47-8	204-399-4				
		sodium paraben	114-63-6	204-051-1				
		potassium methylparaben	26112-07-2	247-464-2				
		potassium butylparaben	38566-94-8	254-009-1				
		potassium propylparaben	84930-16-5	284-597-5				
		calcium paraben	69959-44-0	274-235-4				

(b) unos 25. zamjenjuje se sljedećim:

Referentni broj	Identifikacija tvari				Uvjeti			Tekst uvjeta primjene i upozorenja
	Kemijski naziv/INN	Naziv iz glosara uobičajenih sastojaka	CAS broj	EZ broj	Vrsta proizvoda, dijelovi tijela	Najveća koncentracija u gotovom pripravku	Ostalo	
a	b	c	d	e	f	g	h	i
„25	5-kloro-2- (2,4-diklorofenoksi) fenol	Triclosan	3380-34-5	222-182-2	(a) Zubne paste Sapuni za ruke Sapuni za tijelo/gelovi za tuširanje Dezodoransi (ne u spreju) Puder za lice i korektori Proizvodi za čišćenje noktiju na rukama i nogama prije primjene sustava umjetnih noktiju (b) Tekućine za ispiranje usne šupljine	(a) 0,3 % (b) 0,2 %"		

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 359/2014**od 9. travnja 2014.****o izmjeni Priloga V. Uredbi (EZ) br. 136/2004 u pogledu popisa zemalja iz njezina članka 9.**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 97/78/EZ od 18. prosinca 1997. o utvrđivanju načela organizacije veterinarskih pregleda proizvoda koji ulaze u Zajednicu iz trećih zemalja ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 19. stavak 1.,

budući da:

- (1) Direktivom Vijeća 97/78/EZ utvrđena su načela organizacije veterinarskih pregleda proizvoda koji ulaze u Uniju iz trećih zemalja.
- (2) Člankom 19. stavkom 1. te Direktive utvrđeno je da će Komisija sastaviti popis biljnih proizvoda koji podliježu veterinarskim pregledima na graničnim postajama i popis trećih zemalja koje mogu dobiti odobrenje za izvoz tih biljnih proizvoda u Uniju.
- (3) U skladu s tim, u Prilogu IV. Uredbi Komisije (EZ) br. 136/2004 ⁽²⁾ sijeno i slama navedeni su kao biljni proizvodi podložni veterinarskim pregledima na graničnim postajama, a u Prilogu V. dijelu I. te Uredbe navedene su zemlje iz kojih su države članice ovlaštene uvoziti sijeno i slamu.
- (4) Uredba (EZ) br. 136/2004 donesena je prije stupanja na snagu Ugovora o pristupanju iz 2003. Prilog V. dio II. Uredbe (EZ) br. 136/2004 sadržava popis država pristupnica koji je bio mjerodavan do 30. travnja 2004. Stoga Prilog V. dio II. više nije potreban niti je potrebna podjela Priloga V. na dva dijela.
- (5) Radi jasnoće u Prilog V. potrebno je dodati ISO oznake zemalja.
- (6) Srbija je nedavno zatražila odobrenje za izvoz sijena i slame u Uniju.
- (7) U Uredbi Komisije (EU) br. 206/2010 ⁽³⁾ Srbija je navedena kao zemlja iz koje je odobreno uvoziti u Uniju pošiljke svježeg mesa govedeg, ovčeg i kozjeg podrijetla te svježeg mesa domaćih kopitara.
- (8) Iako unos u Uniju živilih papkara i kopitara iz Srbije nije odobren, unos sijena i slame može biti odobren jer, s obzirom na stanje u Srbiji u pogledu zdravlja životinja, ne postoji rizik od širenja infektivnih ili zaraznih bolesti životinja unosom tih biljnih proizvoda, koji su možda bili u dodiru sa živim životinjama.
- (9) Uredbu (EZ) br. 136/2004 treba stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (10) Mjere predviđene u ovoj Uredbi u skladu su s mišljenjem Odbora za prehrambeni lanac i zdravje životinja,

⁽¹⁾ SL L 24, 30.1.1998., str. 9.⁽²⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 136/2004 od 22. siječnja 2004. o postupcima za veterinarske preglede na graničnim inspekcijskim postajama Zajednice za proizvode koji se uvoze iz trećih zemalja (SL L 21, 28.1.2004., str. 11.).⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) br. 206/2010 od 12. ožujka 2010. o utvrđivanju popisa trećih zemalja, državnih područja ili njihovih dijelova odobrenih za unos u Europsku uniju određenih životinja i svježeg mesa te zahtjeva veterinarskog certificiranja (SL L 73, 20.3.2010., str. 1.).

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Prilog V. Uredbi (EZ) br. 136/2004 zamjenjuje se Prilogom ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. travnja 2014.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

PRILOG

„PRILOG V.

POPIS ZEMALJA IZ ČLANKA 9.

ISO oznaka	Zemlja
AU	Australija
BY	Bjelarus
CA	Kanada
CH	Švicarska
CL	Čile
GL	Grenland
IS	Island
NZ	Novi Zeland
RS	Srbija (¹)
US	Sjedinjene Američke Države
ZA	Južna Afrika (osim dijela kontrolnog područja za bolesti slinavke i šapa koji se nalazi u veterinarskoj regiji Sjeverni i Istočni Transvaal, u oblasti Ingwavuma veterinarskog područja Natal i u pograničnom području s Bocvanom istočno od geografske dužine 28°)

(¹) Kako je navedeno u članku 135. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane (SL L 278, 18.10.2013., str. 16.).”

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 360/2014

od 9. travnja 2014.

o uvođenju konačne antidampinške pristojbe na uvoz ferosilicija podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Rusije nakon revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1225/2009

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1225/2009 od 30. studenoga 2009. o zaštiti od dampinškog uvoza iz zemalja koje nisu članice Europske zajednice ⁽¹⁾ („Osnovna uredba”), a posebno njezin članak 11. stavke 2., 5. i 6.,

budući da:

A. POSTUPAK

1. Mjere na snazi

- (1) Vijeće je, nakon antidampinškog ispitnog postupka („početni ispitni postupak”) Uredbom (EZ) br. 172/2008 ⁽²⁾ uvelo konačnu antidampinšku pristojbu na uvoz ferosilicija („FeSi”) trenutačno obuhvaćenog oznakama KN 7202 21 00, 7202 29 10 i 7202 29 90, podrijetlom iz Narodne Republike Kine („NRK”), Egipta, Kazakstana, bivše jugoslavenske republike Makedonije i Rusije („konačne antidampinške mjere”).
- (2) Mjere su bile u obliku pristojbe *ad valorem* utvrđene na razini od 31,2 % za uvoz iz NRK-a, uz iznimku društava Erdos Xijin Kuangye Co. (15,6 %) i Lanzhou Good Land Ferroalloy Factory Co. (29,0 %), na razini od 18,0 % za uvoz iz Egipta, uz iznimku društva The Egyptian Ferroalloys Co. (15,4 %), na razini od 33,9 % za uvoz iz Kazakstana, na razini od 5,4 % za uvoz iz bivše jugoslavenske republike Makedonije i na razini od 22,7 % za uvoz iz Rusije, uz iznimku društva Bratsk Ferroalloy Plant (17,8 %).
- (3) Provedbenom uredbom Vijeća (EU) br. 1297/2009 ⁽³⁾ stavljen je izvan snage antidampinška pristojba na uvoz ferosilicija podrijetlom iz bivše jugoslavenske republike Makedonije uvedena Uredbom (EZ) br. 172/2008.
- (4) Europska komisija („Komisija”) primila je 30. studenoga 2009. zahtjev za djelomičnu reviziju tijekom važenja mjere („revizija tijekom važenja mjere”) na temelju članka 11. stavka 3. Osnovne uredbe koji je podnijelo društvo Joint Stock Company Chelyabinsk Electrometallurgical Integrated Plant, proizvođač izvoznik iz Rusije, i s njim povezano društvo Joint Stock Company Kuznetsk Ferroalloy Works (dalje u tekstu zajedno se navode kao „ruska grupacija”). Vijeće je Provedbenom uredbom (EU) br. 60/2012 ⁽⁴⁾ zaključilo djelomičnu reviziju tijekom važenja mjere na temelju nedostatnih dokaza o trajnoj prirodi promijenjenih okolnosti. Točnije, ruska grupacija nije dokazala da je priroda njezina ponašanja u vezi s određivanjem cijena trajna. Stoga dampinška marža utvrđena za rusku grupaciju u početnom ispitnom postupku nije izmijenjena. Ponuda ruske grupacije za preuzimanje obveze odbijena je na istom temelju.

⁽¹⁾ SLL 343, 22.12.2009., str. 51.

⁽²⁾ SLL 55, 28.2.2008., str. 6.

⁽³⁾ SLL 351, 30.12.2009., str. 1.

⁽⁴⁾ SLL 22, 25.1.2012., str. 1.

2. Zahtjev za reviziju zbog predstojećeg isteka mjera

- (5) Nakon objave obavijesti o predstojećem isteku (¹) konačnih antidampinških mjera koje su na snazi Komisija je 28. studenoga 2012. primila zahtjev za pokretanje revizije zbog predstojećeg isteka tih mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. Osnovne uredbe. Zahtjev je podnijelo udruženje Euroalliages („podnositelj zahtjeva“) u ime proizvođača koji čine više od 25 % ukupne proizvodnje ferosilicija u Uniji.
- (6) Zahtjev se odnosio na sljedeće dvije zemlje: NRK i Rusiju.
- (7) Zahtjev se temeljio na obrazloženju da bi istek mjera vjerojatno doveo do nastavka ili ponavljanja dampinga i štete za industriju Unije.

3. Pokretanje revizije zbog predstojećeg isteka mjera

- (8) Utvrdivši nakon savjetovanja sa Savjetodavnim odborom da postoje dostatni dokazi za pokretanje revizije zbog predstojećeg isteka mjera, Komisija je 28. veljače 2013. u obavijesti objavljenoj u Službenom listu Europske unije (²) („Obavijest o pokretanju revizije“) najavila pokretanje revizije zbog predstojećeg isteka mjera u skladu s člankom 11. stavkom 2. Osnovne uredbe.

4. Ispitni postupak

4.1. Razdoblje ispitnog postupka revizije i razmatrano razdoblje

- (9) Ispitnim postupkom u vezi s nastavkom ili ponavljanjem dampinga obuhvaćeno je razdoblje od 1. siječnja 2012. do 31. prosinca 2012. („razdoblje ispitnog postupka revizije“ ili „RIPR“). Ispitivanjem kretanja relevantnih za procjenu vjerojatnosti nastavka ili ponavljanja štete obuhvaćeno je razdoblje od 1. siječnja 2009. do 31. prosinca 2012. („razmatrano razdoblje“).

4.2. Strane na koje se odnosi ispitni postupak

- (10) Komisija je o pokretanju revizije zbog predstojećeg isteka mjera službeno obavijestila podnositelje zahtjeva, ostale poznate proizvođače iz Unije, proizvođače izvoznike iz NRK-a i Rusije, nepovezane uvoznike, korisnike za koje se zna da se na njih odnosi ispitni postupak i predstavnike zemalja izvoznica. Zainteresirane strane mogle su u pismenom obliku iznijeti svoje stavove i zatražiti raspravu u roku iz Obavijesti o pokretanju revizije.
- (11) Rasprava je odobrena svim zainteresiranim stranama koje su to zatražile i dokazale da postoje posebni razlozi da im se omogući rasprava.
- (12) S obzirom na očito velik broj proizvođača izvoznika iz NRK-a i nepovezanih uvoznika u Uniji uključenih u ispitni postupak, u Obavijesti o pokretanju revizije predviđeno je uzorkovanje u skladu s člankom 17. Osnovne uredbe. Kako bi Komisija mogla odlučiti je li uzorkovanje potrebno i, ako jest, kako bi izabrala uzorak, od prethodno navedenih strana zatraženo je da se javi Komisiji u roku od 15 dana od pokretanja revizije i dostave podatke zatražene u Obavijesti o pokretanju revizije.
- (13) S obzirom na to da je samo jedan proizvođač iz NRK-a dostavio podatke zatražene u Obavijesti o pokretanju revizije i izrazio spremnost na suradnju s Komisijom, odlučeno je da se za proizvođače izvoznike iz NRK-a ne provede uzorkovanje. Nakon što je primio upitnik, proizvođač izvoznik odlučio je da neće nastaviti suradnju. Stoga se smatra da ni jedan proizvođač izvoznik iz NRK-a nije suradivao u ispitnom postupku.

⁽¹⁾ SL C 186, 26.6.2012., str. 8.

⁽²⁾ SL C 58, 28.2.2013., str. 15.

- (14) Što se tiče Rusije, na suradnju u ispitnom postupku bili su pozvani svi poznati ruski proizvođači, odnosno društva Bratsk Ferroalloy Plant, Serov Ferroalloy Plant, NLMK i ruska grupacija. Samo jedna ruska grupacija surađivala je s Komisijom u tekućem ispitnom postupku revizije.
- (15) Nije primljen ni jedan odgovor na upitnik od nepovezanih uvoznika. Stoga se smatra da ni jedan nepovezani uvoznik u Uniji nije surađivao u ispitnom postupku.
- (16) Odgovori na upitnike primljeni su od šest od sedam poznatih proizvođača ferosilicija iz Unije. S obzirom na relativno ograničen broj proizvođača iz Unije, u ispitnom postupku revizije nije predviđeno uzorkovanje.
- (17) Posjeti radi provjere obavljeni su u poslovnim prostorijama sljedećih društava:

(a) proizvođači iz Unije:

Grupacija FERROATLANTICA:

Ferroatlantica S.L. – Madrid, Španjolska;

Ferropem – Chambery, Francuska;

HUTA LAZISKA S.A. – Laziska Gorne, Poljska;

OFZ a.s. – Istebne, Slovačka;

TDR LEGURE d.o.o. – Ruse, Slovenija;

VARGON ALLOYS A.B. – Vargon, Švedska;

(b) korisnici u Uniji:

Aperam SA – Luksemburg;

Ugitech – Ugine, Francuska;

(c) proizvođač izvoznik iz Rusije:

ruska grupacija:

JSC Chelyabinsk Electrometallurgical Integrated Plant („JSC CHEMK”) – Čeljabinsk, Rusija;

JSC Kuznetsk Ferroalloy Works („JSC KF”) – Novokuznjeck, Rusija;

RFA International LP („RFAI”) – Mishawaka, SAD;

(d) proizvođači u analognoj zemlji

Elkem AS, Oslo, Norveška;

FESIL Rana Metall AS, Trondheim, Norveška;

Finnjord AS, Finnsnes, Norveška.

B. DOTIČNI PROIZVOD I ISTOVJETNI PROIZVOD

1 Dotični proizvod

- (18) Dotični je proizvod ferosilicij trenutačno obuhvaćen oznakama KN 7202 21 00, 7202 29 10 i 7202 29 90, podrijetlom iz NRK-a i Rusije.

- (19) Ferosilicij se proizvodi u elektrolučnim pećima smanjenjem kvarca s pomoću proizvoda koji sadržavaju ugljik. Taj je postupak energetski intenzivan. Ferosilicij se prodaje u obliku komada, zrnaca ili praha različite kvalitete ovisno o sadržaju silicija i nečistoća (npr. aluminija). Ferosilicij sa sadržajem silicija od 70 % i više smatra se ferosilicijem visoke čistoće. Ako mu je sadržaj silicija veći od 55 % i manji od 70 %, riječ je o proizvodu srednje čistoće, a ferosilicij sa sadržajem silicija manjim od 55 % proizvod je niske čistoće. Dotični se proizvod u osnovi upotrebljava kao deoksidant i kao slitinska komponenta u industriji željeza i čelika.

2. Istovjetni proizvod

- (20) Za ferosilicij koji u Uniji proizvodi i prodaje industrija Unije i ferosilicij koji se proizvodi i prodaje u Norveškoj ("analogni zemlji") s obzirom na to da je NRK zemlja bez tržišnoga gospodarstva koja nije ispitivana tijekom ovog ispitnog postupka te je u Rusiji utvrđeno da u biti imaju jednaka fizička i kemijска svojstva te istu osnovnu namjenu kao ferosilicij koji se proizvodi u NRK-u i Rusiji i prodaje za izvoz u Uniju. Stoga se ti proizvodi smatraju istovjetnima u smislu članka 1. stavka 4. Osnovne uredbe.

C. VJEROJATNOST NASTAVKA ILI PONAVLJANJA DAMPINGA

- (21) U skladu s člankom 11. stavkom 2. Osnovne uredbe ispitano je je li vjerojatno da istek postojećih mera dovede do nastavka ili ponavljanja dampinga iz dviju dotičnih zemalja.

IZVOZ IZ NRK-a

1. Uvodne napomene

- (22) Kako je prethodno navedeno u uvodnoj izjavi 13., s ispitnim postupkom nije surađivao ni jedan kineski proizvođač izvoznik. Stoga se, u izostanku suradnje proizvođača izvoznika iz NRK-a, sveukupna analiza uključujući i izračun dampinga temelji na dostupnim činjenicama u skladu s člankom 18. Osnovne uredbe.
- (23) Dakle, vjerojatnost nastavka ili ponavljanja dampinga ocijenjena je na temelju zahtjeva za reviziju zbog predstojećeg isteka mjera zajedno s ostalim izvorima podataka kao što su trgovinski statistički podaci o uvozu i izvozu (Eurostat i kineski podaci o izvozu) i ostalim javno dostupnim podacima.
- (24) Izostanak suradnje utjecao je na usporedbu uobičajene vrijednosti s izvoznom cijenom različitih vrsti proizvoda. Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 30. u nastavku teksta, smatralo se primjerenum i uobičajenu vrijednost i izvoznu cijenu odrediti na globalnoj osnovi, odnosno na temelju jednog pojedinačnog proizvoda, u skladu s člankom 18. Osnovne uredbe.
- (25) U skladu s člankom 11. stavkom 9. Osnovne uredbe, ista metodologija upotrijebljena za utvrđivanje dampinga u početnom ispitnom postupku primijenjena je svaki put kad je utvrđeno da se okolnosti nisu promijenile.

2. Damping uvoza tijekom RIPR-a

2.1. Određivanje uobičajene vrijednosti

- (26) U Obavijesti o pokretanju revizije Komisija je pozvala sve zainteresirane strane da dostave svoje primjedbe na njezin prijedlog da se Norveška upotrijebi kao treća zemlja s tržišnim gospodarstvom za potrebe određivanja uobičajene vrijednosti u pogledu NRK-a. Norveška je u početnom ispitnom postupku služila kao analogna zemlja. U izostanku komentara ijdne strane u tom pogledu, zaključeno je da treba ponovno odabrati Norvešku kao analognu zemlju za izračun uobičajene vrijednosti za NRK u skladu s člankom 2. stavkom 7. točkom (a) Osnovne uredbe.

- (27) U skladu s člankom 2. stavkom 2. Osnovne uredbe najprije je ispitano je li ukupan obujam domaće prodaje istovjetnog proizvoda nezavisnim kupcima koju su ostvarili proizvođači iz Norveške koji surađuju bio reprezentativan u usporedbi s ukupnim obujmom izvoza iz NRK-a u Uniju, odnosno je li ukupan obujam te domaće prodaje činio najmanje 5 % ukupnog obujma izvozne prodaje dotičnog proizvoda u Uniju. Na temelju toga utvrđeno je da je domaća prodaja u analognoj zemlji bila reprezentativna.
- (28) Ispitano je može li se domaća prodaja svakog proizvođača izvoznika smatrati izvršenom u uobičajenom tijeku trgovine u skladu s člankom 2. stavkom 4. Osnovne uredbe. To je učinjeno utvrđivanjem udjela profitabilne domaće prodaje nezavisnim kupcima za dotičnu vrstu proizvoda tijekom RIPR-a.
- (29) Uobičajena se vrijednost stoga temeljila na stvarnoj domaćoj cijeni, koja je izračunana kao ponderirana prosječna cijena profitabilne domaće prodaje ostvarene tijekom RIPR-a.

2.2. Određivanje izvozne cijene

- (30) Kako je prethodno navedeno u uvodnoj izjavi 24., kineski proizvođači izvoznici nisu surađivali u ispitnom postupku. Stoga se izvozna cijena temeljila na najboljim dostupnim činjenicama u skladu s člankom 18. Osnovne uredbe.
- (31) Obujam i uvozne cijene najprije su preuzeti iz baze podataka Eurostata o uvozu za tri oznake KN navedene prethodno u uvodnoj izjavi 18., odnosno s razlikovanjem kvalitete. S obzirom na to da se smatralo primjerenijim utvrditi izvoznu cijenu na temelju prosjeka, podaci preuzeti za oznake KN 7202 29 10 i 7202 29 90 prilagođeni su udjelu silicija u ferosiliciju pod oznakom KN 7202 21 00. Ta je metoda predložena u zahtjevu za reviziju za procjenu ukupnog obujma uvoza na temelju kvalitete FeSi75. Obujam i uvozne cijene svih triju oznaka KN agregirani su i ponderirani kako bi se dobila jedna prosječna vrijednost.
- (32) Konačno, ta prosječna uvozna cijena na razini CIF prilagodena je oduzimanjem troškova prijevoza kako bi se dobila vrijednost na razini franko tvornica. Prodajna je cijena stoga utvrđena u skladu s člankom 2. stavkom 8. Osnovne uredbe, na temelju plaćenih ili naplaćenih cijena zabilježenima u statističkim podacima Eurostata o uvozu.

2.3. Usporedba i prilagodbe

- (33) Usporedba između uobičajene vrijednosti i izvozne cijene izvršena je na temelju cijena franko tvornica. Kako bi se osigurala primjerena usporedba, u skladu s člankom 2. stavkom 10. Osnovne uredbe uzete su u obzir razlike koje utječu na usporedivost cijena. Točnije, izvršene su prilagodbe kako bi se odrazili carinski izvozni porezi, i to na temelju podataka navedenih u zahtjevu za reviziju zbog nedostatka suradnje kineskih proizvođača izvoznika.

2.4. Damping tijekom RIPR-a

- (34) Na temelju prethodno navedenoga utvrđeno je da je dampinška marža, iskazana kao postotak cijene franko granica Unije, neocarinjeno, iznosila 165 %.
- (35) Međutim, treba napomenuti da se ukupan obujam uvoza dotičnog proizvoda u Uniju drastično smanjio nakon uvođenja početnih mjera i da je prethodno navedena dampinška marža bila utvrđena na temelju ograničenog obujma uvoza (odnosno manje od 2 500 tona tijekom RIPR-a).
- (36) Stoga je, radi temeljnosti analize, ispitano i ponašanje u vezi s određivanjem cijena kineskih proizvođača izvoznika na trima najvažnijim tržištima koja nisu u Uniji, odnosno u Japanu, Južnoj Koreji i Sjedinjenim Američkim Državama („SAD”).
- (37) Za te su potrebe upotrijebljeni kineski podaci o izvozu za utvrđivanje cijene kineskog izvoza u Japan, Južnu Koreju i SAD. Usporedbom s prethodno utvrđenom uobičajenom vrijednošću pokazala se i prisutnost dampinga na razini između 86 % i 92 %, ovisno o zemlji odredišta.

3. Razvoj uvoza u slučaju stavljanja mjera izvan snage

3.1. Proizvodni kapacitet NRK-a

- (38) NRK je bez sumnje najveći proizvođač ferosilicija na svijetu. Procjenjuje se da je proizvodni kapacitet NRK-a tijekom RIPR-a iznosio 10–11 milijuna tona godišnje. Stoga se procjenjuje da je industrija NRK-a za poslovanje upotrebljavala 50 % svojeg proizvodnog kapaciteta. To znači da trenutačno postoji rezervni kapacitet od oko 5,5 milijuna tona godišnje, što je gotovo sedam puta više od ukupne potrošnje u Uniji. Unatoč tom trenutačnom višku kapaciteta i na temelju podataka koje je dostavio podnositelj zahtjeva, čini se da se kapacitet u NRK-u i dalje povećava jer se trenutačno grade veće i učinkovitije peći.
- (39) Ne postoje dokazi koji upućuju na to da bi se razina potrošnje na kineskom domaćem tržištu ili tržištima trećih zemalja značajno povećala i tako apsorbirala povećanu proizvodnju kada bi se upotrijebio rezervni kapacitet kineskih proizvođača.

3.2. Privlačnost tržišta Unije

- (40) Nakon uvođenja konačnih mera u veljači 2008. uvoz iz NRK-a stalno se smanjivao i postao neznatan te je činio manje od 1 % potrošnje u Uniji tijekom RIPR-a. Nakon vrhunca uvoza od oko 330 400 tona 2007., uvoz je pao na manje od 2 500 tona 2012. Međutim, tržište EU-a za ferosilicij i dalje je privlačno za kineski izvoz na temelju uočenih razina cijena.
- (41) Kako je prethodno navedeno, u NRK-u postoji važan višak proizvodnog kapaciteta, što upućuje na snažnu motiviranost da se pronađu alternativna tržišta koja bi apsorbirala taj višak proizvodnog kapaciteta. Međutim, zbog niza izvoznih ograničenja koja je uvela kineska vlada (odnosno izvozna pristojba od 25 %, nepovratni PDV od 17 % i izvozne dozvole), ukupan kineski izvoz smanjio se s vrhunca od 1,5 milijuna tona 2007. na tek 0,4 milijuna tona 2009. Ipak, 2010. primjećeno je povećanje ukupnog izvoza i obujam izvoza povećao se na 0,8 milijuna, a 2013. je procijenjen na 0,7 milijuna tona. Najnoviji podaci upućuju na održivu razinu izvoza čiji je obujam veći od ukupne potrošnje u Uniji.
- (42) Unatoč tim ograničenjima izvoza, kineski su proizvođači izvezli značajan obujam ferosilicija na svjetska tržišta koja ne podliježu nikakvim ograničenjima uvoza (odnosno Japan, Južna Koreja i SAD).
- (43) Na prvi bi pogled azijsko tržište moglo biti alternativa za apsorpciju dijela viška kineske proizvodnje. Međutim, prema podacima koje je dostavio podnositelj zahtjeva, nedavni razvoj na tom tržištu mogao bi ga učiniti manje privlačnim za kineski izvoz.
- (44) Na azijsko će tržište zaista ozbiljno utjecati početak rada dvaju novih postrojenja za proizvodnju ferosilicija u Maleziji (postrojenja Pertama Ferroalloys i Sarawak Ferroalloys). Procjenjuje se da će se malezijska godišnja proizvodnja ferosilicija povećati za 420 000 tona u odnosu na 2014. i da će se prodavati u susjedne zemlje u Jugoistočnoj Aziji, a posebno u Japan, gdje godišnja potražnja iznosi 600 000 tona ferosilicija. Proizvodnja malezijskih objekata za proizvodnju negativno će utjecati na kineski izvoz u Jugoistočnu Aziju. Usto, japanski proizvođači čelika i južnokorejske čeličane već su ušli u sporazume o kupovini značajnog obujma ferosilicija na godinu od novih malezijskih proizvođača, zbog čega će kineski izvoz teže ulaziti na tržište.
- (45) Proizvođač izvoznik u svojim je primjedbama o objavi tvrdio da je malezijska proizvodnja preuvečana. Nakon provjere zaključeno je da je ta primjedba opravdana te je stoga obujam malezijske proizvodnje ispravljen na oko 370 000 tona.
- (46) Stoga se očekuje da će se zbog dodatne malezijske proizvodnje povećati tržišno natjecanje na ovom već zasеченom tržištu gdje NRK i Rusija danas imaju značajan tržišni udjel.
- (47) Smanjena prisutnost kineskih proizvoda na tržištu Unije tijekom RIPR-a objašnjava se uglavnom ograničenjima uvoza koje je uvela kineska vlada kako je prethodno navedeno u uvodnoj izjavi 41.

(48) I cijene na tržištu EU-a bile bi privlačne za apsorpciju viška kapaciteta kineskih proizvođača. Prosječna tržišna cijena u Uniji 2012. zaista je bila najmanje jednako visoka kao izvozne cijene kineskih proizvođača u njihove glavne zemlje odredišta (Japan, Južna Koreja i SAD), čime je dodatno naglašena privlačnost tržišta Unije u situaciji kad prodaja na druga odredišta postane otežana.

(49) Stoga se može zaključiti da je europsko tržište, kao jedno od najvećih na svijetu, i dalje privlačno kineskim proizvođačima.

4. Zaključak o vjerojatnosti nastavka dampinga

(50) Na temelju raspoloživog rezervnog kapaciteta u NRK-u i relativno privlačne razine cijena na tržištu Unije može se zaključiti da postoji rizik od povećanja kineskog izvoza dotičnog proizvoda ako se dopusti da mјere koje su na snazi isteknu.

(51) S obzirom na trenutačan i potencijalan rezervni kapacitet koji postoji u NRK-u, to što je tržište Unije jedno od najvećih na svijetu i očekivani pritisak na kineski izvoz u Jugoistočnu Aziju, može se zaključiti da je vjerojatno da će izvoznici iz NRK-a povećati svoj izvoz u Uniju po dampinškim cijenama stave li se antidampinške mјere izvan snage.

UVOZ IZ RUSIJE

1. Uvodne napomene

(52) Kako je navedeno u uvodnoj izjavi 14., samo je jedna grupacija proizvođača surađivala s ispitnim postupkom. Međutim, utvrđeno je da ta ruska grupacija čini značajan udjel ukupne ruske proizvodnje, tj. oko 78 % ukupne proizvodnje ferosilicija u Rusiji i većinu uvoza ferosilicija podrijetlom iz Rusije u Uniju. Stoga se smatralo da je za ocjenu vjerojatnosti nastavka ili ponavljanja dampinga potrebno upotrijebiti podatke koje je dostavila ruska grupacija, zajedno s drugim izvorima kao što su zahtjev za reviziju i dostupni trgovinski statistički podaci o uvozu (od Eurostata).

(53) Za izračun dampinške marže društva JSC CHEMK i JSC KF koja su dio ruske grupacije smatraju se povezanimi u smislu članka 143. Carinskog zakonika (¹), kao u početnom ispitnom postupku. Stoga je sljedećom metodologijom izračunana jedinstvena dampinška marža za cijelu grupaciju. Veličina dampinga izračunana je za svakog pojedinačnog proizvođača izvoznika prije određivanja ponderirane prosječne dampinške marže za tu grupaciju u cijelosti. Treba napomenuti da je ta metodologija bila drukčija od one iz početnoga ispitnog postupka, kad je izračun dampinga izvršen agregiranjem svih podataka proizvodnih subjekata o proizvodnji i prodaji. U zaključenoj reviziji tijekom važenja mјere upotrijebljena je drukčija metodologija. Promjena okolnosti kojima je opravdana promjena metodologije bila je promjena korporativne strukture grupacije kojom je omogućena identifikacija pojedinačnih proizvođača iz grupacije u pogledu prodaje i proizvodnje.

2. Damping uvoza tijekom RIPR-a

2.1. Određivanje uobičajene vrijednosti

(54) U skladu s člankom 2. stavkom 2. Osnovne uredbe najprije je ispitano je li ukupan obujam domaće prodaje istovjetnog proizvoda nezavisnim kupcima koju su ostvarili proizvođači izvoznici koji surađuju bio reprezentativan u usporedbi s njihovim ukupnim obujmom izvozne prodaje u Uniju, odnosno je li ukupan obujam te prodaje činio najmanje 5 % ukupnog obujma izvozne prodaje dotičnog proizvoda u Uniju.

(¹) U skladu s člankom 143. Uredbe Komisije (EEZ) br. 2454/93 (SL L 253, 11.10.1993., str. 1.) o utvrđivanju odredaba za provedbu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 2913/92 o Carinskom zakoniku Zajednice, osobe se smatraju povezanimi samo ako: (a) je jedna službenik ili direktor poduzeća u vlasništvu druge osobe ili obratno; b) su pravno priznati partneri u poslu; (c) su poslodavac i posloprimac; (d) je jedna od njih izravni ili neizravni vlasnik, nadzire ili posjeduje 5 % ili više glavnih dionica s pravom glasa i dionica; (e) jedna izravno ili neizravno nadzire drugu; (f) su izravno ili neizravno pod nadzorom treće osobe; (g) zajedno izravno ili neizravno nadziru treću osobu; ili (h) su članovi iste obitelji. Osobe će se smatrati članovima iste obitelji samo ako su u jednom od sljedećih odnosa jedna s drugom: i. suprug i supruga; ii. roditelj i dijet; iii. brat i sestra (i polubrat i polusestra); iv. djed ili baka i unuk ili unuka; v. ujak ili ujna i tetak ili stric ili strina i nećak ili nećakinja; vi. roditelj supružnika, zet ili snaha; vii. šurjak i šurjakinja. U tom kontekstu „osoba“ znači svaka fizička ili pravna osoba.

- (55) Ispitano je i je li domaća prodaja bila dostatno reprezentativna za potrebe članka 2. stavka 2. Osnovne uredbe. To je ispitivanje provedeno za vrste proizvoda koje na svojem domaćem tržištu prodaje jedan proizvođač izvoznik za koje je utvrđeno da su izravno usporedive s vrstom proizvoda koja se prodaje za izvoz u Uniju. Domaća prodaja određene vrste proizvoda smatrala se dostatno reprezentativnom kada je ukupan obujam te vrste proizvoda koju je taj proizvođač izvoznik prodao na domaćem tržištu nezavisnim kupcima činio najmanje 5 % ukupnog obujma prodaje usporedive vrste proizvoda izvezene u Uniju.
- (56) Ispitano je i može li se domaća prodaja vrsti proizvoda smatrati izvršenom u uobičajenom tijeku trgovine u skladu s člankom 2. stavkom 4. Osnovne uredbe. To je učinjeno utvrđivanjem udjela profitabilne domaće prodaje nezavisnim kupcima na domaćem tržištu za svaku vrstu dotičnog proizvoda koja se izvozila tijekom RIPR-a.
- (57) Za one vrste proizvoda gdje je više od 80 % obujma prodaje dotične vrste na domaćem tržištu bilo iznad troška, a ponderirana prosječna prodajna cijena te vrste bila jednaka jediničnom trošku proizvodnje ili viša, uobičajena vrijednost po vrsti proizvoda izračunana je kao ponderirani prosjek stvarnih domaćih cijena sve prodaje dotične vrste, neovisno o tome je li ta prodaja bila profitabilna ili ne.
- (58) Kad je obujam profitabilne prodaje te vrste proizvoda činio 80 % ili manje ukupnog obujma prodaje te vrste, ili kad je ponderirana prosječna cijena te vrste bila niža od jediničnog troška proizvodnje, uobičajena vrijednost utvrđena je na temelju stvarne domaće cijene, koja je izračunana kao ponderirana prosječna cijena samo profitabilne domaće prodaje te vrste proizvoda ostvarene tijekom RIPR-a.
- (59) Kad nije bilo domaće prodaje određene vrste proizvoda ili za vrste proizvoda čija domaća prodaja nije bila dostatna, uobičajena vrijednost izračunana je u skladu s člankom 2. stavkom 3. Osnovne uredbe.
- (60) Pri izračunu uobičajene vrijednosti na temelju članka 2. stavka 3. Osnovne uredbe, iznosi za prodajne, opće i administrativne troškove i za dobit temeljili su se, u skladu s člankom 2. stavkom 6. Osnovne uredbe, na stvarnim podacima o proizvodnji i prodaji istovjetnog proizvoda koje su u uobičajenom tijeku trgovine ostvarili proizvođači izvoznici koji surađuju, ili na dostupnim činjenicama.

2.2. Određivanje izvozne cijene

- (61) Izvozna prodaja ruske grupacije u Uniju tijekom RIPR-a izvršena je putem njezina povezanog društva RFAI (povezani uvoznik) koje je obnašalo sve uvozne funkcije povezane s ulaskom robe u slobodan promet u Uniji, odnosno funkcije povezanog uvoznika.
- (62) Stoga je izvozna cijena utvrđena u skladu s člankom 2. stavkom 9. Osnovne uredbe na temelju cijena po kojima su uvezeni proizvodi prvi put preprodani nezavisnom kupcu, prilagođenih za sve troškove nastale između uvoza i preprodaje kao i za razumnu maržu za troškove POA i za dobit. Za te potrebe upotrijebljen je stvarni postotak POA, a u nedostatku novih podataka od nezavisnih uvoznika u pogledu ostvarene dobiti, upotrijebljena je ista stopa dobiti kao u početnom ispitnom postupku, odnosno 6 %.
- (63) Ruska grupacija tvrdila je da bi se društvo trebalo tretirati kao dio istog jedinstvenog gospodarskog subjekta jer oba upravljaju iste osobe i ta društva djeluju kao jedinstven gospodarski subjekt. Posljedično, pri utvrđivanju izvoznih cijena ne bi trebalo biti odbitaka za troškove POA i dobit društva RFAI.
- (64) U kontekstu prilagodbe iz članka 2. stavka 9. za potrebe izračuna izvozne cijene nebitno je li povezanost između ruske grupacije i društva RFAI bila naravi jedinstvenog gospodarskog subjekta.
- (65) Stoga, s obzirom na to da je izvozna prodaja ruske grupacije izvršena posredstvom povezanog društva (društvo RFAI), izvozna je cijena trebala biti prilagođena odbijanjem razumne marže za troškove POA i dobit, kako je izričito određeno u skladu s člankom 2. stavkom 9. Osnovne uredbe. Na tom temelju tvrdnja mora biti odbačena.

- (66) Proizvođač izvoznik ponovio je tvrdnju o postojanju jedinstvenog gospodarskog subjekta te o tome da se time onemogućuju prilagodbe za troškove POA i dobit u skladu s člankom 2. stavkom 9. Osnovne uredbe. Tvrđio je i da bi, čak i da su prilagodbe opravdane, izračunana izvozna cijena trebala uključivati samo troškove povezane s uvozom koji je izvršilo društvo RFAI, a ne uključivati nikakve troškove POA povezane s izvozom jedinstvenog gospodarskog subjekta. Konačno, izrazio je neslaganje s nalazom o nepostojanju jedinstvenog gospodarskog subjekta u ovom slučaju.
- (67) Postoji li jedinstveni gospodarski subjekt nebitno je u kontekstu izračuna izvozne cijene na temelju članka 2. stavka 9. Osnovne uredbe. Sve dok su ispunjeni uvjeti iz članka 2. stavaka 1. i 9. Osnovne uredbe, udjel upravljanja ili stupanj integracije nebitni su za ocjenu zakonitosti prilagodbi na temelju članka 2. stavka 9. (¹). Člankom 2. stavkom 9. Osnovne uredbe od Komisije se zahtjeva da, u određenim situacijama, izračuna izvoznu cijenu i tu izračunana izvozna cijena prilagodi za određen broj parametara, uključujući za slučajev kad se „čini da su strane povezane“. Tekst članka 2. stavka 9. Osnovne uredbe jasan je u smislu da se „provodi prilagodba“ (naglašavanje dodala Komisija). Komisija je potvrdila da društvo RFAI obnaša sve funkcije koje obično izvršava povezani uvoznik u Uniji. Društvo RFAI zaista je blisko uključeno u međunarodno poslovanje grupacije (korisnička podrška, logistika i raspored dostava, kupovina osnovnih sredstava i ključnih sirovina itd.). Stoga je ispunjen preduvjet za prilagodbu na temelju članka 2. stavka 9. Osnovne uredbe te su izvršene prilagodbe opravdane. Dakle, zaključuje se da su izvršene prilagodbe bile nužne na temelju članka 2. stavka 9. Osnovne uredbe.
- (68) Proizvođač izvoznik tvrdio je da iz presude u predmetu Nikopolsky/Interpipe (²) slijedi da prilagodba izvozne cijene na temelju članka 2. stavka 9. Osnovne uredbe nije dopuštena ako izvoznik i povezani trgovac čine jedinstveni gospodarski subjekt. Ta je tvrdnja neutemeljena. Ta se presuda uistinu odnosi na prilagodbu izvršenu u skladu s člankom 2. stavkom 10. točkom i. za nominalnu naknadu koju je primio trgovac čiji su poslovi slični poslovima posrednika koji posluje na temelju provizije. Ta je sudska praksa stoga nebitna za ovaj slučaj u kojem švicarsko društvo RFAI obavlja sve poslove koje obično obavlja povezani uvoznik. Postojanje jedinstvenog gospodarskog subjekta nema jednak utjecaj na prilagodbe na temelju članka 2. stavka 10. Osnovne uredbe i na zatražene prilagodbe na temelju članka 2. stavka 9. te Uredbe. Nadalje, ne postoji diskrecijsko pravo u pogledu toga može li se zatražiti prilagodba za razumno maržu za troškove POA i dobit. Takva se prilagodba mora izvršiti na temelju članka 2. stavka 9. Osnovne uredbe kad su strane povezane.
- (69) U pogledu opsega prilagodbe, tvrdnja koja se odnosi na djelomične odbitke troškova POA i dobiti ne može se prihvati jer proizvođač izvoznik nije dostavio relevantne dokaze. Prilagodbe na temelju članka 2. stavka 9. Osnovne uredbe svojstvene su izračunu izvozne cijene u najčešćim slučajevima kada postoji povezanost. Kad bi za ukupne troškove POA i dobit bila izvršena samo djelomična prilagodba, takva bi se promjena moralu temeljiti na dokazima koje je u pogledu troškova dostavio proizvođač izvoznik, točnije, u pogledu toga predstavljaju li ti troškovi posebne troškove nastale u vezi s bilo kakvom aktivnosti koja nije izravno povezana s uvozom dotičnog proizvoda između uvoza i kasnije preprodaje.
- (70) Ruska grupacija tvrdila je i da ne treba izvršiti odbitak antidampinške pristojbe u izračunu izvozne cijene u skladu s člankom 11. stavkom 10. Osnovne uredbe s obzirom na to da se ta pristojba propisno odražava u preprodajnim cijenama i naknadnim prodajnim cijenama u Uniji.
- (71) Ispitnim je postupkom posebno utvrđeno da preprodajne cijene dotičnog proizvoda u Uniji nisu odražavale pristojbu plaćenu za 99 % prijavljenih transakcija. Stoga se može zaključiti da se antidampinška pristojba ne odražava propisno u preprodajnim cijenama ruske grupacije. Posljedično, ta se tvrdnja ruske grupacije nije mogla prihvati, a iznos antidampinških pristojbi odbijen je pri izračunu izvoznih cijena u skladu s člankom 2. stavkom 9. Osnovne uredbe.

2.3. Usporedba i prilagodbe

- (72) Usporedba između uobičajene vrijednosti i izvozne cijene izvršena je na temelju cijena franko tvornica. Kako bi se osigurala primjerena usporedba, u skladu s člankom 2. stavkom 10. Osnovne uredbe, uzete su u obzir razlike koje utječu na usporedivost cijena.

(¹) Predmet C-260/84, Minebea Company Limited protiv Vijeća Europskih zajednica, stavak 37.

(²) Predmet T-249/06, Interpipe Nikopolsky Seamless Tubes Plant Niko Tube ZAT (Interpipe Niko Tube ZAT) i Interpipe Nizhnedneprovsky Tube Rolling Plant VAT (Interpipe NTRP VAT) protiv Vijeća [2009.] ECR II-00383. Tu je presudu nakon toga potvrdio Europski sud na žalbu u spojenim predmetima C-191/09 P i C-200/09 P.

- (73) Prilagodbe su izvršene za troškove prijevoza, osiguranja, terminala i rukovanja, troškove kredita i komisija, prema potrebi i kad je to bilo opravdano, u skladu s člankom 2. stavkom 10. Osnovne uredbe.

2.4. Damping tijekom RIPC-a

- (74) U skladu s člankom 2. stavnica 11. i 12. Osnovne uredbe ponderirana prosječna uobičajena vrijednost uspoređena je s ponderiranom prosječnom izvoznom cijenom po vrsti proizvoda na temelju cijena franko tvornica za svakog proizvođača izvoznika koji surađuje, a koji je dio ruske grupacije.
- (75) Predmetni proizvođač izvoznik iznio je nekoliko tvrdnji u pogledu izračuna dampinške marže.
- (76) Kao prvo, u pogledu prilagodbe troška kvarcita koji kupuje jedan proizvođač iz te grupacije od drugog proizvođača iz grupacije osporen je dodatak od 5 % profitne marže revidiranoj kupovnoj cijeni. Tvrđilo se da su oba ta društva članovi istog jedinstvenog gospodarskog subjekta.
- (77) Iako je tvrdnja o jedinstvenom gospodarskom subjektu nebitna u kontekstu prilagodbe troška za kvarcit, uvažava se da se transakcije između povezanih strana mogu izvršiti bez ostvarenja dobiti. U izostanku prodaje kvarcita vanjskim stranama nije bilo moguće dokazati ni ostvarenje ikakve dobiti. Posljedično, profitna marža prilagođenog troška kvarcita isključena je te je u skladu s tim revidirano utvrđivanje dampinga.
- (78) Druga se tvrdnja odnosila na Komisiju primjenu preporuka Tijela WTO-a za rješavanje sporova u sporu s Norveškom u pogledu lososa. U tom predmetu preporučeno je da u slučaju kad domaća prodaja određene vrste proizvoda nije reprezentativna troškovi POA i dobit ostvareni tim transakcijama svejedno treba upotrijebiti u izračunu uobičajene vrijednosti. Proizvođač izvoznik tvrdio je i da nije dopušteno primjeniti novu metodologiju u reviziji zbog predstojećeg isteka mjera jer kao temelj za to ne postoje nikakve bitne promjene okolnosti.
- (79) Komisija je razjasnila metodologiju Odbora iz spora o lososu u raspravi s proizvođačem izvoznikom, koji je i dalje smatrao da se u preporuci Odbora krši članak 2. stavke 4. i 6. Osnovne uredbe. Međutim, provedba tih presuda zadaća je Komisije u okviru njezinih obveza prema WTO-u. Tom se metodologijom utječe na sve slučajeve, a ne samo na ispitne postupke pokrenute na temelju članka 5. Osnovne uredbe.
- (80) Na temelju treće tvrdnje Komisija je ispravila one slučajeve kad je trošak jednog proizvođača izvoznika koji pripada grupaciji uspoređen s određenom prodajom drugog proizvođača izvoznika.
- (81) Komisija nadalje potvrđuje da su za promet izvršene iste prilagodbe kao za troškove proizvodnje, kao što su troškovi prijevoza, osiguranja i rukovanja, radi uspostave testa profitabilnosti, i za troškove pakiranja radi utvrđivanja dampinških marži.
- (82) U četvrtoj tvrdnji proizvođač izvoznik smatra da je antidampinška pristojba na snazi neopravdano odbijena od izvozne cijene. Kako bi se dokazala ta tvrdnja, navodi se da su cijene izvozne prodaje bile više nego 100 % više u razdoblju ispitnog postupka revizije u odnosu na razdoblje početnog ispitnog postupka, čime se navodno dokazuje da je antidampinška pristojba bila uključena u izvozne cijene. Nadalje, određene uvozne i antidampinške pristojbe nije trebalo odbiti jer su one navodno bile plaćene unaprijed i odnosele su se na buduće razdoblje. Konačno, Komisija u obzir nije trebala uzeti ni troškove za ured u Japanu, kao ni švicarski porez na dohodak na razini konfederacije i na razini kantona.

- (83) Dokazi koje je dostavio proizvođač izvoznik nisu zaključni u kontekstu dokazivanja da je antidampinška pristojba odgovarajuće uključena u izvoznu cijenu u ovom slučaju i za ovaj proizvod. Od početnog su se ispitnog postupka znatno povećali i preprodajne cijene i troškovi proizvodnje. Stoga se povećanje izvoznih cijena ne može zaključno pripisati navodnoj uključenosti te pristojbe. Radi prikazivanja nezaključnosti dostavljenih dokaza Komisija je usporedila izvozne cijene s troškom robe, uključujući antidampinšku pristojbu, iz razdoblja ispitnog postupka revizije, čime se pokazalo da 99 % izvoznih transakcija nema izvoznu cijenu dovoljno visoku za pokrivanje antidampinške pristojbe. Konačno, ako se pristojba i ne odbije, to i dalje ne bi bilo dosta to za ponишtenje nalaza o značajnom dampingu te ne bi utjecalo na zaključak o vjerojatnosti nastavka dampinga. Stoga to ne bi utjecalo na ishod tekućeg ispitnog postupka revizije zbog predstojecg isteka mjera.
- (84) Komisija je uočila da nije moguće preplatiti uvozne i antidampinške pristojbe i da se te pristojbe naplaćuju pri uvozu. Nadalje, grupacija je upotrebljavala carinsko skladište, što znači da je pristojbe trebalo platiti jedino kad se stvarno izvrše uvoz i prodaja. Nadalje, na temelju usporedbe bruto bilance od 31. prosinca 2012. i revidiranih računa jasno je utvrđeno da su revizori prekvalificirali navodno preplaćene antidampinške pristojbe u stvarno plaćene antidampinške pristojbe kao trošak u računu dobiti i gubitka.
- (85) Troškovi ureda u Japanu nisu bili povezani s dotičnim proizvodom te zato nisu utjecali na izračun Komisije. Ta je tvrdnja stoga odbačena. Konačno, navedeni švicarski porezi mogli su se isključiti jedino ako su bili povezani s porezom na dobit, što se čini da je i bio slučaj na temelju odgovora na objavu. Izračun dampinga stoga je u skladu s time prilagođen.
- (86) Komisija je revidirala prilagodenu kamatu na zajam društva iz grupacije s Britanskih Djevičanskih Otoka drugom društvu iz grupacije kao odgovor na tvrdnju da se ti zajmovi mogu odobriti po povoljnijim uvjetima od tržišnih te da bi imali smisla jedino kad bi kamata na zajam bila niža od one koju nude banke. Komisija nadalje potvrđuje da je profitna marža za društvo RFAI bila primjenjena na neto vrijednost računa u računovodstvenoj valuti tog društva, a da se nije temeljila na cijenama CIF kojima su dodani određeni troškovi.
- (87) Uzimajući u obzir prethodna razmatranja i reviziju izračuna koja se temelji na prihvaćanju tvrdnji o prodaji kvarcita unutar grupacije, zajma unutar grupacije i švicarskog poreza na dohodak na razini konfederacije i na razini kantona, dampinška marža izražena kao postotak cijene franko granica Unije, neocarinjeno, revidirana je i utvrđena na razini od 43 %.
- (88) Treba podsjetiti i na to da je u reviziji tijekom važenja mjere prethodno spomenutoj u uvodnoj izjavi 4. zaključeno da je ruska grupacija uvozila po dampinškim cijenama u razdoblju od listopada 2009. do rujna 2010.

3. Razvoj uvoza u slučaju stavljanja mjera izvan snage

- (89) Nakon analize postojanja dampinga tijekom RIPR-a ispitana je i vjerojatnost nastavka ili ponavljanja dampinga.

3.1. Prozvodni kapacitet Rusije

- (90) Rusija je drugi najveći proizvođač ferosilicija na svijetu. Prema društvu za istraživanje tržišta Metal Expert, kapacitet za proizvodnju ferosilicija u Rusiji iznosi oko 900 000 tona. To uključuje proizvodnju u pećima u kojima se može proizvoditi ferosilicij, ali i druge vrste ferolegura. Zaista, proizvodna oprema dvaju proizvođača (tj. društava JSC CHEMK i Serov Ferroalloy Plant) može se u vrlo kratkom razdoblju preusmjeriti s proizvodnje ferosilicija na proizvodnju drugih vrsta ferolegura. Međutim, opremom ostalih ruskih proizvođača (tj. društava Bratsk Ferroalloy Plant, NLMK i JSC KF) može se proizvoditi samo ferosilicij.

- (91) Nakon objave, jedini proizvođač izvoznik koji surađuje tvrdio je da su njegovi podaci zanemareni pri izračunu ruskog proizvodnog kapaciteta. Međutim, kako je navedeno u uvodnoj izjavi 52., primarni izvor upotrijebljenih podataka bili su podaci koje je dostavila ruska grupacija. Izvješće društva Metal Export upotrijeljeno je za utvrđivanje proizvodnih kapaciteta drugih ruskih proizvođača. Ta se tvrdnja stoga odbacuje.
- (92) Nadalje, taj je proizvođač izvoznik tvrdio da je proizvodnja društva JSC CHEMK pogrešno procijenjena te tvrdio da je gotovo nemoguće prijeći s proizvodnje jedne ferolegure na proizvodnju druge bez znatnih dodatnih troškova i vremenske zadrške. Međutim, dokazi prikupljeni tijekom provjere na licu mjesta u poslovnim prostorijama društva JSC CHEMK pokazuju da se peći tog društva mogu prebaciti s proizvodnje jedne ferolegure na proizvodnju druge bez prethodno opisane vremenske zadrške. Ta se tvrdnja stoga odbacuje.
- (93) Bilo je procijenjeno da je stvarna proizvodnja tijekom RIPR-a iznosila oko 633 000 tona (na temelju stupnja kvalitete FeSi75), uz raspoloživi rezervni kapacitet u iznosu do 267 000 tona. Primjenom konzervativnog pristupa i uzimajući u obzir proizvodni kapacitet koji se upotrebljava za proizvodnju drugih ferolegura, rezervni kapacitet za ferosilicij iznosi najmanje 120 000 tona.
- (94) Ruska grupacija tvrdila je da je procjena ruskog rezervnog kapaciteta pogrešno utvrđena s obzirom na to da Komisija nije uzela u obzir da ta ruska grupacija posluje pri 95–100 % svojeg proizvodnog kapaciteta. Međutim, kako je navedeno u prethodnoj uvodnoj izjavi, konzervativan pristup primjenjen je i uzimanjem u obzir stvarnog rezervnog kapaciteta. Ta je tvrdnja stoga odbačena.
- (95) Na temelju izvješća društva Metal Exper, veliki rezervni kapacitet objašnjava se time što je domaća potražnja smanjena za 50 % između 2002. i 2009. i nije se mijenjala do 2012. Proizvodni kapacitet stoga uvelike premašuje potražnju na domaćem tržištu. Ruski proizvođači stoga ovise o izvozu.
- ### 3.2. Privlačnost tržišta Unije
- (96) Unatoč tome što trenutačno postoje mјere na snazi, tržište EU-a i dalje je privlačno za izvoz iz Rusije. Na temelju razine uvoza zabilježene tijekom RIPR-a vidjeti se da su uvedene antidampinške mјere donekle utjecale na ruski uvoz, ali je taj uvoz tijekom RIPR-a i dalje bio prisutan u znatnoj mjeri.
- (97) Jedna je strana tvrdila da tržište Europske unije za ferosilicij ne bi bilo privlačno globalnom dobavljaču kao što je ruska grupacija i da postoji naglo ukupno smanjenje uvoza koje se nastavilo i u 2012. Ta je strana tvrdila da se to kretanje neće promijeniti ni u budućnosti. Međutim, ispitivanjem podataka o trgovini prikupljenih od Eurostata u skladu s člankom 14. stavkom 6. Osnovne uredbe pokazalo se da je ruski uvoz bio prilično stabilan tijekom razdoblja između 2010. i 2012.
- (98) Osim toga, pri usporedbi izvoznih cijena dotičnog proizvoda za Europsku uniju s cijenama istovjetnog proizvoda koje se za ferosilicij naplaćuju na tržištima trećih zemalja, izlazi na vidjelo da su izvozne cijene ruske grupacije za EU više, ovisno o zemlji odredišta.
- (99) Stoga se tvrdnja o neprivlačnosti tržišta Unije za ruske proizvođače mora odbaciti.
- (100) Jedna je strana tvrdila da rusko tržište postaje sve privlačnije s obzirom na nekoliko budućih projekata kao što su Zimske olimpijske igre 2014. kojima bi se trebala potaknuti domaća potražnja za čelikom i tako povećati domaća potrošnja ferosilicija. Međutim, najprije treba istaknuti da ta strana nije dostavila nikakve relevantne podatke ili procjene u pogledu utjecaja tih projekata na domaću potrošnju ferosilicija. U svakom slučaju, da se ta situacija ostvari, taj bi utjecaj počeo biti vidljiv već tijekom 2012. i 2013. Međutim, dostupni podaci pokazuju je domaća potražnja ostala stabilna. Konačno, učinak tih projekata u svakom bi slučaju bio ograničen i privremen. Stoga se

ta tvrdnja odbacuje. Jedna je strana tvrdila da se višak kapaciteta u Rusiji u velikoj mjeri apsorbira izvozom na azijska tržišta i u SAD. Tijekom RIPR-a ruski su proizvođači zaista izvozili preko 73 % svoje proizvodnje na svjetska tržišta. Međutim, kako je prethodno navedeno u uvodnoj izjavi 93., i dalje postoji važan proizvodni višak kapaciteta u Rusiju zbog smanjenja domaće potrošnje, zbog čega je potrebno pronaći alternativna tržišta kako bi se nadoknadio gubitak domaće prodaje i apsorbirao višak proizvodnog kapaciteta.

- (101) Kako je prethodno navedeno u uvodnoj izjavi 44., tržišno natjecanje na azijskim tržištima povećat će se zbog novih postrojenja izgrađenih u Maleziji koja će krenuti s proizvodnjom oko 420 000 tona u 2014. Ta će situacija dodatno otežati ruski izvoz na azijsko tržište.
- (102) Kako je objašnjeno u uvodnoj izjavi 45., malezijska proizvodnja revidirana je na 370 000 tona.
- (103) Nadalje, u SAD-u, na jednom od njihovih glavnih izvoznih tržišta, ruski izvoznici već se nose s antidampinškim ispitnim postupkom za koji su u peticiji prijavljene znatne dampinške marže.
- (104) Stoga treba zaključiti da ruski proizvođači izvoznici uvelike ovise o izvozu na tržišta trećih zemalja gdje će tržišno natjecanje porasti. Zbog toga će im tržište Unije postati još privlačnije.

4. Zaključak o vjerojatnosti nastavka dampinga

- (105) U pogledu prethodno opisanih nalaza može se zaključiti da je uvoz iz Rusije i dalje dampinški i da postoji velika vjerojatnost od nastavka dampinga. S obzirom na trenutačan i potencijalan budući rezervni kapacitet u Rusiji, to što je tržište Unije jedno od najvećih tržišta na svijetu i očekivano povećanje kapaciteta na tržištu Jugoistočne Azije, može se zaključiti da je vjerojatno da će ruski izvoznici dodatno povećati obujam svojeg izvoza u Uniju po dampinškim cijenama dopusti li se da mjere prestanu vrijediti.

5. Zaključak

- (106) U kontekstu prethodnih razmatranja zaključuje se da, dopusti li se da mjere prestanu vrijediti, postoji značajan i stvaran rizik od nastavka dampinga povezanog s ferosilicijem podrijetlom iz NRK-a i Rusije.

D. DEFINICIJA INDUSTRIJE UNIJE

- (107) Tijekom RIPR-a istovjetni je proizvod proizvodilo sedam proizvođača iz Unije. Oni čine industriju Unije u smislu članka 4. stavka 1. Osnovne uredbe te se u nastavku teksta navode kao „industrija Unije”.
- (108) Kako je prethodno navedeno u uvodnoj izjavi 16., šest proizvođača iz Unije dostavilo je zatražene podatke. Procjenjuje se da dotična društva čine oko 90 % ukupne proizvodnje u Uniji, a njihovo stanje smatra se reprezentativnim za industriju Unije.

E. STANJE NA TRŽIŠTU UNIJE

1. Potrošnja u Uniji

- (109) Potrošnja u Uniji utvrđena je na temelju nepovezanih i povezanih obujama prodaje industrije Unije na tržištu Unije, procjene za proizvođača koji ne surađuje (na temelju zahtjeva za reviziju) i podataka o uvozu od Eurostata na razini oznake KN.

- (110) Tijekom razmatranog razdoblja potrošnja u Uniji povećala se za 40 %. Međutim, treba uzeti u obzir da je početna godina razmatranog razdoblja (2009.) bila iznimno loša godina zbog negativnih učinaka gospodarske krize. Unatoč djelomičnom oporavku nakon 2009., potrošnja u Uniji i dalje nije dostigla razine zabilježene tijekom početnog ispitnog postupka kad je potrošnja svake godine bila veća od 850 tisuća tona.

Tablica 1.

Potrošnja

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Potrošnja (u tonama)	544 093	799 233	841 796	760 128
Indeks (2009. = 100)	100	147	155	140

Izvor : Odgovori na upitnik, zahtjev za reviziju zbog predstojećeg isteka mjera, Eurostat.

2. Obujam, cijene i tržišni udjel dampinškog uvoza iz dotičnih zemalja.

- (111) Obujam i tržišni udjeli uvoza iz NRK-a i Rusije analizirani su na temelju Eurostata i podataka prikupljenih u skladu s člankom 14. stavkom 6. Osnovne uredbe. S obzirom na to da je obujam uvoza iz NRK-a vrlo nizak, uvoz iz dotičnih zemalja nije ocijenjen kumulativno.

(a) **Obujam i tržišni udjel dotičnog uvoza**

- (112) Tijekom razmatranog razdoblja utvrđeno je da se dampinški uvoz u Uniju razvio u pogledu obujma i tržišnog udjela sljedećim tijekom:

Tablica 2.

Obujam i tržišni udjeli dotičnog uvoza

	2009.	2010.	2011.	RIPR
NRK				
Obujam uvoza (u tonama)	8 105	13 828	5 125	2 516
Indeks (2009. = 100)	100	171	63	31
Tržišni udjel (%)	1,5	1,7	0,6	0,3
Indeks (2009. = 100)	100	116	41	22

Rusija

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Obujam uvoza (u tonama)	74 678	53 671	29 338	40 725
Indeks (2009. = 100)	100	72	39	55
Tržišni udjel (%)	13,7	6,7	3,5	5,4
Indeks (2009. = 100)	100	49	25	39

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Ukupno za dotične zemlje				
Obujam uvoza (u tonama)	82 783	67 499	34 463	43 241
Indeks (2009. = 100)	100	82	42	52
Tržišni udjel (%)	15,2	8,4	4,1	5,7
Indeks (2009. = 100)	100	56	27	37

Izvor : Eurostat.

- (113) Obujam uvoza iz dotičnih zemalja znatno se smanjio, za 48 % tijekom razmatranog razdoblja. I tržišni udjel tog uvoza smanjio se s 15,2 % u 2009. na 5,7 % u RIPR-u. Kao posljedica tog kretanja kineski je izvoz gotovo prestao postojati na tržištu Unije. Međutim, ruski proizvođači izvoznici i dalje drže znatan tržišni udjel zbog kojeg je Rusija četvrti najveći izvoznik u Uniju.

(b) Cijene uvoza i obaranje cijena

- (114) U tablici u nastavku teksta prikazana je prosječna cijena dampinškog uvoza. Tijekom razmatranog razdoblja prosječna cijena uvoza iz NRK-a smanjila se za 38 %. Prosječna cijena uvoza iz Rusije povećala se za 31 % tijekom tog razdoblja, ali je ostala niža od prodajnih cijena industrije Unije.

Tablica 3.

Prosječna cijena dampinškog uvoza

	2009.	2010.	2011.	RIPR
NRK				
Prosječna cijena (EUR/tona)	991	1 088	873	611
Indeks (2009. = 100)	100	110	88	62
Rusija				
Prosječna cijena (EUR/tona)	716	776	889	999
Indeks (2009. = 100)	100	108	124	140
Ukupno za dotične zemlje				
Prosječna cijena (EUR/tona)	742	840	887	976
Indeks (2009. = 100)	100	113	119	131

Izvor : Eurostat.

- (115) Kako bi se odredilo obaranje cijene tijekom RIPR-a, ponderirane prosječne prodajne cijene po vrsti proizvoda proizvođača iz Unije koji surađuju naplaćene nepovezanim kupcima na tržištu Unije, prilagođene razini franko tvornica, uspoređene su s odgovarajućim ponderiranim prosječnim cijenama po vrsti proizvoda za uvoz od ruskih proizvođača izvoznika koji surađuju naplaćenima prvom nezavisnom kupcu na tržištu Unije, utvrđenima na osnovi CIF s odgovarajućim prilagodbama za carinske pristojbe.
- (116) S obzirom na to da ni jedan kineski proizvođač izvoznik nije surađivao u ispitnom postupku revizije, obaranje cijena za kineski izvoz određeno je u usporedbi s ponderiranim prosječnim cijenama koje proizvođači iz Unije naplaćuju nepovezanim kupcima na tržištu Unije na temelju cijena franko tvornica s prosječnim cijenama kineskog izvoza na osnovi CIF dobivenima od Eurostata, uz odgovarajuće prilagodbe za carinske pristojbe.

(117) Rezultat te usporedbe izražen kao postotak prometa proizvođača iz Unije koji surađuju ostvaren tijekom RIPR-a pokazao je ponderiranu prosječnu maržu obaranja cijena na tržištu Unije u rasponu od 6 % do 39 % za Rusiju i 46 % za NRK.

3. Uvoz iz ostalih trećih zemalja koji ne podliježe mjerama

Tablica 4.

Uvoz iz ostalih trećih zemalja

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Brazil				
Obujam uvoza (u tonama)	37 303	90 324	72 769	58 548
Indeks (2009. = 100)	100	242	195	157
Cijena EUR/tona	974	1 136	1 352	1 173
Indeks (2009. = 100)	100	117	139	120
Tržišni udjel (%)	6,9	11,3	8,6	7,7
Indeks (2009. = 100)	100	165	126	112
Island				
Obujam uvoza (u tonama)	101 036	103 043	91 462	101 275
Indeks (2009. = 100)	100	102	91	100
Cijena EUR/tona	985	1 027	1 251	1 118
Indeks (2009. = 100)	100	104	127	114
Tržišni udjel (%)	18,6	12,9	10,9	13,3
Indeks (2009. = 100)	100	69	59	72
Norveška				
Obujam uvoza (u tonama)	122 707	193 121	224 372	224 542
Indeks (2009. = 100)	100	157	183	183
Cijena EUR/tona	1 019	1 142	1 287	1 286
Indeks (2009. = 100)	100	112	126	126
Tržišni udjel (%)	22,6	24,2	26,7	29,5
Indeks (2009. = 100)	100	107	118	131
Ostale treće zemlje				
Obujam uvoza (u tonama)	119 274	160 690	211 670	120 966
Indeks (2009. = 100)	100	135	177	101
Cijena EUR/tona	917	1 054	1 190	1 067
Indeks (2009. = 100)	100	115	130	116
Tržišni udjel (%)	21,9	20,1	25,1	15,9
Indeks (2009. = 100)	100	92	115	73

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Ukupno treće zemlje				
Obujam uvoza (u tonama)	380 320	547 178	600 273	505 331
Indeks (2009. = 100)	100	144	158	133
Cijena EUR/tona	974	1 093	1 255	1 187
Indeks (2009. = 100)	100	112	129	122
Tržišni udjel (%)	69,9	68,5	71,3	66,5
Indeks (2009. = 100)	100	98	102	95

Izvor: Eurostat.

(118) Obujam uvoza iz trećih zemalja na tržište Unije povećao se za 33 % tijekom razmatranog razdoblja, što je u skladu s porastom potrošnje. Tržišni udjel uvoza iz trećih zemalja ostao je relativno stabilan u razmatranom razdoblju i iznosio oko 70 % potrošnje u Uniji uz blago smanjenje u RIPR-u. Međutim, geografska struktura uvoza bila je promjenjiva, a očito je bilo povećanje obujma uvoza i tržišnog udjela Brazila i Norveške, što su zemlje koje su, čini se, ostvarile najveću korist od povećane potrošnje.

(119) Prosječne cijene uvoza iz trećih zemalja povećale su se za 22 % tijekom razmatranog razdoblja i ostale daleko iznad razine cijena uvoza iz NRK-a i Rusije.

4. Gospodarsko stanje industrije Unije

(120) Komisija je u skladu s člankom 3. stavkom 5. Osnovne uredbe ispitala sve gospodarske čimbenike i pokazatelje koji utječu na stanje industrije Unije.

(121) Za potrebe analize štete, gospodarsko stanje industrije Unije ocjenjuje se na temelju pokazatelja kao što su proizvodnja, proizvodni kapacitet, iskorištenost kapaciteta, obujam prodaje, tržišni udjel i rast, zaposlenost, produktivnost, veličina stvarne dampinške marže i oporavak od prethodnog dampinga, prosječne jedinične cijene, jedinični trošak, profitabilnost, novčani tok, ulaganja, povrat ulaganja i sposobnost prikupljanja kapitala, zalihe i troškovi rada.

(a) Proizvodnja, proizvodni kapacitet i iskorištenost kapaciteta

(122) Proizvodnja industrije Unije znatno se povećala tijekom razmatranog razdoblja. Taj je rast bio najizraženiji između 2009. i 2011. kada se proizvodnja povećala za 178 %. Kasnije je tijekom RIPR-a ostala stabilna. Podseća se da je početna godina razmatranog razdoblja bila iznimna zbog ekonomske krize, tj. bila joj je svojstvena vrlo niska razina proizvodnje. Zaista, ne dovodeći u pitanje značajan oporavak nakon 2009., treba podsjetiti na to da proizvodnja industrije Unije i dalje nije dostigla početnu razinu iz početnog ispitnog postupka (2003. godina) tijekom kojeg je zabilježena proizvodnja iznosila 270 tisuća tona.

Tablica 5.

Ukupna proizvodnja industrije Unije

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Proizvodnja (u tonama)	81 147	192 495	225 376	224 540
Indeks (2009. = 100)	100	237	278	277

Izvor : Odgovori na upitnik i zahtjev za reviziju.

- (123) Proizvodni kapacitet tijekom razmatranog razdoblja ostao je relativno stabilan, premda je u RİPR-u došlo do blagog povećanja. Kako se proizvodnja znatno povećala u razdoblju od 2009. do 2011., iskorištenost kapaciteta pokazivala je opći rast od 179 %. To se kretanje promijenilo u RİPR-u kad se iskorištenost kapaciteta smanjila. Ta negativna promjena, međutim, nije bila posljedica smanjenja stvarne proizvodnje, nego povećanja samog kapaciteta.

Tablica 6.

Proizvodni kapacitet i iskorištenost kapaciteta

	2009.	2010.	2011.	RİPR
Proizvodni kapacitet (u tonama)	301 456	301 456	299 914	324 884
Indeks (2009. = 100)	100	100	99	108
Iskorištenost kapaciteta (%)	27	64	75	69
Indeks (2009. = 100)	100	237	279	257

Izvor : Odgovori na upitnik i zahtjev za reviziju

(b) Obujam prodaje, tržišni udjel i rast

- (124) Obujam prodaje nepovezanim kupcima koju je na tržištu Unije izvršila industrija Unije (utvrđen na temelju prodaje povezanim i nepovezanim kupcima u Uniji) pratio je kretanje potrošnje od 2009. do 2011. godine. Daljnji nagli porast u RİPR-u posljedica je preusmjerenja prodaje industrije Unije s povezanih na nepovezane kupce u Uniji, što je uočeno ove godine. To je posljedica promjene korporativne strukture jednog proizvođača iz Unije.

Tablica 7.

Prodaja industrije Unije nepovezanim kupcima

	2009.	2010.	2011.	RİPR
Obujam (u tonama)	60 257	113 048	122 860	191 525
Indeks (2009. = 100)	100	188	204	318

Izvor : Odgovori na upitnik i zahtjev za reviziju.

- (125) Dok je obujam prodaje na tržištu Unije pratio kretanje potrošnje, tržišni udjel industrije Unije nakon početnoga naglog porasta 2010. ostao je relativno stabilan u razmatranom razdoblju uz blago povećavanje.

Tablica 8.

Tržišni udjel industrije Unije

	2009.	2010.	2011.	RİPR
Tržišni udjel industrije Unije (%)	14	21	22	25
Indeks (2009. = 100)	100	155	165	187

Izvor : Odgovori na upitnik, Eurostat.

- (126) Kako je prethodno navedeno u uvodnoj izjavi 111., potrošnja u Uniji porasla je za 40 % između 2009. i RİPR-a. Industrija Unije uspjela je tijekom istog razdoblja ostvariti korist od tog porasta te povećati svoj obujam prodaje i tržišni udjel.

(c) **Zaposlenost i produktivnost**

- (127) Zaposlenost industrije Unije u vezi s dotičnim proizvodom povećala se za gotovo 50 % u razmatranom razdoblju. To povećanje broja zaposlenika pratio je još izraženije povećanje produktivnosti, mjerene kao proizvodnja (u tonama) po zaposleniku godišnje, koje je iznosilo 86 % u tom razdoblju.

Tablica 9.

Zaposlenost i produktivnost

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Broj zaposlenika	701	869	1064	1042
Indeks (2009. = 100)	100	124	152	149
Produktivnost (jedinica/zaposlenik)	116	222	212	216
Indeks (2009. = 100)	100	191	183	186

Izvor : Odgovori na upitnik, zahtjev za reviziju.

(d) **Visina stvarne dampinške marže i oporavak od prethodnog dampinga**

- (128) Kako je prethodno navedeno u uvodnim izjavama 37. i 87., dampinške marže uvoza iz dotičnih zemalja i dalje su visoke. Analizom pokazatelja štete pokazalo se da se industrija oporavlja od prethodnih dampinških praksi. Međutim, taj je oporavak počeo nedavno, a tijekom RIPR-a na tržištu Unije uočeno je smanjenje određenih pokazatelja štete kao što su profitabilnost, novčani tok i povrat ulaganja. Nadalje, treba napomenuti da se taj pozitivan razvoj događa pod zaštitom trenutačnih antidampinških mjera. Budu li mjere stavljene izvan snage, utjecaj stvarnih dampinških marži na industriju Unije bit će značajan.

(e) **Prosječne jedinične prodajne cijene na tržištu Unije i jedinični troškovi proizvodnje**

- (129) Prosječna prodajna cijena koju proizvođači iz Unije naplaćuju nepovezanim kupcima u Uniji povećala se za 25 % od 2009. do 2011., i zatim ponovno smanjila u RIPR-u. Ta kretanja cijena odražavaju se u općim promjenama troškova sirovina i energije tijekom tog razdoblja. Slično kretanje, tj. povećanje u razdoblju od 2009. do 2011. te smanjenje tijekom RIPR-a može se uočiti u prodajnim cijenama uvoza iz trećih zemalja koji zauzimaju veći dio tržišta Unije.

Tablica 10.

Prodajne cijene i troškovi

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Prosječna jedinična prodajna cijena u Uniji nepovezanim kupcima (EUR/tona)	1 136	1 282	1 421	1 151
Indeks (2009. = 100)	100	113	125	101
Jedinični trošak proizvodnje (EUR/tona)	1 094	1 031	1 228	1 063
Indeks (2009. = 100)	100	94	112	97

Izvor : Odgovori na upitnik.

(f) **Profitabilnost, novčani tok, ulaganja, povrat ulaganja i sposobnost prikupljanja kapitala**

- (130) Tijekom razmatranog razdoblja novčani tok, ulaganja, povrat ulaganja i sposobnost prikupljanja kapitala proizvođača iz Unije razvijali su se na sljedeći način:

Tablica 11.

Profitabilnost, novčani tok, ulaganja i povrat ulaganja

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Profitabilnost prodaje u Uniji nepovezanim kupcima (%) prodajnog prometa)	2,3	27,0	18,3	7,4
Novčani tok (EUR)	4 554 714	44 888 689	39 959 668	19 353 017
Ulaganja (EUR)	26 599 036	20 962 570	25 274 658	27 076 802
Indeks (2009. = 100)	100	79	95	102
Povrat ulaganjâ (%)	- 62,6	159,2	58,3	24,8

Izvor : Odgovori na upitnik.

- (131) Profitabilnost proizvođača iz Unije koji surađuje utvrđena je izražavanjem neto dobiti prije oporezivanja od prodaje istovjetnog proizvoda nepovezanim kupcima u Uniji kao postotak prometa od te prodaje. Profitna je marža 2009. bila vrlo niska, pa čak i negativna za neke proizvođače iz Unije. Međutim, počela se oporavljati 2010. u skladu s povećanjem potrošnje i prodaje. Ipak, treba napomenuti da se tijekom RIPR-a profitna marža smanjuje unatoč tome što je obujam prodaje industrije Unije koja surađuje (uzimajući u obzir i promjene korporativne strukture) ostao stabilan. To je temelj za zabrinutost u vezi s budućim kretanjima profitnih marži industrije EU-a.
- (132) Novčani tok, što je sposobnost industrije za financiranje vlastitih djelatnosti, a koji je izračunan na temelju poslovanja, bio je pozitivan tijekom cijelog razmatranog razdoblja. Međutim, taj se pokazatelj poboljšao jedino 2010. Nakon toga, tijekom sljedećih dviju godina, značajno se pogoršao. Ispitni je postupak pokazao i da je pogoršanje novčanog toka bilo izraženje za manje proizvođače iz Unije. To je temelj za zabrinutost u vezi sa sposobnošću industrije EU-a da nastavi s potrebnim financiranjem vlastitih djelatnosti u trenutačnom gospodarskom kontekstu.
- (133) Razvoj profitabilnosti i novčanog toka tijekom razmatranog razdoblja utjecao je na sposobnost ulaganja u vlastite djelatnosti proizvođača iz Unije koji surađuju. Posljedično, razina ulaganja ostaje relativno visoka i stabilna tijekom razmatranog razdoblja. Povrat ulaganja izražen kao postotak dobiti od neto knjigovodstvene vrijednosti ulaganja postao je pozitivan tek nakon 2009. Međutim, prateći kretanje profitabilnosti i novčanog toka, i taj je pokazatelj postigao svoj vrhunac 2010. nakon čega se stalno smanjivao tijekom 2011. i 2012.
- (134) U svjetlu prethodno navedenoga može se zaključiti da se, iako su finansijski rezultati proizvođača iz Unije koji surađuju ostali povoljni tijekom većeg dijela razmatranog razdoblja, povrat ulaganja počeo pogoršavati prema kraju tog razdoblja, a posebno tijekom RIPR-a. Kako je prikazano u tablici 11., profitabilnost prodaje EU-a značajno se smanjila, a novčani tok koji je ostvarila industrija Unije bio je niži od vrijednosti ulaganja, što ukazuje na to da je industrija morala pribjeći vanjskom financiranju u RIPR-u.

(135) Istodobno je prijavljena i zabrinutost u vezi sa sposobnošću prikupljanja kapitala. Taj bi čimbenik mogao predstavljati kritičan element ravnjivosti industrije Unije u slučaju da mjere prestanu vrijediti. U trenutačnom gospodarskom stanju vjerojatno je da bi industrija Unije imala poteškoće s pronalaženjem finansijskih sredstava za suočavanje s povratkom dampinškog uvoza iz dotičnih zemalja i da bi ponovno pretrpjela ozbiljnu štetu u vrlo kratkom vremenskom okviru. To je posebno zabrinjavajuće za male i srednje poduzetnike koji su dio industrije Unije.

(g) Zalihe

(136) Iako se razina završnih zaliha proizvođača iz Unije koji surađuju povećala za 32 % između 2009. i RIPC-a, smanjila se razmjerno razinama proizvodnje te je proizvođači ne smatraju abnormalno visokom.

Tablica 12.

Završne zalihe

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Završne zalihe (u tonama)	23 946	21 214	26 117	31 504
Indeks (2009. = 100)	100	89	109	132

Izvor : Odgovori na upitnik.

(h) Troškovi rada

(137) Dok se broj ljudi koje zapošljavaju proizvođači iz Unije koji surađuju povećao za gotovo 50 % u razmatranom razdoblju, njihove prosječne plaće ostale su stabilne u tom razdoblju.

Tablica 13.

Troškovi rada

	2009.	2010.	2011.	RIPR
Prosječni trošak rada po zaposleniku (EUR)	29 705	30 296	28 991	29 837
Indeks (2009. = 100)	100	102	98	100

Izvor : Odgovori na upitnik.

ZAKLJUČAK O STANJU INDUSTRIJE UNIJE

(138) Ispitnim se postupkom pokazalo da se uvoz jeftinih dampinških proizvoda iz dotičnih zemalja na tržište Unije smanjio nakon uvođenja početnih mjera 2008. Time je industriji Unije omogućeno da postigne visoke razine proizvodnje, poveća obujam prodaje, tržišni udjel i profitabilnost te da općenito poboljša svoje financijsko stanje.

(139) Stoga se zaključuje da industrija Unije tijekom RIPC-a nije pretrpjela materijalnu štetu. Međutim, s obzirom na pad potrošnje i pogoršanje tijekom RIPC-a određenih finansijskih pokazatelja kao što su profitabilnost, novčani tok i povrat ulaganja, stanje industrije Unije i dalje je osjetljivo.

F. VJEROJATNOST PONAVLJANJA ŠTETE

1. Uvodne napomene

(140) Kako bi se procijenila vjerojatnost ponavljanja štete ako mjere prestanu vrijediti, analizirao se mogući utjecaj kinесkog i ruskog uvoza na tržište Unije i na industriju Unije u skladu s člankom 11. stavkom 2. Osnovne uredbe.

- (141) Analiza je bila usmjerena na kretanje potrošnje na tržištu Unije, rezervni kapacitet, trgovinske tokove i privlačnost tržišta Unije te na ponašanje dotičnih zemalja u vezi s određivanjem cijena.

2. Potrošnja u Uniji

- (142) Potrošnja dotičnog proizvoda u Uniji smanjila se u RIPR-u za 10 % u usporedbi s prethodnom godinom. To istodobno predstavlja smanjenje veće od 25 % u usporedbi s razinom prije krize, iz 2007. Smanjenje potrošnje dotičnog proizvoda proizlazi iz smanjene proizvodnje čelika u Uniji, a sljedećih se godina može očekivati daljnje smanjenje. To će za industriju Unije biti izazov jer će se ona suočiti s visoko konkurentnom okolinom. Stoga se smatra da se prisutnost jeftinog dampinškog uvoza iz NRK-a i Rusije ne može tolerirati. Taj će uvoz vršiti silazni pritisak na cijene na tržištu i remetiti tržišno natjecanje čime će prouzročiti značajnu materijalnu štetu proizvođačima iz Unije.

3. Rezervni kapacitet, trgovinski tokovi i privlačnost tržišta Unije te ponašanje dotičnih zemalja u vezi s određivanjem cijena

(a) NRK

- (143) Treba napomenuti da se ukupan kapacitet za proizvodnju dotičnog proizvoda u NRK-u procjenjuje na 10–11 milijuna tona, što premašuje svjetsku potrošnju ferosilicija. Istodobno, ukupna iskorištenost kapaciteta iznosi oko 50 %.

- (144) Kineski izvoz ferosilicija na svjetska tržišta bio je relativno stabilan tijekom razmatranog razdoblja na razini od 0,8 milijuna tona. Ta je razina izvoza najvećim dijelom posljedica izvoznih ograničenja kako je opisano u uvodnoj izjavi 41. Međutim, Unija nema kontrolu nad tim mehanizmima, a kineska vlada može u bilo kojem trenutku ukinuti ograničenja izvoza i izložiti tržište Unije ozbiljnoj prijetnji od poplave izvoza dotičnog proizvoda iz Kine.

- (145) Čak i da ograničenja izvoza ostanu na snazi, treba naglasiti da je trenutačni obujam kineskog izvoza na svjetska tržišta veći od ukupne potrošnje u Uniji.

- (146) Bilo bi razumno očekivati, kao posljedicu privlačnosti tržišta EU-a prethodno opisane u uvodnim izjavama od 40. do 49., da bi u slučaju stavljanja mjera izvan snage barem dio trenutačnoga kineskog izvoza bio preusmjeren na tržište Unije, a posebno zato što će se taj izvoz uskoro suočiti s dodatnom konkurencijom na svojim uobičajenim azijskim tržištima zbog razvoja dodatnoga proizvodnog kapaciteta u Maleziji kako je prethodno objašnjeno u uvodnoj izjavi 44.

- (147) Isteći antidampinških pristojbi zajedno s oštrijom konkurencijom u Aziji zasigurno će učiniti tržište Unije privlačnim odredištem za kineske izvoznike. U tom se kontekstu podsjeća na to da je prije uvođenja mjera Kina bila jedan od glavnih izvoznika na tržište Unije.

- (148) Konačno, na temelju trenutačne razine kineskih izvoznih cijena, veličine utvrđene dampinške marže i postojanja značajnog obaranja cijena, potvrđuje se da će u nedostatku antidampinških mjera nepošteno tržišno natjecanje zbog kineskog izvoza prouzročiti materijalnu štetu industriji Unije.

(b) Rusija

- (149) Tijekom ispitnog postupka revizije utvrđeno je da je proizvodnja dotičnog proizvoda u Rusiji tijekom RIPR-a iznosila 633 tisuća tona, dok se proizvodni kapacitet procjenjuje na 900 tisuća tona. Na temelju toga ostaje oko 267 tisuća tona rezervnog kapaciteta, što je samo po sebi dovoljno za zadovoljavanje trećine potražnje u Uniji.

- (150) U pogledu ruskog izvoza dotičnog proizvoda treba napomenuti da Rusija trenutačno izvozi 73 % svoje proizvodnje. Osim Unije, ostala su tradicionalna izvozna tržišta SAD, Japan i Južna Koreja. U pogledu povećane konkurenčije na azijskim tržištima, kako je prethodno opisano u uvodnoj izjavi 44., postoje jake naznake da će većina tih trgovinskih tokova biti preusmjerena u Uniju u slučaju stavljanja antidampinških mjera izvan snage. Taj učinak mogao bi biti i veći ako se na temelju tekućeg antidampinškog ispitnog postupka u vezi s izvozom iz Rusije u SAD-u (kao rezultata ispitnog postupka pokrenutog u srpnju 2013.) uvele mjere.
- (151) U tom pogledu jedan je proizvođač izvoznik iz Rusije tvrdio da uvođenje pristojbi u SAD-u na ferosilicij podrijetlom iz Rusije nije vjerojatno. Za potkrijepljenje te tvrdnje dostavljeni su i neki neslužbeni nalazi tekućeg ispitnog postupka. Međutim, taj proizvođač nije dostavio nikakve dokumente kojima bi dokazao te tvrdnje i s obzirom na to da je u SAD-u pokrenut antidampinški ispitni postupak koji još uvijek traje, ne može se isključiti uvođenje mjera.
- (152) Isteči antidampinških pristojbi zajedno s pojačanim tržišnim natjecanjem na njihovim glavnim izvoznim tržištima učinit će tržiće Unije privlačnim odredištem za ruske izvoznike. U tom se kontekstu podsjeća da je prije uvođenja mjera Rusija bila jedan od glavnih izvoznika na tržište Unije i da je ondje i dalje prisutna umatoč tome što su mјere na snazi već pet godina.
- (153) Konačno, treba naglasiti da se ruska prijetnja u pogledu obujma nadopunjava ruskom politikom određivanja cijena na izvoznim tržištima. Kako u početnom ispitnom postupku, tako i trenutačnoj reviziji zbog predstojecg isteka mјera pokazalo se da se ruska dampinška praksa čini strukturalna: ruska izvozna cijena sustavno je niža od cijene na ruskom domaćem tržištu. Nadalje, trenutačnim ispitnim postupkom potvrđeno je da cijene ruskog uvoza i dalje obaraju prodajne cijene proizvođača iz Unije.

4. Zaključak

- (154) S obzirom na nalaze ispitnog postupka, posebno na rezervni kapacitet dostupan u dotičnim zemljama, nastavak dampinga i ograničenu sposobnost kineskih i ruskih izvoznika da prodaju na drugim glavnim tržištima trećih zemalja čime se povećava privlačnost tržišta Unije, zaključuje se da bi se ukidanjem mјera oslabio položaj industrije Unije na njezinu ključnom tržištu i da bi se ponovila pretrpljena šteta zbog vjerojatnoga kineskog i ruskog uvoza po dampinškim cijenama.
- (155) Ne postoje razlozi za vjerovanje da bi se bolji rezultati industrije Unije zbog mјera koje su na snazi nastavili ili poboljšali ako se mјere ukinu. Naprotiv, postoje povoljni uvjeti za vjerojatno premještanje uvoza iz dotičnih zemalja na tržište Unije po dampinškim cijenama i u značajnom obujmu, a koji bi vjerojatno umanjili pozitivan razvoj na tržištu Unije postignut tijekom razmatranog razdoblja. Prepostavljenim dampinškim uvozom mogao bi se izvršiti pritisak na prodajne cijene industrije Unije, što bi dovelo do gubitka njezina tržišnog udjela i posljedično negativno utjecalo na finansijske rezultate industrije Unije koja je i dalje osjetljiva.
- (156) U tom pogledu primljena je primjedba jednog ruskog proizvođača izvoznika koji je tvrdio da se nalaz o ponavljanju štete ne može temeljiti na jednostavnoj mogućnosti, već na vjerojatnosti ponavljanja štete. Međutim, ispitni postupak pokazao je niz činjeničnih elemenata, uključujući činjenicu da dampinške prakse ruskih proizvođača i dalje postoje, kao i rezervni kapacitet u Rusiji. Nadalje, činjenica je da je u RIPR-u potrošnja u Uniji niža nego prije početnog ispitnog postupka. Konačno, na globalnoj razini očekuje se veća proizvodnja dotičnog proizvoda, posebno na azijskom tržištu. Razmotre li se ti elementi zajedno, na temelju dostupnih činjenica postoji razumna sigurnost da bi industrija Unija ponovno pretrpjela štetu zbog dampinškog uvoza dopusti li se da mјere prestanu vrijediti.

G. INTERES UNIJE

1. Uvod

- (157) U skladu s člankom 21. Osnovne uredbe ispitano je bi li zadržavanje postojećih mјera bilo protivno interesu Unije u cjelini. Odlučivanje o interesu Unije temeljilo se na procjeni različitih interesa koji su uključeni, tj. interesa industrije Unije, uvoznika i korisnika. Svim zainteresiranim stranama omogućeno je da izjasne svoje stavove u skladu s člankom 21. stavkom 2. Osnovne uredbe.

- (158) S obzirom na to da je ovo ispitni postupak revizije postojećih mjera, njime je omogućena procjena svakog neopravdanoga negativnog učinka postojećih antidampinških mjera na zainteresirane strane.

2. Interes industrije Unije

- (159) Prethodno je, u uvodnoj izjavi 154., zaključeno da bi industrija Unije vjerojatno pretrpjela ozbiljno pogoršanje stanja dopusti li se da antidampinške mjere prestanu vrijediti. Stoga bi nastavak mjera bio koristan za industriju Unije jer bi proizvođači iz Unije trebali biti u mogućnosti zadržati obujam prodaje, tržišni udjel, profitabilnost i svoje cjelokupno pozitivno gospodarsko stanje. Suprotno tome, ukidanjem mjera ozbiljno bi se narušila održivost industrije Unije jer postoje razlozi zbog kojih se očekuje premještanje kineskog i ruskog uvoza na tržište Unije po dampinškim cijenama i u značajnom obujmu zbog kojeg bi došlo do ponavljanja štete.

3. Interes korisnika

- (160) U trenutačnoj je reviziji s Komisijom surađivalo deset korisnika iz Unije (ljevaonice i proizvođači čelika). Četiri odgovora sastojala su se od općenitih komentara, dok ih je samo šest sadržavalo potpune odgovore na upitnik. Na temelju tih podataka utvrđeno je da trošak dotičnog proizvoda u prosjeku ima utjecaj od 1 % na ukupan trošak proizvodnje za korisnike, a taj postotak ne dostiže 2 % ni za jednog korisnika koji surađuje. Stoga, iako su neki korisnici ostvarivali gubitke tijekom 2011. i RPPR-a, to se ne može pripisati postojanju antidampinških pristojbi na uvoz ferosilicija.
- (161) Treba uzeti u obzir da je tržišni udjel Kine i Rusije na tržištu Unije tijekom početnoga ispitnog postupka iznosio oko 40 %, a pristojbe za te dvije zemlje kreću se u rasponu od 15,6 % do 31,2 %. Stoga bi se mogući utjecaj isteka pristojbi mogao procijeniti kao ušteda troškova koja u prosjeku nije viša od 0,1 % (izračunano na temelju tržišnog udjela od 40 % za zemlje na koje se odnose mjere i prosječne pristojbe *ad valorem* od 20 %). Zbog tog razloga nije vjerojatno da bi istek pristojbe imao utjecaj na povratak profitabilnosti korisnika koji su tijekom posljednjih dviju godina razmatranog razdoblja pretrpjeli gubitke. Nadalje, zbog naravi proizvoda te zbog nekoliko izvora opskrbe dostupnih na tržištu, korisnici mogu lako mijenjati dobavljače.

4. Interes uvoznika

- (162) Svi poznati uvoznici obaviješteni su o pokretanju revizije. Ni jedan uvoznik dotičnog proizvoda nije odgovorio na upitnik o uzorkovanju priložen Obavijesti o pokretanju revizije. Ispitnim postupkom otkriveno je da uvoznici mogu lako kupovati od različitih izvora koji su trenutačno dostupni na tržištu, posebno od industrije Unije i većih izvoznika iz trećih zemalja koji prodaju po cijenama koje nisu dampinške. Usto, u izostanku interesa uvoznika zaključeno je da zadržavanje mjera ne bi bilo protivno njihovu interesu.

5. Zaključak

- (163) S obzirom na prethodno navedeno, zaključuje se da ne postoje snažni razlozi u interesu Unije protiv zadržavanja trenutačnih antidampinških mjera.

H. ANTIDAMPINŠKE MJERE

- (164) Sve su strane obaviještene o bitnim činjenicama i razmatranjima na temelju kojih se namjeravalo preporučiti zadržavanje postojećih mjera. Nakon te objave odobreno im je i razdoblje za dostavljanje primjedaba. Podnesci i primjedbe propisno su uzeti u obzir ako su bili opravdani.
- (165) Iz prethodno navedenoga slijedi, kako je predviđeno člankom 11. stavkom 2. Osnovne uredbe, da treba zadržati antidampinške mjere primjenjive na uvoz ferosilicija podrijetlom iz NRK-a i Rusije, uvedene Uredbom Vijeća (EZ) br. 172/2008.

(166) Kako bi se rizik od izbjegavanja mjera sveo na najmanji mogući zbog velike razlike među stopama pristojbi, smatra se da su u ovom slučaju potrebne posebne mjere kako bi se osigurala ispravna primjena antidampinških pristojbi. Te posebne mjere, koje se primjenjuju samo na društva za koja je uvedena pojedinačna stopa pristojbe, uključuju sljedeće: podnošenje carinskim tijelima država članica valjanoga trgovackog računa koji je u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu ovoj Uredbi. Uvoz uz koji se ne nalazi takav račun podlježe preostaloj antidampinškoj pristojbi koja se primjenjuje na sve druge proizvođače.

(167) Odbor osnovan u skladu s člankom 15. Stavkom 1. Osnovne uredbe odbor nije donio mišljenje,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

1. Uvodi se konačna antidampinška pristojba na uvoz ferosilicija, trenutačno obuhvaćenoga oznakama KN 7202 21 00, 7202 29 10 i 7202 29 90 i podrijetlom iz Narodne Republike Kine i Rusije.

2. Stopa konačne antidampinške pristojbe primjenjive na neto cijenu franko granica Unije, neocarinjeno, proizvoda opisanih u stavku 1. koje su proizvela dolje navedena društva iznosi:

Zemlja	Društvo	Stopa antidampinške pristojbe (%)	Dodatna oznaka TARIC
Narodna Republika Kina	Erdos Xijin Kuangye Co. Ltd., Qipanjing Industry Park	15,6	A829
	Lanzhou Good Land Ferroalloy Factory Co., Ltd., Xicha Villa	29,0	A830
	Sva ostala društva	31,2	A999
Rusija	Bratsk Ferroalloy Plant, Bratsk	17,8	A835
	Sva ostala društva	22,7	A999

3. Uvjet za primjenu pojedinačnih stopa pristojbe određenih za društva navedena u stavku 2. jest podnošenje valjanoga trgovackog računa carinskim tijelima država članica koji je u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Prilogu. Ako se takav račun ne podnese, primjenjuje se stopa pristojbe primjenjiva na „sva ostala društva”.

4. Ako nije drugčije navedeno, primjenjuju se odredbe na snazi povezane s carinskim pristojbama.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. travnja 2014.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

PRILOG

Izjava koju je potpisao službenik subjekta koji izdaje trgovački račun mora biti navedena na valjanom trgovačkom računu iz članka 1. stavka 3. u sljedećem obliku:

1. ime i funkcija službene osobe subjekta koji izdaje trgovački račun;
2. sljedeća izjava:

„Ja, niže potpisani potvrđujem da je (obujam) ferosilicija prodan za izvoz u Europsku uniju obuhvaćen ovim računom proizvelo trgovačko društvo (naziv i adresa trgovačkog društva) (dodatna oznaka TARIC) u (dotična zemlja). Izjavljujem da su podaci u ovom računu potpuni i točni.“

Datum i potpis

UREDJA KOMISIJE (EU) br. 361/2014**od 9. travnja 2014.**

o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe (EZ) br. 1073/2009 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu dokumenata za međunarodni prijevoz putnika običnim i turističkim autobusima i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 2121/98

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1073/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup međunarodnom tržištu usluga prijevoza običnim i turističkim autobusima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006 (⁽¹⁾), a posebno njezin članak 5. stavke 3. i 5., članak 6. stavak 4., članak 7. stavak 2., članak 12. stavak 5. i članak 28. stavak 3.,

budući da:

- (1) U članku 5. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 predviđa se da se za linijski prijevoz i određene posebne linijske usluge traži dozvola.
- (2) U članku 12. stavku 1. navedene Uredbe navodi se da je za pružanje usluga povremenog prijevoza definiranih u članku 2. stavku 4. potrebno imati kontrolni dokument.
- (3) U članku 5. stavku 5. navedene Uredbe utvrđuje se da prijevoz za vlastite potrebe definiran u članku 2. stavku 5. podliježe sustavu potvrda.
- (4) Potrebno je utvrditi pravila kojima se uređuje korištenje kontrolnih dokumenata navedenih u članku 12. iste Uredbe te načine priopćavanja državama članicama imena prijevoznika koji obavljaju povremeni prijevoz i priključnih točaka tijekom putovanja.
- (5) Zbog pojednostavljivanja potrebno je standardizirati putni list za pružanje međunarodnih usluga povremenog prijevoza i obavljanje kabotaže u obliku usluga povremenog prijevoza.
- (6) Putni list koji se koristi kao kontrolni dokument u okviru obavljanja kabotaže u obliku usluga posebnog linijskog prijevoza trebalo bi ispuniti u obliku mjesecnog izvješća.
- (7) Potrebno je standardizirati načine na koje države članice Komisiji dostavljaju statističke podatke u vezi s brojem dozvola za linijske usluge i kabotažu.
- (8) Zbog transparentnosti i jednostavnosti sve predloške dokumenata usvojene Uredbom (EZ) br. 2121/98 od 2. listopada 1998. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EEZ) br. 684/92 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 12/98 u vezi s dokumentima za prijevoz putnika običnim i turističkim autobusima (⁽²⁾) trebalo bi prilagoditi Uredbi (EZ) br. 1073/2009, koja se primjenjuje na usluge međunarodnog prijevoza običnim i turističkim autobusima.
- (9) Stoga bi Uredbu (EZ) br. 2121/98 trebalo staviti izvan snage.
- (10) Državama članicama treba vremena da tiskaju i distribuiraju nove dokumente. Stoga bi, u međuvremenu, prijevoznici trebali i dalje moći koristiti dokumente predvidene Uredbom (EZ) br. 2121/98, u kojima bi trebalo biti navedeno da uzimaju u obzir odredbe Uredbe (EZ) br. 1073/2009.
- (11) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora za cestovni prijevoz,

(¹) SL L 300, 14.11.2009., str. 88.

(²) SL L 268, 3.10.1998., str. 10.

DONIJELA JE OVU UREDBU:

ODJELJAK I.

KONTROLNI DOKUMENT

ČLANAK 1.

1. Kontrolni dokument (putni list) za usluge povremenog prijevoza definirane u članku 2. stavku 4. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 odgovara predlošku u Prilogu I. ovoj Uredbi.

2. Putni listovi nalaze se u knjigama s 25 listova u dva primjerka te su odvojivi. Svaka se knjiga označava brojem. Listovi se također označavaju brojevima od 1 do 25. Naslovica knjige odgovara predlošku iz Priloga II. Države stranice poduzimaju sve potrebne mjere za prilagođavanje navedenih zahtjeva računalnoj obradi putnih listova.

Članak 2.

1. Knjiga navedena u članku 1. izdaje se na ime prijevoznika i nije prenosiva.

2. Putni list ispunjava prijevoznik ili vozač, čitko neizbrisivim slovima u dva primjerka, za svako putovanje prije polaska. Putni list vrijedi za cijelo putovanje.

3. Gornja preslika odvojenog putnog lista čuva se u vozilu tijekom cijelog putovanja na koje se odnosi. Preslika se čuva u sjedištu društva.

4. Prijevoznik je odgovoran za čuvanje putnih listova.

Članak 3.

U slučaju međunarodne usluge povremenog prijevoza koju pruža skupina prijevoznika koja djeluje u ime istog izvođača, a putnici mogu tijekom putovanja uhvatiti vezu s drugim prijevoznikom iz iste skupine, izvorni putni list čuva se u vozilu koje vrši uslugu. Preslika putnog lista čuva se u sjedištu svakog prijevoznika.

Članak 4.

1. Preslike putnih listova koje se koriste kao kontrolni dokumenti za kabotažu u obliku usluga povremenog prijevoza prema članku 15. točki (b) Uredbe (EZ) br. 1073/2009 prijevoznik vraća nadležnom tijelu ili agenciji u državi članici poslovnog nastana u skladu s postupcima koje određuje tijelo ili agencija.

2. U slučaju kabotaže u obliku usluga posebnog linijskog prijevoza prema članku 15. točki (a) Uredbe (EZ) br. 1073/2009, putni list u Prilogu I. ovoj Uredbi ispunjava se u obliku mjesечnog izvješća i prijevoznik ga vraća nadležnom tijelu ili agenciji u državi članici poslovnog nastana u skladu s postupcima koje određuje tijelo ili agencija.

Članak 5.

Putnim listom omogućuje se nositelju da u okviru međunarodnih usluga povremenog prijevoza obavlja lokalne izlete u državi članici koja nije država poslovnog nastana prijevoznika u skladu s uvjetima utvrđenim u članku 13. drugom podstavku Uredbe (EZ) br. 1073/2009. Lokalni izleti unose se u putni list prije polaska vozila na dotični izlet. Izvornik putnog lista čuva se u vozilu za vrijeme cijelog lokalnog izleta.

Članak 6.

Kontrolni dokument daje se na uvid ovlaštenom inspektoru na njegov zahtjev.

ODJELJAK II.**DOZVOLE****Članak 7.**

1. Zahtjevi za izdavanje dozvole za pružanje usluga linijskog prijevoza i posebnog linijskog prijevoza za koje se traži dozvola odgovaraju predlošku u Prilogu III.
2. Zahtjevi za izdavanje dozvole sadržavaju sljedeće podatke:
 - (a) red vožnje;
 - (b) raspon cijena karata;
 - (c) ovjerenu vjerodostojnu presliku licencije Zajednice za međunarodni prijevoz putnika običnim ili turističkim autobusom kao javni prijevoz ili prijevoz za vlastite potrebe kako je predviđeno člankom 4. Uredbe (EZ) br. 1073/2009;
 - (d) podatke vezane uz vrstu i obujam usluge koju podnositelj zahtjeva planira pružiti u slučaju podnošenja zahtjeva za uspostavljanje usluge ili koji su dostavljeni u slučaju podnošenja zahtjeva za obnovu dozvole;
 - (e) kartu u odgovarajućem mjerilu u koju je ucrtan itinerer i postaje za iskrcaj i ukrcaj putnika;
 - (f) raspored vožnje koji omogućuje provjeru sukladnosti sa zakonodavstvom Unije o vremenu vožnje i razdobljima odmora.
3. Podnositelji zahtjeva dostavljaju dodatne podatke koje smatraju važnima ili koje zatraži tijelo nadležno za izdavanje dozvole kao potporu zahtjevu.

Članak 8.

1. Dozvole odgovaraju predlošku u Prilogu IV.
2. U svakom vozilu koje obavlja uslugu koja podliježe izdavanju dozvole mora biti dozvola ili njezina preslika koju je ovjerilo tijelo nadležno za izdavanje iste.
3. Dozvola vrijedi najduže pet godina.

ODJELJAK III.**POTVRDE****Članak 9.**

1. Potvrde za prijevoz za vlastite potrebe definirane u članku 2. stavku 5. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 odgovaraju predlošku u Prilogu V. ovoj Uredbi.
2. Poduzetnici koji traže potvrdu dostavljaju tijelu nadležnom za izdavanje potvrde dokaz ili jamstvo da su ispunjeni uvjeti utvrđeni u članku 2. stavku 5. Uredbe (EZ) br. 1073/2009.
3. U svakom vozilu koje obavlja uslugu koja podliježe sustavu potvrda, mora se nalaziti potvrda ili njezina ovjerena vjerodostojna preslika koju je potrebno dati na uvid ovlaštenom inspektoru na njegov zahtjev tijekom cjelokupnog trajanja putovanja.
4. Dozvola vrijedi najviše pet godina.

ODJELJAK IV.**DOSTAVA STATISTIČKIH PODATAKA***Članak 10.*

Podaci o radnjama kabotaže navedeni u članku 28. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 dostavljaju se u obliku tablice u skladu s predloškom u Prilogu VI. ovoj Uredbi.

ODJELJAK V.**PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE***Članak 11.*

1. Države članice mogu odobrati korištenje postojećih zaliha putnih listova, zahtjeva za izdavanje dozvole, dozvola i potvrda sastavljenih u skladu s Uredbom (EZ) br. 2121/98 do 31. prosinca 2015.
2. Ostale države članice prihvataju putne listove i zahtjeve za izdavanje dozvole na svom državnom području do 31. prosinca 2015.
3. Dozvole i potvrde sastavljene u skladu s Uredbom (EZ) br. 2121/98 i izdane prije 31. prosinca 2015. vrijede do datuma njihova isteka.

Članak 12.

Uredba (EZ) br. 2121/98 stavlja se izvan snage.

Članak 13.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. travnja 2014.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

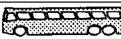
PRILOG I.

PUTNI LIST – PREDLOŽAK Br. knjige br.

(Boja sustava boja Pantone 358 (svijetlozelena) ili što je moguće sličnija boja, format DIN A4, papir bez premaza

MEĐUNARODNE USLUGE POVREMENOG PRIJEVOZA I KABOTAŽA U OBLIKU USLUGA POVREMENOG PRIJEVOZA

(Svaka se točka, ako je potrebno, može dopuniti na odvojenom listu)

1	 Mjesto, datum i potpis prijevoznika		
2	 	1. 2. 3.		
3	 	1. 2. 3.		
4	Organizacija ili osoba odgovorna za uslugu povremenog prijevoza	1. 3. 2. 4.		
5	Vrsta usluge	☐ Međunarodna usluga povremenog prijevoza ☐ Kabotaža u obliku usluge povremenog prijevoza ☐ Kabotaža u obliku usluga posebnog linijskog prijevoza — mjesečno izvješće Mjesec Godina		
6	Mjesto polaska prijevoza : Država :		
	Odredište prijevoza : Država :		
7	Putovanje Datumi	Itinerer / Dnevne etape i / ili mjesta ukrcavanja i ukrcavanja putnika od do	 broj putnika prazno (označiti s X)	Planirano km
8	Prikљučne točke (ako postoje) s drugim prijevoznikom iz iste skupine	Broj iskrcanih putnika	Konačno odredište iskrcanih putnika	Prijevoznik koji ukrcava putnike
9	Lokalni izleti			
	Datum	Planirano km	Mjesto polaska	Mjesto izleta
10	Nepredviđene izmjene			
			
			

PRILOG II.

Prva stranica(Format DIN A4, papir bez premaza, 100 g/m² ili više)

Tekst na službenom jeziku (službenim jezicima) ili jednom od službenih jezika države članice poslovnog nastana

DRŽAVA KOJA IZDAJE ISPRAVU

Nadležno tijelo

Međunarodni razlikovni znak (¹)

.....

KNJIGA**putnih listova br. :**

- (a) za međunarodne usluge povremenog prijevoza običnim i turističkim autobusima između država članica, izdana na temelju Uredbe (EZ) br. 1073/2009;
- (b) za kabotažu u obliku povremenih usluga prijevoza koje se obavljaju u državi članici koja nije država članica poslovnog nastana prijevoznika, izdana na temelju Uredbe (EZ) br. 1073/2009.

Primatelj:

(Prezime i ime ili trgovачki naziv prijevoznika)
.....
.....(Puna adresa, broj telefona i faksa)
....
(Mjesto i datum izdavanja).....
(Potpis i pečat tijela ili agencije koja izdaje ispravu)

(¹) Austrija (A), Belgija (B), Bugarska (BG), Cipar (CY), Češka (CZ), Danska (DK), Estonija (EST), Finska (FIN), Francuska (F), Grčka (GR), Hrvatska (HR), Irska (IRL), Italija (I), Latvija (LV), Litva (LT), Luksemburg (L), Mađarska (H), Malta (M), Nizozemska (NL), Njemačka (D), Poljska (PL), Portugal (P), Rumunjska (RO), Slovačka (SK), Slovenija (SLO), Španjolska (E), Švedska (S), Ujedinjena Kraljevina (UK).

(Druga stranica)

Tekst na službenom jeziku (službenim jezicima) ili jednom od službenih jezika države članice poslovnog nastana

VAŽNA OBAVIJEST**A. OPĆE ODREDBE**

1. U članku 12. stavku 1., članku 5. stavku 3. drugom podstavku i članku 17. stavku 1. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 navodi se da je za usluge povremenog prijevoza potrebno imati kontrolni dokument (putni list izdvojen iz knjige putnih listova izdane prijevozniku).
2. U članku 2. stavku 4. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 usluge povremenog prijevoza definiraju se kao usluge „koje nisu obuhvaćene definicijom usluga linjskog prijevoza, uključujući poseban linjski prijevoz, i kojih je glavno obilježje da se njima prevoze skupine putnika sastavljene na inicijativu klijenta ili samoga prijevoznika“.

Linjske usluge definirane su u članku 2. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 kao „usluge kojima se obavlja prijevoz putnika u određenim vremenskim razmacima duž određenih dionica, pri čemu se putnici ukrcavaju i iskrcavaju na unaprijed određenim postajama“. Usluge linjskog prijevoza dostupne su svima, iako se prema potrebi može zahtijevati obavezna rezervacija.

Na linjsku narav usluge prijevoza ne utječu nikakve prilagodbe uvjeta obavljanja prijevoza.

Usluge kojima se obavlja prijevoz određenih kategorija putnika, uz izuzetak drugih putnika, bez obzira na to tko ih organizira, smatraju se linjskim prijevozom. Te se usluge nazivaju „poseban linjski prijevoz“ i uključuju:

- (a) prijevoz radnika od kuće do posla i obratno;
- (b) prijevoz učenika i studenata do obrazovne ustanove i natrag. Činjenica da se posebne usluge prijevoza mogu razlikovati ovisno o promjenjivim potrebama korisnika ne utječe na klasifikaciju usluge prijevoza kao linjskog prijevoza.
3. Putni list vrijedi tijekom cjelokupnog putovanja.
4. Licencijom Zajednice i putnim listom ovlašćuje se nositelja da obavlja:
 - i. međunarodne usluge povremenog prijevoza običnim i turističkim autobusima između dvije države članice ili više njih;
 - ii. kabotažu u obliku povremenih usluga prijevoza u državi članici koja nije država članica poslovnog nastana prijevoznika.
5. Putni list u dva primjerka ispunjava prijevoznik ili vozač prije početka obavljanja svake usluge prijevoza. Preslika putnog lista ostaje u poduzeću. Vozač zadržava izvornik u vozilu tijekom cjelokupnog putovanja i daje ga na uvid službenicima za izvršenje na zahtjev.
6. Vozač vraća putni list u poduzeće koje je dostavilo isti na kraju dotičnog putovanja. Prijevoznik je odgovoran za čuvanje dokumenata. Isti se popunjavaju čitko i neizbrisivo.

(Treća stranica)

B. ODREDBE KARAKTERISTIČNE ZA MEĐUNARODNE USLUGE POVREMENOG PRIJEVOZA

1. U članku 5. stavku 3. drugom podstavku Uredbe (EZ) br. 1073/2009 navodi da je za organizaciju usporednih ili privremenih usluga prijevoza koje su usporedive s postojećim uslugama liniskog prijevoza, kojima se opslužuje isto tržište kao i ovim potonjima, potrebna dozvola.
2. Prijevoznici smiju obavljati lokalne izlete u državi članici koja nije država članica njihova poslovnog nastana u okviru međunarodne usluge povremenog prijevoza. Takve usluge prijevoza namijenjene su stranim putnicima, a prije ih je pružao isti prijevoznik u okviru međunarodnih usluga prijevoza. Prijevoz se vrši istim vozilom ili drugim vozilom istoga prijevoznika ili skupine prijevoznika.
3. U slučaju lokalnih izleta putni se list ispunjava prije polaska vozila na dotični izlet.
4. U slučaju usluge međunarodnog prijevoza koju pruža skupina prijevoznika koja djeluje u ime istog klijenta, a putnici mogu tijekom putovanja uhvatiti vezu s drugim prijevoznikom iz iste skupine, izvorni putni list čuva se u vozilu koje obavlja uslugu. Preslika putnog lista čuva se u sjedištu svakog uključenog prijevoznika.

C. ODREDBE KARAKTERISTIČNE ZA KABOTAŽU U OBLIKU USLUGE POVREMENOG PRIJEVOZA

1. Ako zakonodavstvom Zajednice nije drukčije propisano, na obavljanje kabotaže u obliku usluga povremenog prijevoza primjenjuju se zakoni, propisi i administrativne mjere na snazi u državi članici domaćinu, uzimajući u obzir:
 - i. uvjete kojima se uređuju ugovori o prijevozu;
 - ii. masu i dimenzije cestovnih vozila;
 - iii. zahtjeve u pogledu prijevoza određenih kategorija putnika, i to učenika, djece i osoba smanjene pokretljivosti;
 - iv. vrijeme vožnje i razdoblja odmora;
 - v. porez na dodanu vrijednost (PDV) na usluge prijevoza. U navedenom se području na usluge prijevoza navedene u članku 1. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 primjenjuje Direktiva Vijeća 2006/112/EZ od 28. studenog 2006. o zajedničkom sustavu poreza na dodanu vrijednost (¹), a osobito njezin članak 48. koji se navodi u vezi s člancima 193. i 194.
2. Tehničke norme u pogledu konstrukcije i opreme za vozila koja obavljaju kabotažu jednaki su onima utvrđenima za vozila u međunarodnom prometu.
3. Kako bi se spriječio bilo kakav oblik diskriminacije na temelju državljanstva ili mjesta poslovnog nastana, države članice primjenjuju nacionalne odredbe iz točaka 1. i 2. na strane prijevoznike pod uvjetima koji su jednaki onima koji vrijede za prijevoznike s poslovnim nastanom u državi članici domaćinu.
4. U slučaju kabotaže u obliku usluga povremenog prijevoza prijevoznik vraća putne listove nadležnoj upravi ili tijelu države članice poslovnog nastana u skladu s postupcima koje određuje navedena uprava ili tijelo (²).
5. U slučaju kabotaže u obliku usluga posebnog liniskog prijevoza putni se listovi popunjavaju u obliku mjesecnog izvješća i prijevoznik ih vraća nadležnoj upravi ili tijelu države članice poslovnog nastana u skladu s postupcima koje određuje navedena uprava ili tijelo.

⁽¹⁾ SL L 347., 11.12.2006., str. 1.

⁽²⁾ Nadležna tijela država članica mogu dopuniti točku 4. osobljem agencije zadužene za prikupljanje putnih listova i postupkom za proslijedivanje podataka.

PRILOG III.

Prva stranica

(Format DIN A4, papir bez premaza)

Tekst na službenom jeziku (službenim jezicima) ili jednom od službenih jezika države članice poslovnog nastana

ZAHTJEV⁽¹⁾:ZA POKRETANJE USLUGE LINIJSKOG PRIJEVOZA ZA POKRETANJE USLUGE POSEBNOG LINIJSKOG PRIJEVOZA⁽²⁾ ZA OBNOVU DOZVOLE ZA OBAVLJANJE USLUGE⁽³⁾ ZA MIJENJANJE UVJETA ODOBRENE USLUGE⁽⁴⁾ **koja se obavlja običnim i turističkim autobusima između država članica u skladu s Uredbom (EZ) br. 1073/2009**

Primatelj:.....

(Nadležno tijelo)

1. Prezime i ime ili trgovачki naziv i adresa, telefon, faks i/ili adresa e-pošte podnositelja zahtjeva i, po potrebi, prijevoznika upravitelja u slučaju udruženja (zajednice).
-
.....

2. Usluga (usluge) koje obavlja⁽¹⁾

poduzeće kao član udruženja (zajednice) kao podvozар

3. Nazivi i adrese:

Prijevoznika povezanog (povezanih) prijevoznika ili podvozara (podvozarâ)⁽⁴⁾⁽⁵⁾

- 3.1 tel
- 3.2 tel
- 3.3 tel
- 3.4 tel

⁽¹⁾ Označiti ili ispuniti na odgovarajući način.⁽²⁾ Posebne linijske usluge koje nisu obuhvaćene ugovorom između organizatora i prijevoznika.⁽³⁾ U kontekstu članka 9. Uredbe (EZ) br. 1073/2009⁽⁴⁾ U svakom slučaju navesti je li riječ o članu udruženja ili podvozaru.⁽⁵⁾ Priložiti popis ako je primjenjivo.

(Druga stranica zahtjeva za dozvolu ili za obnovu dozvole)

4. U slučaju usluge posebnog linjskog prijevoza

4.1 Kategorija putnika

5. Trajanje zatražene dozvole ili datum kada završava obavljanje usluge:

.....
.....
.....
.....

6. Glavni itinerer na kojem se obavlja usluga (podcrtati mesta ukrucavanja putnika)

.....
.....
.....
.....

7. Razdoblje obavljanja prijevoza

.....
.....
.....

8. Učestalost (dnevno, tjedno itd.)

.....

9. Cijena karata: Prilog u prilogu

10. Priložiti raspored vožnje koji omogućuje provjeru sukladnosti sa zakonodavstvom Zajednice o vremenu vožnje i razdobljima odmora

11. Traženi broj dozvola ili preslika dozvola (¹)

.....

12. Dodatni podaci:

.....
.....
.....

13.

(Mjesto i datum)

.....

(Potpis podnositelja zahtjeva)

¹) Pozornost podnositelja zahtjeva skreće se na činjenicu da, s obzirom na to da se dozvola mora čuvati u vozilu, broj dozvola koje podnositelj zahtjeva mora imati treba odgovarati broju vozila potrebnih za istodobno obavljanje zatražene usluge prijevoza..

(Treća stranica zahtjeva za dozvolu ili za obnovu dozvole)

VAŽNA OBAVIJEST

1. Sljedeće se prilaže uz zahtjev, prema potrebi:
 - (a) red vožnje;
 - (b) raspon cijena karata;
 - (c) ovjerena vjerodostojna preslika licencije Zajednice za međunarodni cestovni prijevoz putnika kao javni prijevoz ili za vlastite potrebe kako je predviđeno člankom 4. Uredbe (EZ) br. 1073/2009;
 - (d) podaci vezani uz vrstu i obujam usluge koju podnositelj zahtjeva planira pružati u slučaju nove usluge prijevoza ili koji su dostavljeni u slučaju podnošenja zahtjeva za obnovu dozvole;
 - (e) karta u odgovarajućem mjerilu u koju je ucrtan itinerer i postaje za ukrcaj i iskrcaj putnika.
 - (f) raspored vožnje koji omogućuje provjeru sukladnosti sa zakonodavstvom Zajednice o vremenu vožnje i razdobljima odmora.
2. Podnositelji zahtjeva dostavljaju dodatne podatke koje smatraju važnim ili koje zatraži tijelo nadležno za izdavanje dozvole kao potporu zahtjevu.
3. Prema članku 5. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 za sljedeće se usluge traži dozvola:
 - (a) linjske usluge, usluge kojima se obavlja prijevoz putnika u određenim vremenskim razmacima duž određenih dionica, pri čemu se putnici ukrcavaju i iskrcavaju na unaprijed određenim postajama. Usluge linijskog prijevoza moraju biti dostupne svima, iako se prema potrebi može zahtijevati obavezna rezervacija. Na linijsku narav usluge prijevoza ne smiju utjecati nikakve prilagodbe uvjeta obavljanja prijevoza;
 - (b) posebne linjske usluge koje nisu obuhvaćene ugovorom između organizatora i prijevoznika. Usluge kojima se obavlja prijevoz određenih kategorija putnika, uz izuzetak drugih putnika, bez obzira na to tko ih organizira, smatraju se linijskim prijevozom. Te se usluge zovu „poseban linijski prijevoz” i uključuju:
 - i. prijevoz radnika od kuće do posla i obratno;
 - ii. prijevoz učenika i studenata do obrazovne ustanove i natrag.
- Činjenica da se posebne usluge prijevoza mogu razlikovati ovisno o promjenjivim potrebama korisnika ne smije utjecati na klasifikaciju usluge prijevoza kao linijskog prijevoza.
4. Zahtjev se predaje nadležnom tijelu države članice iz koje usluga prijevoza kreće, odnosno, od jednog od krajnjih mjesta usluge prijevoza.
5. Maksimalno razdoblje valjanosti dozvole iznosi pet godina.

PRILOG IV.

(Prva stranica dozvole)

(Boja sustava boja Pantone 182 (ružičasta) ili što je moguće sličnja boja, format DIN A4, papir bez premaza, 100 g/m² ili više)

Tekst na službenom jeziku (službenim jezicima) ili jednom od službenih jezika države članice poslovnog nastava

DRŽAVA KOJA IZDAJE DOZVOLU

Nadležno tijelo

Međunarodni razlikovni znak (¹)

.....

DOZVOLA BR.:

za pružanje usluge linijskog prijevoza (²)

za pružanje usluge posebnog linijskog prijevoza

koja se obavlja običnim i turističkim autobusima između država članica u skladu s

poglavljem III. Uredbe (EZ) br. 1073/2009

Primatelj

(Prezime, ime ili trgovачki naziv prijevoznika ili prijevoznika upravitelja u slučaju udruženja (zajednice))

.....

Adresa:

tel., faks i/ili adresa e-pošte:

Naziv, adresa, brojevi telefona ili faksa i/ili adresa e-pošte suradnika ili članova udruženja poduzeća (zajednice) ili podvozara.

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

Popis u prilogu, prema potrebi.

Datum isteka dozvole:

.....

(Mjesto i datum izdavanja)

.....

(Potpis i pečat tijela ili agencije koja izdaje dozvolu)

⁽¹⁾ Austrija (A), Belgija (B), Bugarska (BG), Cipar (CY), Češka (CZ), Danska (DK), Estonija (EST), Finska (FIN), Francuska (F), Grčka (GR), Hrvatska (HR), Irska (IRL), Italija (I), Latvija (LV), Litva (LT), Luksemburg (L), Mađarska (H), Malta (M), Nizozemska (NL), Njemačka (D), Poljska (PL), Portugal (P), Rumunjska (RO), Slovačka (SK), Slovenija (SLO), Španjolska (E), Švedska (S), Ujedinjena Kraljevina (UK).

⁽²⁾ Prekrižiti nepotrebno.

(Druga stranica dozvole br.)

1. Itinerer:

(a) Mjesto polaska prijevoza:

(b) Odredište prijevoza:

(c) Glavni itinerer s podcrtanim točkama ukrcavanja i iskrcavanja putnika:

.....

.....

.....

.....

2. Razdoblje obavljanja prijevoza:

.....

3. Učestalost:

4. Red vožnje:

5. Usluga posebnog linjskog prijevoza:

— Kategorija putnikâ:

6. Ostali uvjeti ili posebne točke (npr. ovlaštena kabotaža¹):

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....
(Pečat i/ili potpis tijela nadležnog za izdavanje dozvole)

¹) kako je dogovoren s državom članicom domaćinom i priopćeno tijelu ovlaštenom za izdavanje dozvole u vremenskom razdoblju definiranom u članku 8. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1073/2009.

(Treća stranica dozvole)

Tekst na službenom jeziku (službenim jezicima) ili jednom od službenih jezika države članice poslovnog nastana

VAŽNA OBAVIJEST

1. Ova dozvola vrijedi tijekom trajanja cjelokupnog putovanja. Istu smije koristiti isključivo stranka ili stranke čije je ime na njoj navedeno.
2. Dozvolu ili njezinu vjerodostojnu presliku koji je ovjerilo tijelo nadležno za izdavanje dozvole čuva se u vozilu tijekom trajanja putovanja te se predočava službeniku za izvršenje na zahtjev.
3. Vjerodostojna ovjerena preslika dozvole Zajednice čuva se u vozilu.

PRILOG V.

(Prva stranica potvrde)

(Boja sustava boja Pantone 100 (žuta) ili što je moguće sličnija boja, format DIN A4, papir bez premaza, 100 g/m² ili više)

Tekst na službenom jeziku (službenim jezicima) ili jednom od službenih jezika države članice poslovnog nastava

DRŽAVA KOJA IZDAJE POTVRDU

Nadležno tijelo

Međunarodni razlikovni znak (¹)

.....

POTVRDA

koja se izdaje za obavljanje prijevoza za vlastite potrebe običnim i turističkim autobusima između država članica na temelju Uredbe (EZ) br. 1073/2009

(Dio koji ispunjava fizička ili pravna osoba koja obavlja prijevoz za vlastite potrebe)

Niže potpisani.....
odgovoran za poduzeće, neprofitno tijelo ili ostalo (opisati)
.....

(Prezime i ime ili službeni naziv, puna adresa)

potvrđuje sljedeće:

- usluga prijevoza koja se pruža neprofitna je i nekomercijalna
- prijevoz je samo pomoćna djelatnost za fizičku ili pravnu osobu
- obični ili turistički autobus registracijskog broja vlasništvo je navedene fizičke ili pravne osobe ili ih je ista kupila uz odgodu, ili putem dugoročnog ugovora o zakupu.
- obični ili turistički autobus vozi zaposlenik niže potpisane fizičke ili pravne osobe ili sama niže potpisana osoba ili osoblje poduzeća koje je zaposleno ili na raspolaganju na temelju ugovorne obveze.

(Potpis osobe ili predstavnika pravne osobe)

(Dio koji ispunjava nadležno tijelo)

Ovo predstavlja potvrdu u smislu članka 5. stavka 5. Uredbe (EZ) br. 1073/2009.

(Razdoblje valjanosti)

(Mjesto i datum izdavanja)

(Potpis i pečat nadležnog tijela)

^(¹) Austrija (A), Belgija (B), Bugarska (BG), Hrvatska (HR), Cipar (CY), Češka (CZ), Danska (DK), Estonija (EST), Finska (FIN), Francuska (F), Njemačka (D), Grčka (GR), Irska (IRL), Italija (I), Latvija (LV), Litva (LT), Luksemburg (L), Mađarska (H), Malta (M), Nizozemska (NL), Poljska (PL), Portugal (P), Rumunjska (RO), Slovačka (SK), Slovenija (SLO), Španjolska (E), Švedska (S), Ujedinjena Kraljevina (UK).

(Druga stranica potvrde)

Tekst na službenom jeziku (službenim jezicima) ili jednom od službenih jezika države članice poslovnog nastana

OPĆE ODREDBE

1. U članku 2. stavku 5. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 navodi se da „prijevoz za vlastite potrebe znači prijevoz koje za nekomercijalne i neprofitne svrhe obavljaju fizičke ili pravne osobe, pri čemu:
 - je prijevozna djelatnost samo pomoćna djelatnost te fizičke ili pravne osobe, i
 - korištena su vozila vlasništvo te fizičke ili pravne osobe ili ih je ta osoba kupila s obročnim otplatama cijene, ili su ona bila predmetom dugoročnog ugovora o zakupu, a vozi ih član osoblja te fizičke ili pravna osobe ili sama fizička osoba ili, pak, osoblje koje je zaposleno u poduzeću ili koje mu je stavljeno na raspolaganje na temelju ugovorne obveze.”
2. Prijevoznicima za vlastite potrebe dopušta se, prema članku 3. stavku 2. Uredbe (EZ) 1073/2009, pružanje usluge prijevoza bez diskriminacije na temelju državljanstva ili mjesta poslovnog nastana ako:
 - je u državi članici poslovnog nastana ovlašten pružati usluge prijevoza običnim i turističkim autobusima u skladu s uvjetima pristupa tržištu propisanim nacionalnim zakonodavstvom,
 - ispunjava zakonske uvjete o sigurnosti na cesti u pogledu standarda za vozače i vozila kako je propisano nacionalnim zakonodavstvom.
3. Za prijevoz za vlastite potrebe naveden u točki 1. podliježe sustavu potvrda.
4. Potvrdom se ovlašćuje nositelje da obavljaju međunarodni prijevoz običnim i turističkim autobusima za vlastite potrebe. Istu izdaje nadležno tijelo države članice u kojoj je vozilo registrirano i vrijedi tijekom trajanja cjelokupnog putovanja, uključujući putovanja u tranzitu.
5. Odgovarajuće dijelove ove potvrde ispunjava osoba ili predstavnik pravne osobe koja obavlja aktivnosti prijevoza i nadležno tijelo neizbrisivim slovima u tri primjerka. Jednu presliku zadržava uprava, a jednu pravna ili fizička osoba. Vozač zadržava izvornik ili ovjerenu vjerodostojnu presliku u vozilu tijekom trajanja cjelokupnog međunarodnog putovanja. Ista se daje na uvid izvršnim tijelima na zahtjev. Pravna ili fizička osoba, ovisno o slučaju, odgovorna je za čuvanje potvrda.
6. Potvrda vrijedi najviše pet godina.

PRILOG VI.

PREDLOŽAK IZVJEŠTAJA

koji se navodi u članku 28. stavku 2. Uredbe (EZ) br. 1073/2009 od 21. listopada 2009. o zajedničkim pravilima za pristup međunarodnom tržištu usluga prijevoza običnim i turističkim autobusima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 561/2006

Broj izdanih dozvola za kabotažu u obliku usluga linijskog prijevoza

..... (razdoblje od 2 godine)

uz: (naziv države članice domaćina)

Država poslovnog nastana prijevoznika	Broj izdanih dozvola
B	
BG	
CZ	
DK	
D	
EST	
GR	
E	
F	
IRL	
HR	
I	
CY	
LV	
LT	
L	
H	
M	
NL	
A	
PL	
P	
RO	
SLO	
SK	
FIN	
S	
UK	
Ukupno	

UREDJA KOMISIJE (EU) br. 362/2014**od 9. travnja 2014.****o ispravku inačice na španjolskom jeziku Uredbe (EZ) br. 1881/2006 o utvrđivanju najvećih dopuštenih količina određenih kontaminanata u hrani**

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EEZ) br. 315/93 od 8. veljače 1993. o utvrđivanju postupaka Zajednice za kontrolu kontaminanata u hrani ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 2. stavak 3.,uzimajući u obzir Uredbu Komisije (EU) br. 1258/2011 od 2. prosinca 2011. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu najvećih dopuštenih količina za nitrate u hrani ⁽²⁾, a posebno njezin članak 1. stavak 3.,

budući da:

- (1) Došlo je do pogreške u inačici na španjolskom jeziku Uredbe Komisije (EZ) br. 1881/2006 ⁽³⁾ i njezinoj izmjeni Uredbom (EU) br. 1258/2011 o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1881/2006 u pogledu najvećih dopuštenih količina za nitrate u hrani. Stoga je potrebno ispraviti tekst tablice u Prilogu inačici na španjolskom jeziku Uredbe (EZ) br. 1881/2006. To ne utječe na ostale jezične inačice.
- (2) Uredbu (EZ) br. 1881/2006 treba stoga na odgovarajući način izmijeniti.
- (3) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za prehrambeni lanac i zdravlje životinja, a nije im se usprotivio ni Europski parlament ni Vijeće,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

(Odnosi se samo na španjolsku jezičnu inačicu.)

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. travnja 2014.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ SL L 37, 13.2.1993., str. 1.⁽²⁾ SL L 320, 3.12.2011., str. 15.⁽³⁾ Uredba Komisije (EZ) br. 1881/2006 od 19. prosinca 2006. o utvrđivanju najvećih dopuštenih količina određenih kontaminanata u hrani (SL L 364, 20.12.2006., str. 5.).

PROVEDBENA UREDBA KOMISIJE (EU) br. 363/2014

od 9. travnja 2014.

o utvrđivanju paušalnih uvoznih vrijednosti za određivanje ulazne cijene određenog voća i povrća

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u) ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 543/2011 od 7. lipnja 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 1234/2007 za sektore voća i povrća te prerađevina voća i povrća ⁽²⁾, a posebno njezin članak 136. stavak 1.,

budući da:

- (1) Provedbenom uredbom (EU) br. 543/2011, prema ishodu Urugvajske runde multilateralnih pregovora o trgovini, utvrđuju se kriteriji kojima Komisija određuje paušalne vrijednosti za uvoz iz trećih zemalja, za proizvode i razdoblja određena u njezinu Prilogu XVI. dijelu A.
- (2) Paušalna uvozna vrijednost izračunava se za svaki radni dan, u skladu s člankom 136. stavkom 1. Provedbene uredbe (EU) br. 543/2011, uzimajući u obzir promjenjive dnevne podatke. Stoga ova Uredba treba stupiti na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Paušalne uvozne vrijednosti iz članka 136. Provedbene uredbe (EU) br. 543/2011 određene su u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu na dan objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 9. travnja 2014.

*Za Komisiju,
u ime predsjednika,
Jerzy PLEWA
Glavni direktor za poljoprivredu i ruralni razvoj*

⁽¹⁾ SLL 299, 16.11.2007., str. 1.
⁽²⁾ SLL 157, 15.6.2011., str. 1.

PRILOG

Paušalne uvozne vrijednosti za određivanje ulazne cijene određenog voća i povrća

Oznaka KN	Oznaka treće zemlje ⁽¹⁾	(EUR/100 kg)
0702 00 00	MA	62,4
	TN	100,0
	TR	130,0
	ZZ	97,5
0707 00 05	EG	170,1
	MA	44,0
	TR	126,8
	ZZ	113,6
0709 93 10	MA	39,8
	TR	85,7
	ZZ	62,8
0805 10 20	EG	49,3
	IL	68,0
	MA	52,3
	TN	50,1
	TR	60,1
0805 50 10	ZZ	56,0
	MA	63,6
	TR	63,1
	ZZ	63,4
0808 10 80	AR	84,7
	BR	103,6
	CL	102,5
	CN	77,1
	MK	23,1
	NZ	140,3
	US	174,6
	ZA	108,1
	ZZ	101,8
0808 30 90	AR	105,3
	CL	157,3
	CN	81,0
	ZA	103,6
	ZZ	111,8

⁽¹⁾ Nomenklatura država utvrđena Uredbom Komisije (EZ) br. 1833/2006 (SL L 354, 14.12.2006., str. 19.). Oznakom „ZZ“ označava se „drugo podrijetlo“.

ODLUKE

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA

od 18. veljače 2014.

o odobrenju ažuriranog programa makroekonomске prilagodbe za Portugal

(2014/196/EU)

Vijeće Europske unije,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 472/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o jačanju gospodarskog i proračunskog nadzora država članica europodručja koje su u poteškoćama ili kojima prijete ozbiljne poteškoće u odnosu na njihovu financijsku stabilnost ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 7. stavak 5.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Uredba (EU) br. 472/2013 primjenjuje se na države članice koje u trenutku njezina stupanja na snagu već primaju financijsku pomoć, uključujući pomoć iz Mehanizma za europsku financijsku stabilnost (EFSM) i/ili Europskog fonda za financijsku stabilnost (EFSF).
- (2) Uredbom (EU) br. 472/2013 određuju se pravila za odobrenje programa makroekonomске prilagodbe za države članice koje primaju takvu financijsku pomoć koja se moraju primjenjivati u vezi s Uredbom Vijeća (EU) br. 407/2010 ⁽²⁾ o uspostavi EFSM-a kada država članica o kojoj je riječ prima pomoć i iz EFSM-a i iz drugih izvora.
- (3) Portugalu je dodijeljena financijska pomoć i iz EFSM-a, Provedbenom odlukom 2011/344/EU ⁽³⁾, i iz EFSF-a.
- (4) Ažuriranje programa makroekonomске prilagodbe za Portugal prema Uredbi (EU) br. 472/2013 trebalo bi se radi dosljednosti odobriti upućivanjem na odgovarajuće odredbe Provedbene odluke 2011/344/EU.
- (5) U skladu s člankom 3. stavkom 10. Provedbene odluke 2011/344/EU, Komisija je zajedno s Međunarodnim monetarnim fondom i u suradnji s Europskom središnjom bankom provela deseti nadzor kako bi procijenila napredak koji su portugalske vlasti ostvarile u provedbi usuglašenih mjera u okviru programa makroekonomске prilagodbe, kao i njihovu djelotvornost te gospodarski i socijalni utjecaj. Iz tog nadzora proizlazi da je potrebno uvesti neke promjene u postojeći program makroekonomске prilagodbe.
- (6) Te su promjene navedene u odgovarajućim odredbama Provedbene odluke 2011/344/EU kako je izmijenjena Provedbenom odlukom Vijeća 2014/197/EU od 18. veljače 2014. o izmjeni Provedbene odluke 2011/344/EU o dodjeli financijske pomoći Unije Portugalu ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ SL L 140, 27.5.2013., str. 1.

⁽²⁾ Uredba Vijeća (EU) br. 407/2010 od 11. svibnja 2010. o uspostavi Mehanizma za europsku financijsku stabilnost (SL L 118, 12.5.2010., str. 1.).

⁽³⁾ Provedbena odluka Vijeća 2011/344/EU od 17. svibnja 2011. o dodjeli financijske pomoći Unije Portugalu (SL L 159, 17.6.2011., str. 88.).

⁽⁴⁾ Vidjeti str. 61 ovog Službenog lista.

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Odobravaju se mjere utvrđene u članku 3. stavcima 8. i 9. Provedbene odluke 2011/344/EU koje Portugal mora poduzeti kao dio svojeg programa makroekonomске prilagodbe.

Članak 2.

Ova Odluka proizvodi učinke na dan priopćavanja.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Portugalskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. veljače 2014.

*Za Vijeće
Predsjednik
G. STOURNARAS*

PROVEDBENA ODLUKA VIJEĆA

od 18. veljače 2014.

o izmjeni Provedbene odluke 2011/344/EU o dodjeli financijske pomoći Unije Portugalu

(2014/197/EU)

Vijeće Europske unije,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU) br. 407/2010 od 11. svibnja 2010. o uspostavi Mechanizma za europsku finansijsku stabilnost (⁽¹⁾), a posebno njezin članak 3. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Vijeće je 17. svibnja 2011. na zahtjev Portugala dodijelilo financijsku pomoć Portugalu Provedbenom odlukom 2011/344/EU (⁽²⁾). Ta je financijska pomoć dodijeljena za potporu programu snažnih gospodarskih i financijskih reformi („Program“) kojemu je cilj ponovna uspostava povjerenja i omogućavanje vraćanja gospodarstva održivom rastu te zaštita financijske stabilnosti u Portugalu, europodručju i Uniji.
- (2) U skladu s člankom 3. stavkom 10. Provedbene odluke 2011/344/EU, Komisija je zajedno s Međunarodnim monetarnim fondom (MMF) i u suradnji s Europskom središnjom bankom (ESB) u razdoblju od 4. do 16. prosinca 2013. provela deseti nadzor napretka koji su portugalske vlasti ostvarile u provedbi usuglašenih mjera u okviru Programa.
- (3) I u trećem tromjesečju 2013. nastavljena je pozitivna stopa rasta tromjesečnog bruto domaćeg proizvoda (BDP), a kratkoročni pokazatelji ukazuju na predviđeni gospodarski oporavak. Na godišnjoj razini i dalje se predviđa da će se realni BDP smanjiti za 1,6 % u 2013., no postati pozitivan u 2014. i 2015. te ostvariti rast od 0,8 % u 2014. i 1,5 % u 2015. Poboljšali su se izgledi za tržište rada, no nezaposlenost je i dalje je velika, a očekuje se da će u 2014. doseći najvišu razinu od 16,8 % te zatim postepeno padati. I dalje postoje rizici od pada stopa u odnosu na makroekonomske izgledje jer predviđeni oporavak uvelike ovisi o pozitivnim trgovinskim trendovima i trendovima na financijskim tržištima, koji ovise i o izgledima za šire europsko područje.
- (4) Do studenoga 2013. zabilježeno je poboljšanje gotovinskog deficitu države od 0,25 % BDP-a (ne uključujući izvanredne čimbenike) u usporedbi s istim razdobljem prethodne godine, a do kojeg je došlo zbog toga što su prihodi rasli bržim tempom od rashoda. Ubrzavanje rasta poreznih prihoda odražava oporavak gospodarske aktivnosti u proteklim mjesecima kao i poboljšanu učinkovitost porezne uprave, posebno u području poreznih prijevara. Kada je riječ o rashodovnoj strani proračuna, izvršenje proračuna sveukupno je u skladu s ciljevima drugog dopunskog proračuna.
- (5) Ciljni deficit opće države u iznosu od 5,5 % BDP-a (ne uključujući dokapitalizaciju banaka) vjerojatno će biti ostvaren u 2013., a konačni deficit bi čak mogao biti i ispod tog cilja. To je posljedica materijalizacije pozitivnih rizika u posljednjim mjesecima godine uz istodobno nestajanje većine negativnih rizika. Naime, očekuje se da će naplata poreza nadmašiti implicitne ciljeve drugog dopunskog proračuna. Osim toga, prinos programa mjera za naplatu nenaplaćenih potraživanja od poreza i socijalnih doprinosa koji je pokrenut krajem 2013., bio je za oko 0,3 % BDP-a viši od predviđenog. Očekuje se da će i povlačenje sredstava iz fondova Unije biti učinkovitije nego što je bilo ranije procijenjeno. Nadalje, ublaženi su negativni rizici od ponovnih ugovaranja javno-privatnih partnerstava. Unatoč tomu i dalje su prisutni pojedini negativni rizici pri čemu bi posebno prihodi od poreza na imovinu mogli biti niži od predviđenih dok istodobno nije moguće isključiti prekoračenja troškova po određenim rashodovnim stawkama, posebno troškova osoblja, intermedijarne potrošnje i davanja za mirovine.
- (6) Državni proračun za 2014. i drugo prateće zakonodavstvo u skladu su s ciljnim deficitom od 4 % BDP-a u 2014. Kako bi se ostvario cilj, provode se konsolidacijske mjere koje iznose oko 2,3 % BDP-a, kojima se pokrivaju i proračunski pritisci i potreba za ponovnim utvrđivanjem privremenih proračunskih sredstava za 2014. Te mjere su prvenstveno trajne naravi i pretežito se temelje na uštedama u potrošnji.

(¹) SL L 118, 12.5.2010., str. 1.

(²) Provedbena odluka Vijeća 2011/344/EU od 17. svibnja 2011. o odobravanju financijske pomoći Unije Portugalu (SL L 159, 17.6.2011., str. 88.).

- (7) Veći dio konsolidacije u 2014., oko 1,8 % BDP-a, trebao bi se temeljiti na reviziji javne potrošnje, koja je provedena prošle godine kako bi se povećala pravednost i učinkovitost pružanja socijalnih transfera i javnih usluga. Glavne mjere revizije javne potrošnje bit će provedene na tri glavna načina: 1. ograničavanjem izdataka za plaće u javnom sektoru smanjivanjem radne snage u javnom sektoru uz preusmjeravanje njegovog sastava u korist visokvalificiranih radnika, posebno putem programa prekvalifikacije i sheme za dobrovoljni odlazak iz javnog sektora; dalnjim usklajivanjem propisa o uvjetima rada u javnom i privatnom sektoru te revizijom ljestvice plaća i racionalizacijom dodataka na plaću, povećanjem doprinosa korisnika za posebne sustave javnog zdravstvenog osiguranja s ciljem samofinanciranja tih sustava; 2. ograničavanje izdataka za javni mirovinski sustav, s obzirom na postojanje potrebe za ponovnom procjenom njegove održivosti s obzirom na demografska kretanja, no istodobno štiteći stanovnike s najnižim mirovinama i to povećanjem zakonske dobi za umirovljenje promjenama faktora održivosti; ponovnim izračunom „izvanrednog solidarnog doprinosa”, smanjenjem minimalnog praga za primjenu progresivne stope te pragova za primjenu viših stopa; racionalizacijom obiteljskih mirovina kako u Caixa Geral de Aposentações (CGA) tako i u općem mirovinskom sustavu; smanjenjem cjeleživotnih mirovina političarima; 3. uštedama u intermedijarnoj potrošnji i programima potrošnje resornih ministarstava.
- (8) Imajući u vidu ostvarivanje ciljnog deficitu od 4 % BDP-a, vlasti bi trebale donijeti daljnje trajne mjere koje donose manje prinose u iznosu od 0,4 % BDP-a s ciljem daljnog poboljšanja učinkovitosti i pravednosti trenutačnog sustava poreza i davanja i dopunjavanja paketa revizije javne potrošnje. Nadalje, trebalo bi provesti niz jednokratnih mjera u ukupnoj vrijednosti od 0,2 % BDP-a, kojima se više nego kompenziraju troškovi koji proizlaze iz jednokratnih avansnih plaćanja povezanih s uvođenjem sustava sporazumnog raskida ugovora o radu u javnom sektoru.
- (9) Većina prethodno spomenutih mjera donesena je u okviru Zakona o proračunu za 2014. ili promjenama posebnog zakonodavstva. Neke od predviđenih konsolidacijskih mjera ni do danas nisu u potpunosti prenesene u zakonodavstvo. Među njima su pooštavanje uvjeta za dobivanje obiteljskih mirovina (povrh promjena zamjenskih stopa u slučaju kad se tim mirovinama pridodaju druge mirovine); prodaja dozvola za internetske igre na sreću; prijenos općoj državi zdravstvenog fonda poštanskih usluga (CTT) i prodaja koncesija za luke.
- (10) Parlament je u prosincu 2013. odobrio sveobuhvatnu reformu poreza na dobit kojoj je cilj promicati pojednostavljenje te stimulirati internacionalizaciju i konkurentnost portugalskih poduzeća, a ista je stupila na snagu 1. siječnja 2014. Ključna značajka reforme očituje se u sniženju opće stope poreza na dobit s 25 % na 23 % te u sniženoj stopi od 17 % koja se primjenjuje na prvi 15 000 EUR oporezive dobiti za mala i srednja poduzeća (SME). Kao dodatak postojećim prirezima, na oporezivu dobit čiji iznos prelazi 35 milijuna EUR primjenjuje se treći nacionalni prirez od 7 %. Druge ključne odredbe ove reforme odnose se na reviziju poreznih poticaja, promjene sustava oporezivanja dividendi i dobitka od kapitala, sustav oporezivanja grupe povezanih društava i nematerijalne imovine, uvođenje sustava izuzeća na temelju dioništva, produženje razdoblja tijekom kojeg se mogu prenijeti gubici te daljnje ograničenje za umanjenja za kamate.
- (11) Predviđa se da će se udjel duga u BDP-u u 2013. zaustaviti ispod 129,5 % kao najviše vrijednost, a da će nakon toga početi padati. Korigiranje profila duga prema gore u odnosu na kombiniranu osmu i devetu reviziju, unatoč boljem izvršenju proračuna od očekivanog, u znatnoj se mjeri objašnjava značajnim porastom gotovinskog salda državne riznice te odgadanjem za 2014. određenih kratkoročnih aktivnosti za smanjenje duga od strane Fonda za stabilizaciju socijalne sigurnosti. U skladu s time, predviđa se da će neto zaduženje, bez gotovinskih depozita Instituto de Gestão do Crédito Públlico (IGCP's), doseći najvišu vrijednost i iznositi oko 120 % BDP-a, što je nešto niže od razine predviđene posljednjom revizijom. Predviđeni pad udjela duga u BDP-u opće države koji počinje u 2014. bit će podržan predviđenim gospodarskim oporavkom kao i padom gotovinskih depozita te realizacijom kratkoročnih aktivnosti smanjenja duga koje provodi Fond za stabilizaciju socijalne sigurnosti.
- (12) Postupak proračunske prilagodbe popraćen je nizom fiskalnih strukturnih mjera s ciljem poboljšanja kontrole državne potrošnje i naplate prihoda. Napreduje provedba sveobuhvatne reforme Okvirnog zakona o proračunu u odnosu na niz važnih područja. Međutim, s obzirom na područje primjene reforme i potrebu za savjetovanjem s velikim brojem svih relevantnih dionika, očekuje se da će se postupak odvijati u dvije faze. Novi sustav kontrole obveza pokazuje se uspješnim, i to na temelju ograničenja nagomilavanja novih nepodmirenih dospjelih dugovanja, no treba pomno pratiti provedbu kako bi se osiguralo pokrivanje obveza dostupnim finansijskim sredstvima. Bit će formirana radna skupina za ocjenu i unaprjeđenje tog postupka. Provode se reforme javne uprave s ciljem modernizacije i racionalizacije zapošljavanja u javnom sektoru te javnih tijela. Nastavljaju se reforme u smjeru suvremenog modela upravljanja rizicima od neispunjerenja obveza za potrebe upravljanja prihodima.

Nedavno je osnovana nova jedinica za procjenu rizika koja će uskoro početi s radom, a usmjerit će se prvenstveno na poboljšanje ispunjenja obveza određenih skupina poreznih obveznika, poput samozaposlenih i vrlo bogatih pojedinaca. Odgodene su neke druge reforme poput smanjenja broja lokalnih poreznih ureda. Iako je ostvaren napredak u ponovnom ugovaranju JPP-a, nije ga moguće okončati do kraja 2013. Ipak se očekuju zнатне uštede u 2014. i kasnije. Poduzeća u državnom vlasništvu dosegla su u prosjeku operativni saldo do kraja 2012. te su predviđene dodatne reforme kako bi se izbjeglo ponovno slabljenje njihovih rezultata. Ostvaren je dobar napredak u privatizaciji, a prihodi premašuju cilj postavljen u okviru programa. Reformama u sektoru zdravstva ostvaruju se zнатne uštede, a provedba se nastavlja, uglavnom u skladu s ciljevima.

- (13) Provedbom politike i reformama u sektoru zdravstva nastavlja se ostvarivanje napretka i stvaranje ušteda povećanjem učinkovitosti. Konsolidirani deficit sektora zdravstva značajno je smanjen od 2010. Međutim, preostala masa nepodmirenih dospjelih dugovanja, restriktivna proračunska linija i povećanje troškova za osoblje zbog ponovnog uvođenja isplata bonusa u obliku 13. i 14. plaće bili su uzrok na temelju kojeg su državna tijela bila prisiljena požuriti s provođenjem postojećih reformi. Važan dio nepodmirenih dospjelih dugovanja usko (no ne i isključivo) je povezan s učestalim nedovoljnim izdvajanjem sredstava za bolnice u državnom vlasništvu u odnosu na usluge koje one pružaju. Državna tijela i dalje su obvezana provoditi trenutne reforme bolnica te redovito usklađivati skup mjera koje se odnose na farmaceutske proizvode, središnji sustav nabave i primarnu zaštitu.
- (14) U pogledu vlastitog kapitala banke su s lakoćom nastavile ispunjavati regulatorne zahtjeve Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (EBA) o zaštitnom kapitalu, kao i programski cilj od 10 % temeljnog kapitala (Core Tier 1). Taj zaštitni kapital i dalje je adekvatan u cijelom sustavu u primjeni pravila iz nove Direktive o kapitalnim zahtjevima (DKZ IV) za procjenu vlastitih sredstava banaka. Ova se nova pravila o kapitalu primjenjuje od siječnja 2014., a prag za udjel najkvalitetnijeg kapitala (Common Equity Tier 1) postavljen je na 7 %. Omjer kredita i depozita u cijelom je sustavu 120,7 % i vjerojatno će do kraja 2014. nastaviti padati, a neke su banke već ispod tog praga. Stalno se ulažu dodatni napori kako bi se provela diversifikacija izvora financiranja korporativnog sektora. Na temelju preporuka vanjske revizije postojećih kreditnih linija koje financira država iz 2013., državna tijela provode mјere kojima je cilj poboljšati uspješnost tih instrumenata i upravljanje njima, uključujući mogućnosti i postupke upravljanja rizicima. Uspostavljen je pravni okvir koji u potpunosti djeluje, a odnosi se na nove instrumente restrukturiranja duga i namijenjen je kućanstvima, a cilj mu je podmirenje dugovanja bez provođenja parničnog postupka. Na sličan se način ocjenjuje učinak promjena zakona o stečajnom postupku i oporavku s obzirom na to da sada funkcioniraju sustavi restrukturiranja duga i povrata duga. Dovršava se paket mјera za upravljanje krizom. Fond za sanaciju banaka funkcioniра, uvedene su ovlasti za ranu intervenciju, a zakon o dokapitalizaciji izmijenjen je kako bi odrazio Komunikaciju Komisije o primjeni, od 1. kolovoza 2013., pravila o državnim potporama za poticajne mјere u korist banaka u kontekstu finansijske krize ⁽¹⁾. Provodi se akcijski plan za poboljšanje djelotvornosti sustava državnih jamstava (eng. National Guarantee System – NGS) i upravljanja njima, kako bi bolje služio potrebama financiranja malih i srednjih poduzeća.
- (15) Ostvaren je daljnji napredak u provedbi strukturnih reformi za poboljšanje rasta i konkurentnosti. Državna tijela donijela su dodatne mјere za smanjenje nezaposlenosti i povećanja djelotvornosti tržišta rada, uključujući pojačane aktivacijske politike i uspostavljanje plana za provedbu programa Jamstva za mlade. Nakon što su pojedine odredbe kojima je oslabljena zaštita od otkaza proglašene neustavnima, trenutno se radi na izmjenama tih odredaba. Donesene su dodatne mјere u području obrazovanja, u kojemu je razina napretka općenito zadovoljavajuća.
- (16) Vlada je u 2014. odobrila novi namet za operatore tržišta energije koji treba pomno pratiti kako bi se izbjegli poremećaji sustava. Potrebne su daljnje reforme radi otklanja duga povezanog s tarifama u energetskom sektoru i osiguravanja održivosti sustava.
- (17) U telekomunikacijskom i poštanskom sektoru provedene su mјera radi usklađivanja s pravilima Unije i pružanja potpore ostvarivanju ciljeva programa. Odabir pružatelja općih usluga i revizija ugovora s postojećim operaterom pozitivna su kretanja prema potpunoj provedbi Direktive 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. Objavom zakonodavstva o utvrđivanju okvira za sklapanje ugovora o koncesiji s nacionalnim pružateljem poštanskih usluga smanjit će se trenutačno razdoblje koncesije, na taj način jačajući tržišno natjecanje. Državna tijela su se obvezala povećati održivost i učinkovitost prometnog sektora i ta obveza ostaje.

⁽¹⁾ SL C 216, 30.7.2013., str. 1.

⁽²⁾ Direktiva 2002/22/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 7. ožujka 2002. o univerzalnoj usluzi i pravima korisnika u vezi s električnim komunikacijskim mrežama i uslugama (Direktiva o univerzalnoj usluzi) (SL L 108, 24.4.2002., str. 51.).

- (18) Napreduje priprema sektorskog zakonodavstva radi usklađivanja s Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾, uz poneke odgode donošenja regulatornog okvira za sektor građevinarstva, izmjenjenih podzakonskih akata strukovnih tijela i internih pravila za donošenje horizontalnog okvirnog zakona o javnim strukovnim udruženjima. Državna tijela su se obvezala i dalje poboljšavati funkcioniranja jedinstvene točke pristupa.
- (19) U tijeku je ocjena reforme urbanog najma nakon što je u potpunosti proveden novi zakonodavni okvir. Cilj je državnih tijela povećati napore kako bi suzbili utaju poreza na tržištu najma nekretnina.
- (20) Napreduje izrada novog okvira nacionalnih regulatornih tijela, a provode se i izmjene odgovarajućih podzakonskih akata te se očekuje njihovo skoro donošenje. Odgođena je objava nove provedbene uredbe o utvrđivanju doprinosu regulatornih tijela za 2014.
- (21) Nastavlja se provedba reformi pravosudnog sustava prema planu. Ostvaren je napredak u provedbi Zakona o sudovima kako bi se racionalizirao sustav sudova, objavljen je zakon kojim se jača uloga ovršitelja i stecajnih upravitelja te se dovršava izrada novog izvansudskog postupka za utvrđivanje i rješavanje predmeta koji se mogu riješiti izvan suda. Ostvaren je napredak u pogledu mjera za poboljšanje okruženja u kojem se izdaju dozvole te za smanjenje administrativnih opterećenja tako što su donesene odredbe o pojednostavljanju izdavanja dozvola u području turizma, industrije i prostornog planiranja. U tijeku je izrada zakonodavstva o dozvolama za komercijalne svrhe, a provodi se revizija pravnog okvira za područja urbanizma i gradnje.
- (22) S obzirom na ovaj razvoj događaja, Provedbenu odluku 2011/344/EU trebalo bi izmijeniti,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

U članku 3. Provedbene odluke 2011/344/EU stavci 8. i 9. zamjenjuju se sljedećima:

- „8. Portugal tijekom 2014. donosi sljedeće mjere u skladu sa zahtjevima iz memoranduma o razumijevanju:
- (a) deficit opće države u 2014. ne smije premašiti 4 % BDP-a. Za izračun tog deficita u obzir se ne uzimaju mogući proračunski troškovi poticajnih mjeri bankama u okviru vladine strategije za finansijski sektor. Kako bi ostvario taj cilj, Portugal provodi konsolidacijske mjere u vrijednosti od 2,3 % BDP-a, kako je definirano u Zakonu o proračunu za 2014. i pratećem zakonodavstvu koje je doneseno u tu svrhu;
 - (b) povrh trenutačno donesenih mjeri povezanih s mirovinama, postojeće zakonodavstvo o sustavu mirovinskog osiguranja državnih službenika bit će izmijenjeno do kraja siječnja 2014. kako bi se također osigurala djelotvorna primjena novih pravila o faktoru održivosti i time povećanje zakonske dobi za umirovljenje i na ovaj sustav; Portugal tijekom 2014. priprema i nove sveobuhvatne mjere koje su dio tekuće strukturne mirovinske reforme mirovinskog sustava radi osiguranja njegove održivosti uz jačanje načela ravnopravnosti;
 - (c) kako bi zadržala kontrolu nad potencijalnim odstupanjima rashoda, vlada pomno prati poštovanje gornje granice rashoda za ministarstva putem mjesecišnjih izvješća Vijeću ministara;
 - (d) Portugal brzo utvrđuje i provodi predviđene promjene uvjeta za stjecanje obiteljskih mirovina te uvjete za prodaju dozvola za internetske igre na sreću. Osim toga, Portugal poduzima odlučne korake radi provedbe prodaje koncesija za luke;
 - (e) provodi se sveobuhvatna reforma poreza na dobit u okviru postojeće proračunske omotnice kako bi bili ispunjeni ciljevi fiskalne konsolidacije;
 - (f) zadržava se pravilo o mirovanju poreznih izdataka na središnjoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Dodatno se povećavaju naporci kako bi se suzbilo izbjegavanje plaćanja poreza i utaja poreza u donosu na različite vrste poreza, između ostalog, nadziranjem novog sustava za elektroničko izdavanje računa. U prvom tromjesečju 2014. provodi se studija o sivoj ekonomiji na tržištu nekretnina radi pronalaženja načina za suzbijanje izbjegavanja plaćanja poreza na najam;

⁽¹⁾ Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.).

- (g) ako se materijaliziraju negativni pravni ili drugi rizici od izvršenja proračuna, Portugal provodi kompenzacije
mjere visoke kvalitete kako bi ostvario ciljni deficit;
- (h) nakon 2014. Portugal ostvaruje deficit opće države u postotku ne većem od 2,5 % BDP-a u 2015. te zaustavlja
nagomilavanje domaćih nepodmirenih dospjelih dugovanja. Daje se potpora strategiji postizanja cilja u obliku
reforme državnog dokumenta koji se usmjerava na održivost sustava socijalne sigurnosti, reformu javne uprave,
veću učinkovitost u zdravstvu i obrazovanju te oporezivanju povezanim s okolišem. U tijeku je savjetovanje s
velikim brojem političkih i socijalnih partnera kako bi se pospješilo i utvrdilo reforme. Napredak ostvaren tijekom
ovog postupka analizira se u jedanaestoj reviziji, a utvrđene mjere odražavaju se u dokumentu o fiskalnoj strategiji
za 2014. Radi usklađivanja sa zahtjevima Unije u pogledu proračunskog okvira, u ovom se dokumentu navode i
pojedinosti o srednjoročnim proračunskim planovima;
- (i) Portugal poduzima dodatne mjere daljnog jačanja sustava upravljanja javnim financijama. Rascjepkanost proračuna
smanjuje se ograničenjem broja proračunskih subjekata i provođenjem revizije klasifikacije vlastitih prihoda.
Nastavlja se primjena strategije utvrđivanja i podmirenja dospjelih dugovanja, a zakon o kontroli obveza u potpu-
nosti se provodi u svim javnim subjektima kako bi se spriječio nastanak novih nepodmirenih dospjelih dugovanja.
Portugal provodi reviziju Okvirnog zakona o proračunu kako bi u cijelosti prenio odgovarajuće zakonodavstvo
Unije. K tomu, Portugal provodi sveobuhvatniju reviziju Okvirnog zakona o proračunu radi racionalizacije strukture
raspodjele proračunskih sredstava, povećanja odgovornosti i daljnog zauzdavanja javnih financija u srednjoročnom
okviru. Portugal osigurava primjenu mera za provođenje novog proračunskog okvira na razini središnje države, ali
i na regionalnoj i lokalnoj razini;
- (j) Portugal nastavlja provoditi plan reforme u smjeru modernog i učinkovitijeg upravljanja prihodima u skladu s
najboljom međunarodnom praksom. Portugal smanjuje broj općinskih poreznih ureda za najmanje 25 % u prvom
tromjesečju 2014. te za daljnjih 25 % do svibnja 2014. Broj zaposlenika porezne uprave koji se bave revizijom
povećava se za najmanje 30 % u odnosu na ukupni broj zaposlenika. U poreznoj upravi formira se nova uprava za
usluge poreznim obveznicima kojom se objedinjuju raznovrsne usluge za porezne obveznike. Odjel za upravljanje
rizicima u potpunosti djeluje u prvom tromjesečju 2014. i usmjerava se u početku na ciljne projekte kojima se
poboljšava ispunjenje obveza samozaposlenih osoba i imućnih pojedinaca. Kontinuirano se prati situacija u području
izvršenja poreznih obveza;
- (k) Portugal nastavlja provoditi reforme javne uprave. Slijedom sveobuhvatne revizije ljestvice plaća u javnoj upravi koja
je provedena u dvanaestoj reviziji, u prvoj polovici 2014. priprema se jedinstvena ljestvica plaća kojoj je cilj racio-
nalizacija i usklađenost politike plaća u svim strukama, a nju se dovršava do kraja 2014. To će zamijeniti reviziju
plaća obuhvaćenu Zakonom o proračunu za 2014. K tomu, nakon provedenog istraživanja o dodacima koji se
isplaćuju u gotovini, Portugal priprema izvješće o sveobuhvatnoj reformi dodataka na plaće. U dvanaestoj reviziji
predstavlja se nacrt zakonodavstva o jedinstvenoj ljestvici dodataka;
- (l) Portugal dovršava provedbu strategije zajedničkih usluga u javnoj upravi;
- (m) Portugal u potpunosti provodi novi pravni i institucionalni okvir za javno-privatna partnerstva (JPP). Nastavlja se s
ponovnim ugovaranjem projekata JPP-a u raznim sektorima kako bi se kontroliralo njihov učinak na proračun. Na
temelju novog Okvirnog zakona o poduzećima u državnom vlasništvu te u skladu s većom ulogom Ministarstva
financija kao dioničara, formira se tehnička jedinica za nadzor poduzeća u državnom vlasništvu. Vlada nastavlja
svoj sveobuhvatan program restrukturiranja poduzeća u državnom vlasništvu radi dosezanja održivog operativnog
saldo. Portugalska vlada nastavlja provoditi već pripremljene projekte privatizacija;
- (n) Portugal dostavlja izvješće kojim su obuhvaćeni sljedeći ciljevi:
- i. utvrditi preklapanja usluga i nadležnosti te drugih izvora neučinkovitosti između središnjih i lokalnih razina
vlasti; i
 - ii. reorganizirati mrežu decentraliziranih usluga ministarstava uglavnom mrežom 'Lojas do Cidadão' (jedinstvene
točke pristupa administraciji i uslugama) i drugim pristupima, kojima su obuhvaćena učinkovitija zemljopisna
područja i kojima se intenzivira korištenje zajedničkih usluga i digitalne uprave;
- (o) Portugal osigurava učinkovitost i djelotvornost sustava zdravstvene skrbi nastavljajući s racionalnom uporabom
usluga i kontrolom rashoda te smanjujući javnu potrošnju u pogledu farmaceutskih proizvoda i podmirujući
dospjela dugovanja;

- (p) Portugal nastavlja reorganizaciju i racionalizaciju mreže bolnica specijalizacijom, koncentracijom i smanjenjem kvantitete bolničkih usluga, zajedničkim upravljanjem bolnicama i zajedničkim poslovanjem bolnica te osigurava provedbu višegodišnjeg akcijskog plana reorganizacije bolnica;
- (q) nakon donošenja izmjena Zakona 6/2006 o novom urbanom najmu i Uredbe sa zakonskom snagom kojom se pojednostavnjuje administrativni postupak za renovacije, Portugal provodi sveobuhvatnu reviziju funkciranja stambenog tržišta;
- (r) poštujući Odluku Ustavnog suda od 20. rujna 2013., Portugal osmišljava i primjenjuje alternativne mogućnosti za reformu tržišta rada sa sličnim učincima;
- (s) Portugal promiče kretanje plaća koje je u skladu s ciljevima poticanja zapošljavanja i poboljšanja konkurentnosti poduzeća kako bi se ispravile makroekonomске neravnoteže. U programskom razdoblju povećanje minimalne plaće dopušteno je isključivo ako je to opravdano gospodarskim trendovima i trendovima na tržištu rada;
- (t) Portugal nastavlja poboljšavati djelotvornost svojih aktivnih politika tržišta rada u skladu s rezultatima izvješća o ocjeni i akcijskim planom za bolje funkcioniranje javnih službi za zapošljavanje;
- (u) Portugal nastavlja provoditi mjere utvrđene akcijskim planovima za poboljšanje kvalitete srednjoškolskog i strukovnog obrazovanja i ospozljavanja; vlada posebno iznosi planove za djelotvorniji okvir financiranja škola te uspostavlja ljestvicu referentnih strukovnih škola;
- (v) Portugal dovršava donošenje potrebnih sektorskih izmjena kako bi u cijelosti proveo Direktivu 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*);
- (w) Portugal unaprijeđuje poslovno okruženje dovršenjem tekućih reformi o smanjenju administrativnog opterećenja (potpuno operativne točke jedinstvenog kontakta predviđene Direktivom 2006/123/EZ i projekti „nultog ovlaštenja“) i usklađivanjem značajki reguliranih zanimanja s mjerodavnim direktivama Unije te daljnjim pojednostavljenjem postojećih postupaka izdavanja dozvola, uredbi i ostalih administrativnih opterećenja u gospodarstvu, koji su najveća prepreka razvoju gospodarskih aktivnosti;
- (x) Portugal dovršava reformu sustava upravljanja lukama, uključujući reviziju koncesija za upravljanje lukama;
- (y) Portugal provodi mjere kojima se poboljšava funkcioniranje prometnog sektora;
- (z) Portugal nastavlja u nacionalno zakonodavstvo prenosi željezničke pakete EU-a;
- (aa) Portugal provodi plan osnivanja neovisnog poduzeća za logističke usluge u sektor plina i električne energije;
- (ab) Portugal provodi prikladne mjere za uklanjanje carinskog duga u energetskom sektoru i osiguranje održivosti nacionalnog sustava opskrbe električnom energijom;
- (ac) Vlada Parlamentu dostavlja izmjenjene statute strukovnih tijela;
- (ad) Portugal odobrava odgovarajuće izmjene podzakonskih akata o nacionalnim regulatornim tijelima;
- (ae) Portugal nastavlja uklanjati prepreke za ulazak na tržište, ublažavati postojeće zahtjeve za izdavanje odobrenja i smanjivati administrativno opterećenje u sektor usluga;
- (af) Portugal objavljuje tromjesečna izvješća o stopama oporavka; trajanju i troškovima stečajnih postupaka poduzeća, trajanju i troškovima poreznih sporova i stopi rješavanja ovršnih postupaka;
- (ag) Portugal donosi Zakon o gradnji i druge izmjene u odnosu na sektor kako bi u cijelosti proveo Direktivu 2006/123/EZ;
- (ah) Portugal ocjenjuje učinak neobveznog sustava gotovinskog računovodstva za obračun PDV-a;
- (ai) Portugal sastavlja popis i provodi analizu troškova propisa koji bi mogli imati veći učinak na gospodarsku aktivnost.

9. S ciljem ponovne uspostave povjerenja u finansijski sektor, Portugal namjerava zadržati odgovarajuću razinu kapitala u svojem bankarskom sektoru i osigurati redovito razduživanje u skladu s rokovima utvrđenima u memorandumu o razumijevanju. U tom pogledu Portugal provodi strategiju za portugalski bankarski sektor, usuglašenu s Komisijom, ESB-om i MMF-om kako bi se očuvalo finansijsku stabilnost. Portugal osobito:

- (a) prati prijelaz banaka na novi sustav pravila o kapitalnim zahtjevima utvrđenima Direktivom o kapitalnim zahtjevima (DKZ IV.) te osigurava da zaštitni kapital bude u skladu s promjenjivim poslovnim okruženjem;
- (b) savjetuje banke da na održiv način jačaju svoj zaštitni kolateral;
- (c) ostaje obvezan pružati daljnju potporu bankarskom sustavu, ako je potrebno, poticanjem banaka na rješavanje problema privatnim novcem, a resursi instrumenta potpore solventnosti banaka (eng. Bank Solvency Support Facility – BSSF) dostupni su u skladu s nedavno izmijenjenim pravilima Unije o državnoj potpori kako bi se nastavilo pružati potporu održivim bankama, što podlježe strogim uvjetima;
- (d) osigurava uravnoteženo i redovito razduživanje bankarskog sektora, što je ključno za trajno uklanjanje finansijskih neravnoteža te smanjenje ovisnosti o financiranju iz Eurosustava u srednjoročnom razdoblju. Provodi se tromjesečna revizija planova banaka o financiranju i kapitalu;
- (e) nastavlja jačati organizaciju za nadzor portugalske narodne banke Banco de Portugal, provoditi optimizaciju procesa nadzora i izrađivati i provoditi novu metodologiju i instrumente nadzora. BdP će provesti reviziju standarda u pogledu nenaplativih kredita kako bi ih se uskladilo s kriterijima obuhvaćenima relevantnim tehničkim standardom Europskog nadzornog tijela za bankarstvo (eng. European Banking Authority – EBA) u skladu s vremenskim okvirom koji je utvrđen na razini Unije;
- (f) nastavlja s tromjesečnim praćenjem potencijalnih potreba banaka za kapitalom primjenjujući *ex ante* pristup pri uvjetima stresa uključujući putem integracije u postupak osiguranja kvalitete novog okvira za testiranje otpornosti na stres 'odozgo prema dolje', čime se omogućuje revizija ključnih čimbenika rezultata;
- (g) nastavlja racionalizaciju Caixa Geral de Depósitos (CGD) koja je u državnom vlasništvu;
- (h) eksternalizira upravljanje kreditima Banco Português de Negócios (BPN), koji su trenutačno u vlasništvu Parvalorem, poduzećima koje se izabire na temelju postupka prikupljanja ponuda, a kojima je zadatak postupno povratiti imovinu; te prodaje društava kćeri i imovine iz drugih dvaju subjekata posebne namjene koji su u državnom vlasništvu;
- (i) analizira sanacijske planove banaka i za sustav izdaje smjernice o sanacijskim planovima koje su u skladu s relevantnim (nacrtom) tehničkih standarda EBA-e i budućom direktivom Unije o sanaciji i likvidaciji kreditnih institucija te priprema planove za likvidacije na temelju od strane banaka dostavljenih izvješća;
- (j) dovršava provedbu okvira koji finansijskim institucijama omogućava primjenu izvansudskog restrukturiranja duga kućanstava i olakšava primjenu okvira za restrukturiranje korporativnog duga;
- (k) priprema tromjesečna izvješća o provedbi novih instrumenata restrukturiranja; na temelju nedavno provedene ankete istražuje mogućnosti kako bi poboljšao uspješan oporavak poduzeća koja su se obvezala poštovati postupak posebnog oporavka poduzeća u teškim finansijskim problemima i sustav za oporavak poduzeća na temelju izvansudskih sporazuma za poduzeća u teškoj ekonomskoj situaciji ili koja su nesolventna ili bi uskoro mogla postati nesolventna;
- (l) nastavlja s praćenjem visoke zaduženosti korporativnog sektora i sektora kućanstva, dostavljajući tromjesečna izvješća i provedbu novog okvira za restrukturiranje duga kako bi se osigurala njegova najveća moguća djelotvornost;
- (m) potiče, na temelju već izrađenih prijedloga, diversifikaciju finansijskih mogućnosti za korporativni sektor, razvija i provodi rješenja kojima se korporativni sektori mogućnosti koje zamjenjuju tradicionalne bankarske kredite mjerama kojima je cilj poboljšati njihov pristup tržištu kapitala;
- (n) na temelju rezultata nedavne vanjske revizije, poboljšava uspješnost postojećih kreditnih linija koje financira država i upravljanje njima. Provodi nedavno revidirani vremenski plan za poboljšanje upravljanja nacionalnim sustavom jamstava (NGS) i čini da ti programi budu učinkovitiji, istodobno minimizirajući rizike za državu;
- (o) uspostavlja finansijsku instituciju za razvoj (DFI), koja za cilj ima racionalizaciju i centralizaciju upravljanja nadoknadivim iznosom finansijskih instrumenata strukturnih fondova Unije u programskom razdoblju 2014. – 2020. Institucija ne prima ni depozite ni druga otplativa sredstva od javnosti, niti se bavi izravnim pozajmljivanjem.

(*) Direktiva 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu (SL L 376, 27.12.2006., str. 36.)."

Članak 2.

Ova Odluka proizvodi učinke na dan priopćavanja.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Portugalskoj Republici.

Sastavljeno u Bruxellesu 18. veljače 2014.

Za Vijeće

Predsjednik

G. STOURNARAS

III.

(Drugi akti)

EUROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

ODLUKA NADZORNOG TIJELA EFTA-E**br. 303/13/COL****od 10. srpnja 2013.****o Programu Fonda za zakupljene letove za sjevernu Norvešku (Norveška)**

NADZORNO TIJELO EFTA-E („TIJELO”),

UZIMAJUĆI U OBZIR Sporazum o Europskom gospodarskom prostoru („Sporazum o EGP-u”), a posebno njegov članak 61. i Protokol 26.,

UZIMAJUĆI U OBZIR Sporazum među državama EFTA-e o osnivanju Nadzornog tijela i Suda („Sporazum o nadzoru i sudu”), a posebno njegov članak 24.,

UZIMAJUĆI U OBZIR Protokol 3. uz Sporazum o nadzoru i sudu („Protokol 3.”), a posebno dio I. članak 1. stavak 2. i dio II. članak 6. i članak 7. stavak 4.,

budući da:

I. ČINJENICE

1. Postupak

- (1) U dopisu od 2. svibnja 2012., na temelju pretprijavanih razgovora s Tijelom, norveška nadležna tijela prijavila su Program Fonda za zakupljene letove za sjevernu Norvešku, u skladu s dijelom I. člankom 1. stavkom 3. Protokola 3.⁽¹⁾.
- (2) U dopisu od 27. lipnja 2012.⁽²⁾ Tijelo je obavijestilo norveška nadležna tijela da je odlučilo pokrenuti službeni istražni postupak utvrđen dijelom I. člankom 1. stavkom 2.. i dijelom II. člankom 6. stavkom 1. Protokola 3. u pogledu plana o dodjeli potpore na temelju Programa Fonda za zakupljene letove za sjevernu Norvešku.
- (3) Odluka Tijela (br. 246/12/COL) o pokretanju postupka objavljena je u *Službenom listu Europske unije* i njegovu Dodatku o EGP-u⁽³⁾.
- (4) Norveška nadležna tijela dostavila su primjedbe na Odluku br. 246/12/COL u dopisu od 27. kolovoza 2012.⁽⁴⁾
- (5) Tijelo je primilo primjedbe na Odluku br. 246/12/COL od osam zainteresiranih trećih strana⁽⁵⁾.
- (6) Norveška nadležna tijela dostavila su svoje komentare na primjedbe trećih strana u dopisima od 15. studenoga 2012.⁽⁶⁾ i 23. travnja 2013.⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ Dokumenti br. 632837 i 322824.⁽²⁾ Dokument br. 638133.⁽³⁾ SL C 291, 27.9.2012., str. 2. i Dodatak o EGP-u br. 53, 27.9.2012., str. 36.⁽⁴⁾ Dokument br. 644991.⁽⁵⁾ Innovative Experiences (dokument br. 650797), NHO Reiseliv (dokument br. 650549), NHO Luftfart (dokument br. 650733), Avinor (dokument br. 650806), VinterTroms AS (dokument br. 650827), Northern Norway Tourist Board Ltd (dokument br. 650958), hotelski lanci Rica Hotels i Thon Hotels (dokument br. 650880) te Voigt Travel b.v. (dokument br. 668161).⁽⁶⁾ Dokumenti br. 653590 i 653595.⁽⁷⁾ Dokument br. 669821.

2. Opis predložene mjere

2.1. Program Fonda za zakupljene letove

- (7) Mjerom se obuhvaća uspostava Programa Fonda za zakupljene letove („Fond za zakupljene letove“ ili „Program“) kojim će se odobriti potpora organizatorima putovanja koji organiziraju zakupljene letove ⁽⁸⁾ u trima okruzima u sjevernoj Norveškoj: Nordland, Troms i Finnmark („okruzi“). Fond za zakupljene letove bit će neprofitno poduzeće koje djeluje kao instrument za dodjelu potpore. Fond za zakupljene letove kapitalizirat će se finansijskim sredstvima iz triju okruga.
- (8) Program će obuhvaćati zakupljene letove u sve zračne luke u sjevernoj Norveškoj. Norveška nadležna tijela navela su da očekuju da se to odnosi samo na velike zrakoplove ⁽⁹⁾, budući da su samo takvi zrakoplovi prikladni za zakupljene letove ⁽¹⁰⁾. Sve zračne luke u sjevernoj Norveškoj imaju višak kapaciteta.
- (9) Potpora će biti u obliku plaćanja u visini od najviše 25 % ukupnih troškova zakupljenog leta koje snosi organizator putovanja za prihvatljive letove i bit će ograničena na pokrivanje samo takvih troškova ⁽¹¹⁾.
- (10) Norveška nadležna tijela predviđaju da će Fond za zakupljene letove potaknuti 16 serija zakupljenih letova ⁽¹²⁾ sa sedam povratnih letova po seriji zakupljenih letova u prvoj godini, tj. ukupno 112 povratnih letova. Faktor popunjenoosti od 60 % ⁽¹³⁾ je „njegora mogućnost“ u skladu s kojom će intenzitet potpore biti najveći ⁽¹⁴⁾. Pod pretpostavkom da prosječni faktor popunjenoosti iznosi 60 %, ukupan godišnji iznos potpore Fonda za zakupljene letove procjenjuje se na oko 8 400 000 NOK ⁽¹⁵⁾.
- (11) Program je dio strategije norveških tijela za usklađeni regionalni razvoj. Jedan je od ključnih ciljeva norveške politike „Politika krajnjeg sjevera“, „jačanje osnove za zapošljavanje, stvaranje vrijednosti i dobrobit širom zemlje regionalnim i nacionalnim naporima u suradnji s partnerima iz drugih zemalja i relevantnim autohtonim skupinama“ ⁽¹⁶⁾. Politika za sjevernu Norvešku usredotočena je posebno na turizam, u cilju sprječavanja depopulacije stvaranjem radnih mjeseta u turizmu. U strategiji turizma norveške vlade upućuje se i na Fond za zakupljene letove ⁽¹⁷⁾. Naglasak na turizmu kao načinu sprječavanja depopulacije važna je politika regionalnih tijela u okruzima Nordland, Troms i Finnmark ⁽¹⁸⁾.

⁽⁸⁾ Zakupljeni let definira se kao neredovni let.

⁽⁹⁾ Zrakoplovi u kategoriji Boeinga 737 i višoj.

⁽¹⁰⁾ Sljedeće zračne luke u sjevernoj Norveškoj trenutačno mogu primiti veliki zrakoplov: Tromsø, Bodø, Harstad Narvik/Evernes, Alta, Kirkenes (Høybukta), Bardufoss, Svalbard, Lakselv (Banak) i Andøya (poznate i kao „zračne luke polarnog svjetla“). Za Svalbard vidi Protokol 40. uz Sporazum o EGP-u.

⁽¹¹⁾ Vidi odjeljak 2.5. u nastavku za detaljniji opis Programa.

⁽¹²⁾ Izraz „serija zakupljenih letova“ znači zakupljeni letovi između dvaju odredišta koji se ponavljaju tijekom ograničenog vremenskog razdoblja (npr tjedni letovi između Bodøa i Londona od veljeće do travnja).

⁽¹³⁾ Faktor popunjenoosti je postotak prodanih sjedala po letu. Faktor popunjenoosti određivat će se prema stvarnom broju odlaznih putnika, podijeljenom s maksimalnim brojem sjedala u zrakoplovu.

⁽¹⁴⁾ Serija zakupljenih letova s prosječnim faktorom popunjenoosti manjim od 60 % prihvativja je za potporu; međutim, najveća potpora koju je moguće odobriti i dalje iznosi 25 % ukupnih troškova zakupljenog leta nastalih uz faktor popunjenoosti od 60 %. Uz faktor popunjenoosti ispod 60 % potporom se neće pokriti sav gubitak organizatora zakupljenog leta. To je prikazano u grafičkom prikazu u točki 26. u nastavku.

⁽¹⁵⁾ Ovo odgovara intenzitetu potpore od 25 % ukupne cijene zakupljenog leta. Procjenjuje se da ukupna cijena zakupljenog leta iznosi 33 600 000 NOK (cijena od 300 000 NOK po povratnom letu pomnožena sa 112).

⁽¹⁶⁾ Vidi Bijelu knjigu norveške vlade „Krajnji sjever“. vizija i instrumenti politike, (Meld. St. 7 (2011. – 2012.), kratka verzija, str. 25.).

Prioritet je „zadržati usredotočenost na industriju putovanja i turizma u sjevernoj Norveškoj i Svalbaru te promicati daljnju suradnju i koordinaciju među sudsionicima u industriji putovanja i turizma“ (str. 37.). (http://www.regjeringen.no/upload/UD/Vedlegg/Nordområdene/UD_nordområdene_EN_web.pdf). U političkoj platformi norveške vlade 2009. – 2013. upućuje se se na važnost turizma, i to posebno za sjevernu Norvešku: „Sjeverna Norveška jedinstveno je putničko odredište i mora dobiti priliku da ostvari i osloboди svoj potencijal“ (str. 22.) (http://arbeiderpartiet.no/file/download/4861/58544/file/soriamoria2_english.pdf).

⁽¹⁷⁾ Vidi strategiju turizma norveške vlade: „Avinor uspostavlja ‘Zračne luke polarnog svjetla’ kao jedinstvenu robnu marku za najveće zračne luke u sjevernoj Norveškoj [...] Avinor podržava Fond za zakupljene letove za sjevernu Norvešku [...] Svrha je te vrste fonda za zakupljene letove promicanje dolazaka zakupljenim letovima na ovo područje.“ „Povratne informacije koje daje industrija ukazuju na to da će ovo biti važna inicijativa u poticanju novih dolazaka.“ („Odredište Norveška – Nacionalna strategija za turističku industriju“, str. 76.). (http://www.regjeringen.no/pages/37646196/Lenke_til_strategien-engelsk.pdf).

⁽¹⁸⁾ Na primjer, okrug Nordland pripremio je „Strategiju za turizam u Nordlandu za razdoblje od 2011. do 2015.“ (<http://www.nfk.no/Filnedlasting.aspx?Mld1=1266&FilId=11230>).

- (12) Fond za zakupljene letove najvjerojatnije će se organizirati kao poduzeće u vlasništvu triju okruga. Upravni odbor Fonda za zakupljene letove imenovat će skupinu koja će odobravati zahtjeve za potporu na temelju Programa i pod uvjetom da su zadovoljeni određeni kriteriji.

2.2. Cilj i moguća posljedica mjera potpore

- (13) Cilj je Fonda za zakupljene letove povećati korištenja zračnim lukama u sjevernoj Norveškoj i tako doprinijeti gospodarskom razvoju te regije. Tom mjerom potpore žele se smanjiti ekonomski rizici koje uključuje poslovanje sa zakupljenim letovima (neredovnim letovima) u sjevernu Norvešku.
- (14) Spomenuti su okruzi područja niske gustoće naseljenosti s prosječnom gustoćom naseljenosti od 4,2 stanovnika na km², pa pripadaju kategoriji „najslabije naseljenih područja“, kao što je utvrđeno Smjernicama Tijela za regionalne potpore (¹⁹). Osim toga, ti su okruzi suočeni s depopulacijom.
- (15) Za sjevernu Norvešku dosad je letio ograničen broj zakupljenih linija, no bez uspjeha (²⁰). Razlog tome mogla bi biti pravila otkazivanja za zakupljene letove. Otkazivanje u kasnoj fazi vrlo je skupo. Rok za odlučivanje o otkazivanju zakupljenog leta nekoliko je mjeseci prije početka serije zakupljenih letova. Ako je prodaja karata u tom trenutku ograničena, serija zakupljenih letova često se otkazuje. U suprotnom bi organizator putovanja riskirao plaćanje naknade za otkazivanje ili snosio gubitak u skladu s brojem praznih sjedala. Turistička industrija vjeruje da bi se mnogi letovi ostvarili kad bi taj rizik bio manji. Takvi bi letovi mogli čak i biti isplativi. Međutim, čini se da organizatori putovanja radije otkazuju putovanja zbog rizika od praznih sjedala, nego da čekaju i nadaju se da će kasnom prodajom ipak postići isplativost leta.
- (16) Procijenjeni ekonomski učinak turizma u spomenuta tri okruga iznosio je oko 14 miljardi NOK u 2010. To uključuje izravne i neizravne učinke turizma (²¹). U sljedećoj tablici navedeni su neki primjeri turističke potrošnje podijeljene na različite djelatnosti u ta tri okruga (²²).

Okrug/ sektor	Hrana/piće	Putnički prijevoz	Aktivnosti	Hrana/piće	Odjeća i obuća	Suveniri, karte itd.
Finnmark	311,7 mili-juna	470,8 mili-juna	51,1 milijuna	192,9 mili-juna	45,8 milijuna	23,2 milijuna
Troms	453,9 mili-juna	1 457,8 mili-juna	80,0 milijuna	250,8 mili-juna	59,6 milijuna	31,6 milijuna
Nordland	664,0 mili-juna	2 654,6 mili-juna	110,3 mili-juna	428,7 mili-juna	101,9 mili-juna	46,6 milijuna

(¹⁹) Smjernice Tijela za nacionalne regionalne potpore za 2007. – 2013., SL L 231, 3.9.1994., str. 1., i Dodatak o EGP-u br. 32, 3.9.1994., str. 42., dostupno i na: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>. Smjernice su zadnje izmijenjene 6.4.2006., objavljene u SL L 54, 28.2.2008., str. 1. i Dodatu o EGP-u br. 11, 28.2.2008., str. 1. Smjernice odgovaraju „Smjernicama za nacionalne regionalne potpore za 2007. – 2013.“ koje je donijela Europska komisija, objavljenima u SL C 54, 4.3.2006, str. 13. („Smjernice za regionalne potpore“). Tri okruga pripadaju regijama razine NUTS II. Finnmark ima najnižu gustoću naseljenosti s 1,6 stanovnika na km².

(²⁰) Tijelo je 2009. odobrilo program potpore za razvoj linije iz drugog najvećeg grada u sjevernoj Norveškoj, Bodøa, vidi Odluku Tijela br. 179/09/COL („Fond za razvoj linije Bodø“). Fond za razvoj linije još nije odobrio ni jednu potporu u okviru tog programa. Zračni prijevoznik „Norwegian“ tri je godine imao letove na liniji između Tromsøa i jednog od najvećih gradova u Europi. Bez obzira na dobivanje potpore od Avinora, ova linija nije bila isplativa. Linija je ukinuta u ožujku 2011. Air Baltic sezonski je prometovao na liniji Tromsø – Riga dva puta tjedno od 1. travnja do 30. rujna. Linija je ukinuta 2011. SAS prometuje na liniji Tromsø – Stockholm dva puta tjedno od 1. srpnja do 15. kolovoza. Uz to, ruski zračni prijevoznik leti tri puta tjedno iz Tromsøa za Murmansk u Rusiji. S obzirom na ograničen broj međunarodnih linija, postoji pretpostavka da linije između zračnih luka u sjevernoj Norveškoj i europskih gradova nisu tržišno zanimljive zračnim prijevoznicima (dokument br. 632837).

(²¹) Izravni učinci odnose se na potrošnju koju turisti plaćaju vlastitim novcem. Neizravni učinci odnose se na vrijednost turističke potrošnje u širem smislu, npr. potražnja za proizvodima i uslugama u obliku podugovora.

(²²) Svi iznosi navedeni su u norveškim krunama (NOK). Iznosi se temelje na brojevima iz izvješća „Ekonomski utjecaj putovanja na Trøndelag i sjevernu Norvešku 2010.“, koje su pripremili Izvršni odbor za sjevernu Norvešku (Landsdelsutvalget) i Norveško udruženje hotelijera i ugostitelja (NHO Reiseliv Nord-Norge).

(17) Hotelski sektor u sjevernoj Norveškoj suočen je s prekapacitiranošću i niskim operativnim maržama. Osim toga, iskorištenost kapaciteta značajno varira tijekom godine. Velik broj sezonskih poslova izazov je za turističku industriju. Norveška nadležna tijela pretpostavljaju da će zahvaljujući Programu porasti izvansezonski turizam, što će imati posebno pozitivan učinak na zapošljavanje u turističkoj industriji. Procijenjeno je 2012. da će putnici u sjevernoj Norveškoj potrošiti 9 000 NOK (po osobi) ⁽²³⁾. Norveška nadležna tijela pretpostavljaju da će se niskom razinom potpore iz Fonda za zakupljene letove potaknuti veća turistička potrošnja u ciljnog području Programa. To je prikazano u sljedećoj tablici ⁽²⁴⁾.

Prosječni faktor popunjenošću	Broj turista u prvoj godini	Potpore iz Fonda za zakupljene letove	Turistička potrošnja	Troškovi Fonda za zakupljene letove/turistička potrošnja
60 %	10 714	8 400 000	96 422 400	8,7 %
61 %	10 892	7 980 000	98 029 440	8,1 %
62 %	11 071	7 560 000	99 636 480	7,6 %
63 %	11 249	7 140 000	101 243 520	7,1 %
64 %	11 428	6 720 000	102 850 560	6,5 %
65 %	11 606	6 300 000	104 457 600	6,0 %
66 %	11 785	5 880 000	106 064 640	5,5 %
67 %	11 964	5 460 000	107 671 680	5,1 %
68 %	12 142	5 040 000	109 278 720	4,6 %
69 %	12 321	4 620 000	110 885 760	4,2 %
70 %	12 499	4 200 000	112 492 800	3,7 %
71 %	12 678	3 780 000	114 099 840	3,3 %
72 %	12 856	3 360 000	115 706 880	2,9 %
73 %	13 035	2 940 000	117 313 920	2,5 %
74 %	13 213	2 520 000	118 920 960	2,1 %
75 %	13 392	2 100 000	120 528 000	1,7 %
76 %	13 571	1 680 000	122 135 040	1,4 %
77 %	13 749	1 260 000	123 742 080	1,0 %
78 %	13 928	840 000	125 349 120	0,7 %
79 %	14 106	420 000	126 956 160	0,3 %
80 %	14 285	0	128 563 200	0,0 %

⁽²³⁾ Obavijest, str. 11. (dokument br. 632837), u kojoj se upućuje na izvješće Instituta za ekonomiku prometa (Transportøkonomisk institutt, TØI) iz 2007. br. 941/2008. (<https://www.toi.no/getfile.php/Publikasjoner/T%C3%98lrapporter/2008/941-2008/941-hele-2008rapporten%20elektronisk-ny.pdf>).

⁽²⁴⁾ Norveška nadležna tijela prijavila su da su brojke samo procjene izrađene u svrhu pripreme proračuna Fonda za zakupljene letove. Zbog zaokruživanja brojeva, iznosi u tablici nisu precizni.

2.3. Nacionalna pravna osnova za mjere potpore

- (18) Okruzi će iz svojih proračuna dokapitalizirati Fond za zakupljene letove. Proračunska odluka koju će donijeti okruzi predstavljat će pravnu osnovu za odobrenu potporu ⁽²⁵⁾.
- (19) Fond za zakupljene letove imat će pravo dodjeljivanja bespovratnih sredstava na osnovi svojih statuta (internih akata); Fond za zakupljene letove i primatelji potpore potpisat će standardne sporazume.

2.4. Korisnici

- (20) Organizatori putovanja, tj. organizatori zakupljenih letova podnosit će zahtjeve za potporu Fondu za zakupljene letove. Sve zahtjeve podnesene Fondu za zakupljene letove moraju podržati tri strane:
- organizator putovanja, koji je izravni primatelj potpore,
 - pružatelj usluge na odredištu, što može biti poduzeće za destinacijski menadžment, hotel, turistički ured ili bilo koji drugi komercijalni pružatelj turističkih usluga. Potpora iz Fonda za zakupljene letove neće se odobravati „paketima koji obuhvaćaju samo zrakoplovnu kartu“. Mora se pokazati da paket-aranžman uključuje „aranžman na zemlji“ u ciljnog području Programa u vrijednosti od najmanje 800 NOK po turistu,
 - zračni prijevoznik, koji mora utvrditi sve troškove, rokove, kazne, obveze i odgovornosti koji se odnose na seriju zakupljenih letova.
- (21) Skupina Fonda za zakupljene letove za odobravanje može odbaciti podnesene zahtjeve ako:
- je dosegnuto ograničenje koje je utvrdio Upravni odbor Fonda za zakupljene letove za predmetno razdoblje,
 - se smatra da bilo koji od pratećih partnera korisnika nije u stanju ispuniti očekivane komercijalne rezultate opisane u zahtjevu,
 - je zahtjev nepotpun ili nije u skladu sa smjernicama koje je objavio Fond za zakupljene letove.
- (22) Fond za zakupljene letove dodijelit će potporu organizatorima putovanja koji organiziraju zakupljene letove u sjevernu Norvešku. Ti se organizatori mogu nalaziti u sjevernoj Norveškoj ili izvan nje te unutar EGP-a ili izvan njega.

2.5. Intenzitet potpore, prihvatljivi troškovi, preklapanje s drugim programima

- (23) Potpora će biti u obliku plaćanja najviše 25 % ukupnih troškova zakupljenog leta i bit će ograničena na pokrivanje samo takvih troškova (tj. finansijskih obveza u skladu s ugovorom između organizatora putovanja i zračnih prijevoznika). Prema Programu, ostali troškovi koje snosi organizator putovanja nisu prihvatljivi.
- (24) Potpora će se izračunavati u odnosu na „prosječan faktor popunjenošću“ letova ostvarenih u seriji zakupljenih letova, isključujući prazne letove ⁽²⁶⁾. Faktor popunjenošću određivat će se u skladu sa stvarnim brojem putnika u odlasku podijeljenim s maksimalnim brojem sjedala u zrakoplovu. Podaci o putnicima temeljiti će se na službenim brojkama koje zabilježe nadležne službe u norveškim zračnim lukama. Prazni letovi neće se uzimati u obzir pri izračunavanju prosječnog faktora popunjenošću, nego će biti uključeni pri izračunavanju ukupnih prihvatljivih troškova serije zakupljenih letova.

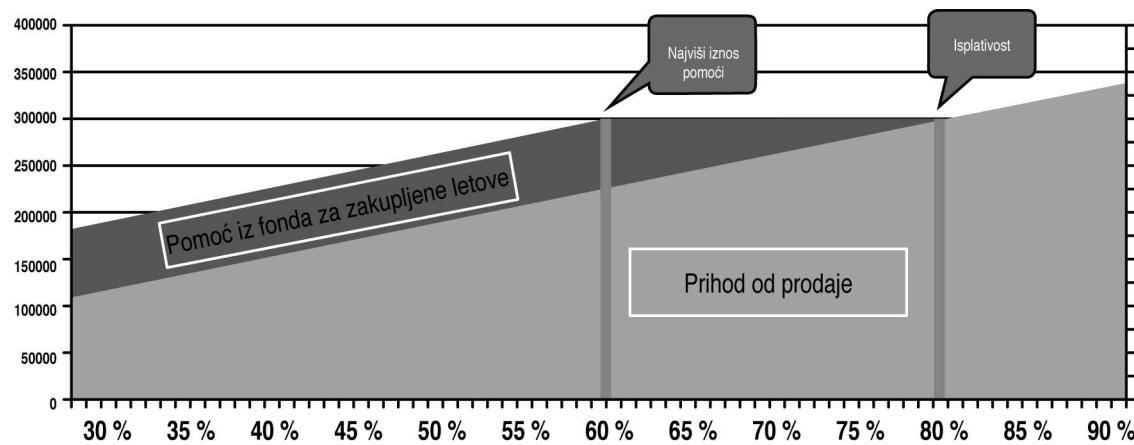
⁽²⁵⁾ Moguće je i da će država Norveška osigurati neka sredstva iz državnog proračuna.

⁽²⁶⁾ „Prazni letovi“ su letovi ostvareni kako bi zrakoplov došao na lokaciju na početku i završetku serije zakupljenih letova. Povratni let nakon prvog odlaska bit će prazan, a i let koji će pokupiti posljednje putnike. Prazni letovi predstavljanju znatan trošak za serije zakupljenih letova.

- (25) Od organizatora putovanja zahtijevat će se da postave razinu isplativosti na 80 % faktora popunjenoosti (27). Ako prodaja dosegne faktor popunjenoosti od samo 60 % ili manje, Fond za zakupljene letove nadoknadit će organizatoru putovanja 25 % troškova zakupljenog leta, što će biti najveći mogući intenzitet potpore. Tako će najveća potpora (25 %) biti isplaćena za faktor popunjenoosti od 60 % ili manje. Potpora će se smanjiti na nulu kada faktor popunjenoosti dosegne 80 %. To je prikazano u sljedećoj tablici (28).

Faktor popunjenoosti	Prihodi od prodaje (NOK)	Potpore iz Fonda za zakupljene letove (NOK)
50 %	187 500	75 000
55 %	206 250	75 000
60 %	225 000	75 000
65 %	243 750	56 250
70 %	262 500	37 500
75 %	281 250	18 750
80 %	300 000	0

- (26) Ako zrakoplov koji leti u seriji zakupljenih letova dosegne faktor popunjenoosti između 60 % i 80 %, doprinos koji isplaćuje Fond za zakupljene letove pokrit će troškove koje je organizator putovanja pretrpio u vezi sa serijom zakupljenih letova. na sljedećoj je slici prikazano kako će funkcionirati Fond za zakupljene letove (29).

- (27) Kao što je prikazano u prethodnoj slici, ako ostvareni letovi imaju faktor popunjenoosti manji od 60 %, organizator putovanja će izgubiti novac, jer kombinacija prihoda od prodaje i intenziteta potpore od 25 % neće biti dovoljna da se dosegne razina pokrića troškova. Financijska potpora koju odobrava Fond za zakupljene letove pokrit će gubitke organizatora putovanja samo ako faktor popunjenoosti iznosi između 60 % i 80 %.
- (28) Potpora iz Fonda za zakupljena putovanja bit će isplaćena organizatorima putovanja nakon završetka serije zakupljenih letova za sjevernu Norvešku te nakon što skupina Fonda za zakupljene letove za odobrenja ocijeni i potvrdi da su ispunjeni svi kriteriji za dodjelu.

(27) Faktor popunjenoosti od 80 % smatra se standardom isplativosti u industriji.

(28) Tablicu je pripremio Fond za zakupljene letove i ona daje primjer kako će Program funkcionirati s letovima iz Londona u sjevernu Norvešku Boeingom 737-800. Procjenjuje se da će neto cijena koju zračni prijevoznik navodi organizatoru putovanja iznositi 300 000 NOK po povratnom letu. Da bi se dosegla razina isplativosti, 149 osoba mora kupiti kartu (80 % zrakoplova sa 186 sjedala).

(29) Sliku je u ogledne svrhe pripremio Fond za zakupljene letove (dokument br. 632837).

- (29) Potpora Fonda za zakupljene letove može se zbrajati s drugim oblicima potpore. Financiranje istih prihvatljivih troškova iz drugih programa koordinirat će Fond za zakupljene letove i neće se premašiti gornja granica potpore prema primjenjivim smjernicama. Potpora za tekuće poslovanje iz Fonda za zakupljene letove ne može se zbrajati s *de minimis* potporom u pogledu istih prihvatljivih troškova kako bi se zaobišli najveći intenziteti potpore utvrđeni Smjernicama za regionalne potpore.

2.6. 9. Nadzor i oglašavanje

- (30) Fond za zakupljene letove bit će objavljen na novoj podstranici web-mjesta društva Avinor AS⁽³⁰⁾ te na www.visitnorthernorway.com.
- (31) Fond za zakupljene letove osigurat će da se popis organizatora putovanja koji primaju potporu objavljuje na godišnje te da u svakom slučaju ukazuje na izvor javnog financiranja, trgovačko društvo primatelja, isplaćeni iznos i broj predmetnih putnika.
- (32) U slučaju da organizator putovanja ne ispunjava kriterije koje je odredio Fond za zakupljene letove kada je potpora odobrena, primijenit će se mehanizmi kažnjavanja.

2.7. Proračun i trajanje

- (33) Proračun Fonda za zakupljene letove iznosit će 30 milijuna NOK za prve tri godine djelovanja. Nakon toga će se provesti dokapitalizacija samo ako to bude potrebno. Najveća osnova kapitala neće prelaziti 30 milijuna NOK. Najveća moguća dodjela potpore iz Fonda za zakupljene letove iznosit će 15 milijuna NOK godišnje (apsolutno najveći iznos potpore). Međutim, procjenjuje se da će iznos potpore koju odobri Fond za zakupljene letove biti znatno ispod 10 milijuna NOK godišnje.
- (34) Norveška državna tijela navela su da će Fond za zakupljene letove djelovati 10 godina.

2.8. Razlozi za pokretanje službenog istražnog postupka

- (35) Na temelju podatka dobivenih od norveških tijela, Tijelo smatra da su ispunjeni uvjeti iz članka 61. stavak 1. Sporazuma o EGP-u i da prijavljeni Program uključuje državnu potporu. U Odluci Tijela (br. 246/12/COL), Tijelo je izrazilo sumnju je li Program u skladu s člankom 61. stavkom 3. Sporazuma o EGP-u, koji se tumači zajedno sa zahtjevima utvrđenima u Smjernicama Tijela za regionalne potpore. Sumnje su se posebice odnosile na to može li se potpora za tekuće poslovanje odobriti izravnim primateljima koji se nalaze izvan regije sjeverne Norveške.

3. Primjedbe trećih strana

- (36) Tijelo je primilo primjedbe od osam zainteresiranih trećih strana, od kojih je sedam podržalo Fond za zakupljene letove: Innovative Experiences⁽³¹⁾, NHO Reiseliv⁽³²⁾, Avinor, VinterTroms AS⁽³³⁾, Northern Norway Tourist Board Ltd (Turistička zajednica sjeverne Norveške), lanci hotela Rica Hotels i Thon Hotels te Voigt Travel b.v.; a jedna je bila protiv: NHO Luftfart⁽³⁴⁾.

⁽³⁰⁾ Avinor AS je državno trgovačko društvo koje posluje na većini civilnih zračnih luka u Norveškoj.

⁽³¹⁾ Innovative Experiences predstavlja 33 trgovačkih društava za iskustveni turizam u sjevernoj Norveškoj.

⁽³²⁾ NHO Reiseliv (Norveško udruženje za dobrodošlicu) predstavlja više od 2 500 trgovačkih društava koja zapošljavaju oko 55 000 djelatnika. Ogranak NHO Reiseliv za sjevernu Norvešku ima 400 članova.

⁽³³⁾ VinterTroms AS u vlasništvu je šest turističkih agencija u sjevernoj Norveškoj.

⁽³⁴⁾ NHO Luftfart predstavlja trgovačka društva u zrakoplovnom sektoru u Norveškoj i druga zainteresirana trgovačka društva.

(37) Sve treće strane koje su podržale Fond za zakupljene letove snažno podupiru Fond za zakupljene letove i tvrde da je vrlo važan za regionalni razvoj sjeverne Norveške i za sjevernu Norvešku kao turističko odredište. Neke od primjedbi izloženih Tijelu glase:

- Pristup važnim međunarodnim cilnjim skupinama ključan je za razvoj cjelogodišnjeg isplativog ikustvenog turizma u sjevernoj Norveškoj. Vrlo je važno povećati broj dolazaka gostiju zimi, a veći broj zakupljenih letova podržat će takav razvoj događaja. Ciljne skupine nisu u mogućnosti voziti se do sjeverne Norveške ili se koristiti autobusom ili vlakom za kratke praznike ili posjete izvan ljetne sezone. Sjeverna Norveška trebala bi više cjelogodišnjih aktivnosti kako bi osigurala kompetentno osoblje za turističku industriju te kako bi regija ostala vitalna i privlačna i u budućnosti. Postoji snažna veza između naseljene regije privlačne za život i sjeverne Norveške kao održive, autentične regije, pogodne za cjelogodišnji turizam.
- Sjevernoj Norveškoj prijeti depopulacija. Sve zračne luke u regiji, osim Tromsøa, imaju višak kapaciteta terminala koji bi se mogao koristiti za međunarodne letove na dobrobit regije. Prijavljena mјera pretvorit će Avinorove zračne luke u sjevernoj Norveškoj u snažne lokalne ulaze za turizam. To će donijeti više radnih mjesta u tom području, a razvoj turizma će tako imati značajne pozitivne regionalne učinke.
- Cjelogodišnje poslovanje i osiguravanje dovoljno velike baze klijenata za vrijeme zimskih mjeseci kako bi bila održiva i isplativa predstavlja poseban izazov za turističku industriju u sjevernoj Norveškoj.
- Zakupljeni su letovi prioritet za razvoj zimskog turizma u sjevernoj Norveškoj. Fond za zakupljene letove bit će ključan za razvoj isplativog zimskog prometa i cjelogodišnjih poslova u turističkoj industriji u regiji.
- Namjera je Turističke zajednice sjeverne Norveške (Northern Norway Tourist Board Ltd) do 2018. povećati broj posjetitelja u tom području za gotovo 100 %, s 2,9 milijuna na 5 milijuna. Zakupljeni letovi iznimno su važni za postizanje tog cilja i, prema mišljenju organizatora putovanja, jedini način da ovo odredište postane dostupno.
- Rizik od neuspjeha predstavlja izazov za organizatore putovanja, jer je sjeverna Norveška novo odredište, a većina njih već prodaje slične proizvode na konkurenčnim tržištima. Stoga nije lako popuniti zakupljene letove i postići isplativost poslovanja po pravoj cijeni.
- Činjenica da je tijekom posljednjih nekoliko godina došlo do znatnog pada zakupljenih autobusnih putovanja iz Europe u sjevernu Norvešku znači da postoji potreba da se ova vrsta prijevoza zamijeni novom, kao što su zakupljeni letovi.
- Zakupljeni letovi prometuju iz zračne luke koja odgovara korisniku izravno do odabranog odredišta, izbjegavajući nepotrebno gubljenje vremena, kašnjenje, troškove i energiju koje uzrokuje presjedanje na različitim redovnim letovima.
- Zakupljeni letovi predstavljaju poslovanje visokog rizika, jer se zrakoplovni uvjeti otkazivanja ne podudaraju s korisničkim navikama rezerviranja. Poticaj koji će smanjiti rizik mogao bi potaknuti dolaske u relativno novo (zimsko) odredište (sjevernu Norvešku).
- Pripremanje i prodaja turističkih programa za sjevernu Norvešku korištenjem tradicionalnih redovnih linija u Norveškoj nije prihvatljivo. Paketi koji uključuju prijevoz redovnim letovima predstavljalii bi potpuno drugaćiji proizvod i uključivali bi ulaganje u prilično različit segment tržišta.

(38) Sažetak glavnih primjedbi treće strane koja je bila protiv Fonda za zakupljene letove naveden je u nastavku ⁽³⁵⁾:

- Nije točno da je posljednjih godina prometovalo samo nekoliko neuspješnih linija. Na primjer, SAS već godinama prometuje zakupljenim letovima na liniji iz Tromsøa, Evenesa i Bodøa do nekoliko odredišta u Europi, s redovnim godišnjim povećanjem u posljednjih nekoliko godina. Prema tome, moguće je prometovati na tim linijama na tržišnoj osnovi.

⁽³⁵⁾ NHO Luftfart (dokument br. 650733) (neslužbeni prijevod s norveškog na engleski).

- Tvrđnja da organizatori putovanja preuzimaju najveći rizik u pogledu zakupljenih letova obmanjujuća je. Na primjer, SAS nudi standardni ugovor koji dopušta otkazivanje bez dodatnih troškova do 60 dana prije leta. Za otkazivanje nakon toga plaća se naknada.
- Norveški sustav zračnih linija uspostavljen je po principu „čvorovi i veze“. Zračna luka u Oslu, Lufthavn Gardermoen, služi kao prirodna točka za sav promet u Norvešku, što je poslužilo kao osnova za razvoj snažnog domaćeg sustava zračnog prometa. Stoga postoji izravan konkurenčki međuodnos između postojećih zračnih linija u sjevernu Norvešku i iz nje i bilo koje nove linije zakupljenog leta koju bi subvencionirao Fond za zakupljene letove. Postoji značajan broj međunarodnih putnika na uobičajenim linijama za sjevernu Norvešku.
- Program će imati izravne ekonomске posljedice za trgovacka društva koja pružaju usluge uobičajenih redovnih letova.
- Program će napraviti razliku između zakupljenih letova koji imaju pravo na potporu i mogućih novih uobičajenih zračnih linija iz inozemstva za sjevernu Norvešku. Državna potpora zakupljenim letovima otežat će uspostavljanje novih redovnih linija i predstavljati kršenje osnovnog načela jednakih uvjeta tržišnog natjecanja.
- Faktor popunjenoosti na međukontinentalnim letovima obično treba biti viši od 80 % da bi let bio isplativ. Za dobru ponudu dolaznog zračnog prijevoza u Norvešku s europskih odredišta presudan je položaj zračnih luka. Na primjer, kako bi se privuklo britanske turiste izravno u manja odredišta u sjevernoj Norveškoj, sjedište u UK-u predstavljalo bi značajnu konkurenčku prednost. Tako će u praksi Program pogodovati stranim zračnim prijevoznicima.
- U potpunosti je moguće da norveška nadležna tijela kupe zračne linije u skladu s Uredbom br. 1008/2008⁽³⁶⁾.

4. Primjedbe norveških nadležnih tijela

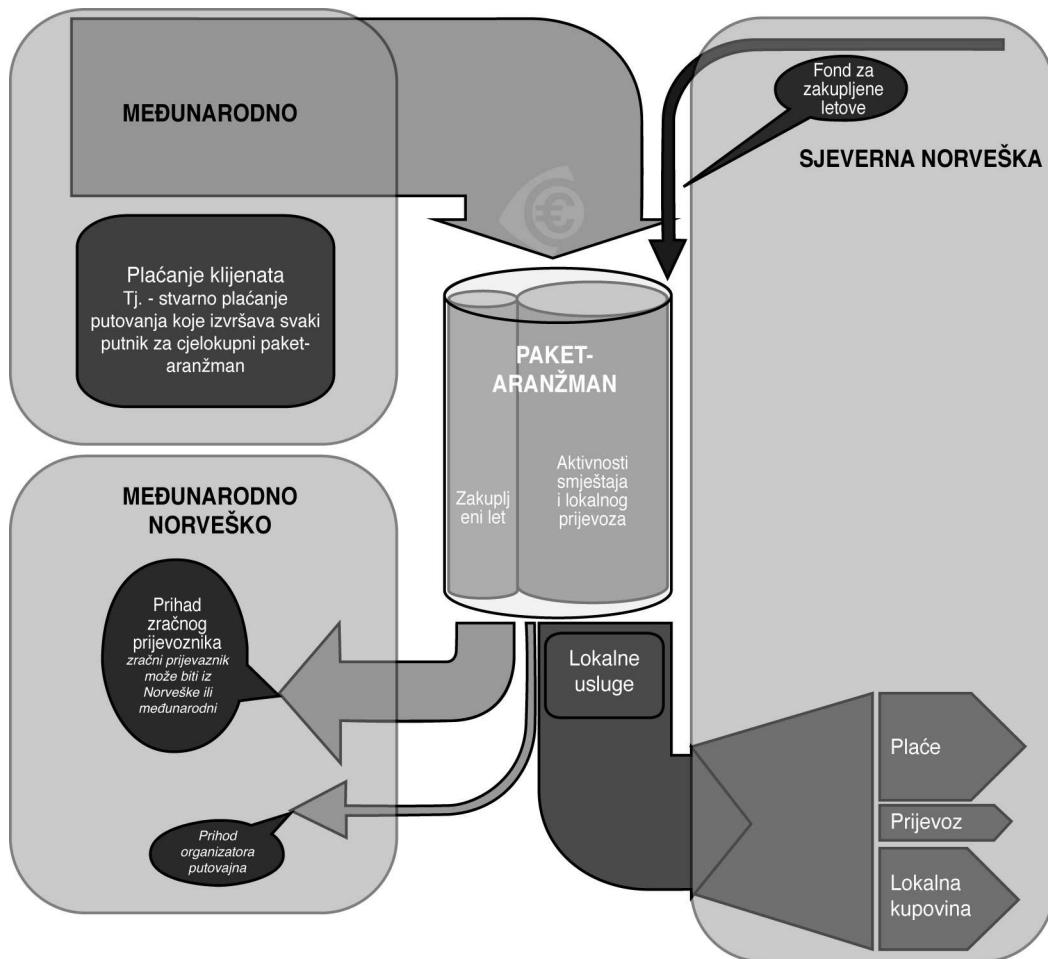
- (39) Norveška nadležna tijela dostavila su svoje primjedbe na Odluku br. 246/12/COL u dopisu od 27. kolovoza 2012.⁽³⁷⁾ i svoje stajalište o primjedbama trećih strana u dopisima od 15. studenoga 2012. i 23. travnja 2013.⁽³⁸⁾
- (40) Većina arktičkih područja, uključujući i sjeverne dijelove Norveške, suočava se s problemima povezanim s niskom razinom diversifikacije lokalnog gospodarstva te s problemima koji su posljedica zabačenosti, velikih unutarnjih i vanjskih udaljenosti te oštih vremenskih uvjeta. Namjera je Fonda za zakupljene letove da doprinese diversifikaciji gospodarstva na tom području, stvarajući poslove u turističkom sektoru i sektorima koji su povezani s turizmom. Okruzi smatraju da će Fond za zakupljene letove biti važan instrument kojim će se zaustaviti depopulaciju tog područja.
- (41) Odobravanje potpore poduzećima smještenima izvan relevantnog područja u potpunosti je u skladu sa Smjernicama za regionalnu potporu, pod uvjetom da se namjeravani učinak potpore osjeća u regiji koja ostvaruje pravo na regionalnu potporu. Namjera je da Fond za zakupljene letove ima učinka u trima okruzima u sjevernoj Norveškoj.
- (42) Smjernice za regionalnu potporu i Smjernice o financiranju zračnih luka i početnim potporama zračnim prijevoznicima koji polijeću iz regionalnih zračnih luka ne sadržavaju ograničenja odobravanja potpore za tekuće poslovanje utemeljena na lokaciji korisnika potpore, pod uvjetom da se namjeravani učinak potpore osjeća unutar predmetne regije. Nadalje, praksa Europske komisije i Tijela u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a i člankom 61. stavkom 3. točkom (c) EGP-a, kad je riječ o potporama za tekuće poslovanje i početnim potporama regionalnim zračnim lukama, dopuštala je potporu za tekuće poslovanje bez ograničenja u pogledu lokacije korisnika potpore.
- (43) Veza između potpore i ciljnog područja je jasna. Na sljedećoj slici prikazano je kako Fond za zakupljene letove namjerava proizvesti pozitivne učinke u sjevernoj Norveškoj⁽³⁹⁾.

⁽³⁶⁾ Uredba (EZ) br. 1008/2008 od 24.9.2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (SL L 293, 31.10.2008, str. 3.). Uključena u Sporazum o EGP-u Prilogom XIII. točkom 64.a.

⁽³⁷⁾ Dokument br. 644991.

⁽³⁸⁾ Dokumenti br. 653590/653595 i dokument br. 669821.

⁽³⁹⁾ Sliku je u ogledne svrhe pripremio Fond za zakupljene letove (dokument br. 644991).

- (44) Nastala gospodarska aktivnost imat će nekoliko posljedica. Zračni prijevoznik ostvarit će prihod od organizatora zakupljenog leta za zakup zrakoplova. Organizator putovanja ostvarit će prihod od zakupljenih letova. Glavni je rezultat učinak na gospodarstvo sjeverne Norveške, kao što je prikazano strelicama u donjem desnom kutu pretходne slike. Fond za zakupljene letove nema ograničenja u pogledu lokacije organizatora putovanja koji zakupljuje zrakoplov, ali organizator putovanja dobit će novac samo ako organizira serije zakupljenih letova do regionalne zračne luke u sjevernoj Norveškoj.
- (45) Program je potreban i prikladan ⁽⁴⁰⁾.
- (46) Okruzi smatraju da je Fond za zakupljene letove u skladu sa Smjernicama za regionalnu potporu. Čak i ako se tijelo ne složi, okruzi svejedno tvrde da je Program u skladu sa Sporazumom o EGP-u, bilo na temelju Smjernice o finansiranju zračnih luka i početnim potporama zračnim prijevoznicima koji polijeću iz regionalnih zračnih luka, bilo izravno na temelju članka 61. stavka 3. točke (c) Sporazuma o EGP-u.
- (47) Što se tiče primjedbi trećih strana, norveška nadležna tijela posebno su komentirala primjedbe organizacije NHO Luftfart ⁽⁴¹⁾. Norveška nadležna tijela smatraju da se neke od tih primjedbi oslanjaju na različite poglede na činjenice.
- Okruzi nikada nisu osporili postojanje zakupljenih letova iz sjeverne Norveške prema odredištima za odmor u južnoj Europi. Međutim, ovo je tržište različito od onog o kojem je ovdje riječ. Relevantno tržište u ovom je slučaju ponuda i potražnja za zakupljenim letovima prema sjevernoj Norveškoj.
 - Okruzi nemaju saznanja o ugovorima kojima se nude povoljni uvjeti otkazivanja koje navodi NHO Luftfart. Drugi organizatori i posrednici u industriji navode da su nepovratni polog od 5 do 10 % uplaćen unaprijed ili naknada za otkazivanje od 5 do 10 % standardni uvjet u ugovorima o zakupljenim letovima. U svakom slučaju, rok od 60 dana za besplatno otkazivanje i dalje izlaze organizatore putovanja znatnom riziku, jer postoji opći trend kasnog rezerviranja.

⁽⁴⁰⁾ Vidi odjeljak 3.3 u dijelu II. u nastavku.

⁽⁴¹⁾ Dopis norveških nadležnih tijela od 15.11.2012. (dokumenti br. 653590/653595).

- Okruzi nisu sigurni u važnost tvrdnji organizacije NHO Luftfartda je norveški sustav zračnih linija uspostavljen po principu „čvorovi i veze”. Namjera je Fonda za zakupljene letove da potakne novi promet, a ne da ograniči postojeći. Novi međunarodni promet podržat će novi razvoj turizma, novu infrastrukturu i održivu turističku industriju te zapošljavanje. Okruzi vjeruju da će ovo donijeti veću potražnju za redovnim linijama iz Oslo do sjeverne Norveške. Međunarodni zakupljeni letovi i domaći letovi iz Oslo usluge su koje se nadopunjuju. Povećanje broja zakupljениh letova iz inozemstva neće narušiti norvešku strukturu zračnih putovanja. Osim toga, značajan dio putovanja u sjevernu Norvešku predstavljaju poslovna putovanja, segment na koji Program neće nimalo utjecati.
- Čini se da NHO Luftfart pretjeruje u pogledu učinaka na tržišno natjecanje za redovne letove. Različite linije predstavljaju različita tržišta. Štoviše, neredovni letovi i redovni letovi isto su tako različita tržišta.
- Teško je shvatiti na koji bi način prijavljena mjera bila diskriminirajuća. Nove redovite linije uvijek su dobivale potporu i veličina te potpore daleko je iznad iznosa koji će se dijeliti kroz Fond za zakupljene letove.
- U Fondu za zakupljene letove ne postoji mehanizam kojim bi se diskriminiralo norveške prijevoznike. Norveški organizatori redovnog zračnog prijevoza nemaju sjedišta samo u Norveškoj, kako tvrdi NHO Luftfart.
- Što se tiče mogućnosti osiguravanja usluga zračnog prijevoza na neprofitabilnim linijama u skladu s Uredbom br. 1008/2008, okruzi ne vide relevantnost te primjedbe.

II. PROCJENA

1. Prisutnost državnih potpora

1.1. Državna potpora u smislu članka 61. stavka 1. Sporazuma o EGP-u

(48) Člankom 61. stavkom 1. Sporazuma o EGP-u propisuje se sljedeće:

„Osim ako nije drugačije propisano ovim Sporazumom, svaka potpora koju dodjeljuju države članice EZ-a, države EFTA-e, ili koja se dodjeljuje putem državnih sredstava u bilo kojem obliku, koja narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja pogodujući određenim poduzećima ili proizvodnji određenih proizvoda nespojiva je s provedbom ovog Sporazuma u mjeri u kojoj utječe na trgovinu između ugovornih stranaka”.

1.2. Prisutnost državnih sredstava

(49) Mjera potpore mora biti dodijeljena od države ili iz državnih sredstava,

(50) Norveška nadležna tijela izvijestila su da će se Fond za zakupljene letove vjerovatno financirati izravno iz proračuna ovih triju okruga (ne može se isključiti da će dobiti sredstva i izravno od države Norveške).

(51) Imajući to na umu, Tijelo smatra da je ovaj uvjet ispunjen, jer će se Program financirati ili iz proračuna okruga ili države ⁽⁴²⁾.

1.3. Stavljanje pojedinih poduzeća ili proizvodnje određene robe u povoljniji položaj

(52) Prvo, mjera potpore korisnicima mora donijeti prednost koja ih oslobađa davanja koja u pravilu snose njihovi proračuni.

⁽⁴²⁾ Norveška nadležna tijela spomenula su i činjenicu da Fond za zakupljene letove, u nekoj fazi u budućnosti, mogu financirati privatna poduzeća. Procjena koju je Tijelo provelo nije ispitala ovu mogućnost, jer se ta opcija čini relativno nesigurnom.

- (53) Organizatori putovanja koji ostvaruju korist od Programa dobit će izravna bespovratna sredstva koja će smanjiti cijenu zakupljenog leta predmetne serije zakupljenih letova. Pružatelji usluge smješteni u trima okruzima koji ostvare dobit od povećanog broja turista u regiji imat će neizravne koristi od Programa.
- (54) Drugo, mjera potpore mora biti selektivna tako da pogoduje određenim poduzećima ili proizvodnji određene robe.
- (55) Izravne koristi od Programa imat će samo organizatori putovanja koji organiziraju zakupljene letove u sjevernu Norvešku. Isto tako, samo organizatori (pružatelji usluge) sa sjedištem u trima okruzima imat će neizravne koristi od Programa.
- (56) Tijelo stoga smatra da je mjera selektivna.

1.4. *Narušavanje tržišnog natjecanja*

- (57) Državna potpora obuhvaćena je člankom 61. stavkom 1. Sporazuma o EGP-u ako narušava ili prijeti narušavnjem tržišnog natjecanja i utječe na trgovinu između ugovornih stranaka Sporazuma o EGP-u. Za primjenu članka 61. stavka 1. Sporazuma o EGP-u dovoljno je da potpora prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja dodjeljujući selektivnu prednost. Smatra se da potpora narušava tržišno natjecanje ako se dodjeljuje poduzeću koje obavlja djelatnosti natječući se s drugima.
- (58) Organizatori putovanja koji zakupljuju zrakoplove za sjevernu Norvešku (neredovni letovi) izravni su korisnici potpore Programa. Organizatori putovanja aktivni su u nekoliko zemalja i u sektoru koji karakterizira snažno tržišno natjecanje. Neizravni su korisnici Programa pružatelji usluga u turističkoj industriji u sjevernoj Norveškoj, koji će imati koristi od potpore u obliku povećane potražnje stranih turista. Potpora bi mogla potaknuti turiste da izaberu putovanje u sjevernu Norvešku umjesto putovanja u odredišta za odmor u drugim zemljama. Narušavanje tržišnog natjecanja ne događa se samo na razini organizatora putovanja, nego je moguće i na razini pružatelja turističkih usluga. Osim toga, zračne luke se natječu se na međunarodnom tržištu kako bi privukle nove letove i nove linije. Stoga bi potpora mogla dovesti i do narušavanja tržišnog natjecanja među zračnim lukama.
- (59) Tijelo smatra da Program može osnažiti položaj organizatora koji imaju izravne ili neizravne koristi od Programa u usporedbi s konkurentima koji ne primaju sličnu korist. Stoga se može smatrati da svaka potpora dodijeljena iz Programa narušava tržišno natjecanje ili prijeti njegovim narušavanjem.

1.5. *Posljedice na trgovinu između ugovornih stranaka*

- (60) Smatra se da državna potpora pojedinim poduzećima utječe na trgovinu između ugovornih stranaka Sporazuma o EGP-u ako primatelj obavlja gospodarsku djelatnost koja uključuje trgovinu među ugovornim strankama. Potpora će biti odobrena organizatorima putovanja koji nude paket-aranžmane koji dovode turiste iz inozemstva u sjevernu Norvešku. To je, po definiciji, prekogranična djelatnost. Osim toga, turistička industrija u sjevernoj Norveškoj, koja će imati neizravne koristi od Programa, natječe se s turističkim industrijama u drugim zemljama EGP-a.
- (61) Stoga će državno financiranje na temelju prijavljenih mjera utjecati na trgovinu među ugovornim strankama Sporazuma o EGP-u.

1.6. *Zaključak*

- (62) Tijelo smatra da su ispunjeni svi uvjeti iz članka 61. stavka 1. Sporazuma o EGP-u i da prijavljeni Program stoga uključuje državnu potporu. Državna je potpora u skladu s provedbom Sporazuma o EGP-u jedino ako ispunjava uvjete nekog od odstupanja od članka 61. stavka 3. Sporazuma o EGP-u.

2. Postupovni zahtjevi

- (63) Mjera potpore predviđena Programom smatra se potporom za tekuće poslovanje. Smjernicama za regionalne potpore predviđa se da „Programi potpora za tekuće poslovanje nisu obuhvaćeni kartama regionalnih potpora i ocjenjuju se u svakom pojedinom slučaju na temelju prijave predmetne države EFTA-e u skladu s odredbama dijela I. članka 1. stavka 3. Protokola 3. uz Sporazum o nadzoru i sudu“⁽⁴³⁾.
- (64) U skladu s dijelom I. člankom 1. stavkom 3. Protokola 3. „Nadzorno tijelo EFTA-e obavješćuje se, u roku dovolnjem da podnese svoje primjedbe, o svim planovima za dodjelu ili izmjenu potpore. Predmetne države neće primijeniti svoje predložene mjere dok postupak ne rezultira konačnom odlukom“.
- (65) Podnoseći prijavu u vezi s Fondom za zakupljene letove 2. svibnja 2012. ⁽⁴⁴⁾, norveška nadležna tijela ispunila su zahtjeve o obvezi prijave iz dijela I. članka 1. stavka 3. Protokola 3.
- (66) Neprovodenjem prijavljenog Programa norveška nadležna tijela ispunila su zahtjev za mirovanjem, kako je predviđeno diejom II. člankom 3. Protokola 3.
- (67) Tijelo je ispitalo primjedbe norveških tijela i primjedbe trećih strana, kako je propisano službenim postupkom.

3. Spojivost potpore

3.1. Procjena mjere potpore prema članku 61. stavku 3. Sporazuma o EGP-u u vezi sa Smjernicama za regionalnu potporu

- (68) Na temelju odstupanja u članku 61. stavku 3. točki (c) Sporazuma o EGP-u, može se smatrati da je sljedeće u skladu s provedbom Sporazuma o EGP-u:

„potpora za olakšavanje razvijanja određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih prostora kad takva pomoć ne utječe nepovoljno na uvjete trgovine u mjeri koja je suprotna zajedničkom interesu“.
- (69) U cilju ocjene spojivosti potpore, kao što je već navedeno, to se smatra potporom za tekuće poslovanje. Potpora za tekuće poslovanje oslobađa poduzeće od troškova koje bi inače moralo snositi u svojem svakodnevnom upravljanju ili redovnim djelatnostima. ⁽⁴⁵⁾ Potpora za tekuće poslovanje obično je zabranjena.
- (70) Smjernicama za regionalne potpore predviđa se sljedeće:

„Na temelju članka 61. stavka 3. točke (a) i članka 61. stavka 3. točke (c) Sporazuma o EGP-u, državna potpora dodijeljena za promicanje gospodarskog razvijanja određenih područja koja su u nepovoljnem položaju unutar EGP-a može se smatrati spojivom s provedbom Sporazuma o EGP-u. Ova vrsta državne potpore poznata je kao nacionalna regionalna potpora. Nacionalna regionalna potpora sastoji se od potpore za ulaganje dodijeljene velikim poduzećima ili, u nekim ograničenim okolnostima, od potpore za tekuće poslovanje, koja je u oba slučaja usmjerena na određene regije u svrhu uklanjanja regionalnih razlika“ (naglasak je dodan) ⁽⁴⁶⁾.

- (71) Smjernicama se isto tako predviđa sljedeće:

„Odstupajući od odredbi prethodnog stavka, potpora za tekuće poslovanje koja se istodobno postupno ne smanjuje i nije ograničenog trajanja može se odobriti samo u najmanje naseljenim regijama, ako je namijenjena sprječavanju ili usporavanju trajne depopulacije tih regija. ⁽⁴⁷⁾ Najmanje naseljene regije predstavljaju ili pripadaju regijama NUTS-II za Norvešku i razine NUTS-IV za Island, gustoće naseljenosti od osam ili manje stanovnika na km², kao i manja susjedna ili s njima granična područja koja ispunjavaju isti kriterij gustoće naseljenosti“ (naglasak je dodan) ⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴³⁾ Smjernice za regionalne potpore u stavku 81.

⁽⁴⁴⁾ Dokumenti br. 632837 i 322824.

⁽⁴⁵⁾ Vidi predmet T-348/04 SIDE protiv Komisije [2008] ECR II-625, točka 99., predmet T-162/06 Kronoply GmbH protiv Komisije [2009] ECR II-1, točka 75.

⁽⁴⁶⁾ Smjernice za regionalne potpore u stavku 1.

⁽⁴⁷⁾ Država EFTA-e mora dokazati da je predložena potpora nužna i prikladna za sprječavanje ili usporavanje trajne depopulacije (vidi Smjernice za regionalne potpore u napomeni 65.)

⁽⁴⁸⁾ Smjernice za regionalne potpore u stavku 69.

3.2. Potpora se može odobriti samo u najmanje naseljenim regijama

3.2.1. Tri okruga pripadaju najmanje naseljenim regijama

(72) Kako je predviđeno u Smjernicama za regionalne potpore, potpora za tekuće poslovanje koja se istodobno postupno ne smanjuje i nije ograničenog trajanja može se odobriti samo u najmanje naseljenim regijama, ako je namijenjena sprječavanju ili usporavanju trajne depopulacije tih regija. Najmanje naseljene regije su regije gustoće naseljenosti od osam ili manje stanovnika na km² (⁽⁴⁹⁾).

(73) U ovim trima okruzima gustoća naseljenosti iznosi 4,2 stanovnika na km². Stoga ispunjavaju uvjete utvrđene Smjernicama za regionalne potpore, kako bi imali koristi od fleksibilnije ocjene spojivosti za mjere potpore za tekuće poslovanje.

3.2.2. Izravni korisnici Programa nisu nužno smješteni u najmanje naseljenim regijama – veza između mјere potpore i regionalnog razvoja sjeverne Norveške

(74) Potpora će se isplaćivati organizatorima putovanja koji mogu biti smješteni izvan Norveške/EGP-a. Izravni korisnici potpore neće nužno biti smješteni u najmanje naseljenim regijama.

(75) U odluci o pokretanju postupka Tijelo je preispitalo može li se program iz kojeg se dodjeljuje potpora za tekuće poslovanje korisnicima koji su smješteni izvan najmanje naseljenih regija smatrati u skladu sa Smjernicama za regionalne potpore. Tijelo je preispitalo predstavlja li činjenica da je Program neizravno usmjeren na poduzeća u predmetnoj regiji dovoljno snažnu vezu za regionalni razvoj tog područja.

(76) Norveška nadležna tijela tvrdila su da je veza između potpore organizatorima putovanja i regionalnog razvoja sjeverne Norveške dovoljna zbog sljedećih razloga:

- Program će se odnositi isključivo na zakupljene letove u sjevernu Norvešku,
- samo paket-aranžmani koji uključuju „aranžman na zemlji“ imat će pravo na potporu na temelju Programa, i
- potpora iz Fonda za zakupljene letove isplatit će se organizatorima putovanja nakon završetka letova u ciljno područje.

(77) Tijelo napominje da će organizator putovanja dobiti potporu jedino ako organizira seriju zakupljenih letova u regionalne zračne luke u sjevernoj Norveškoj. Potpora se neće odobravati za prijevoz turista zakupljenim letovima izvan ove regije. Jasno je da je ciljno područje Programa sjeverna Norveška, jedno od najslabije naseljenih područja Norveške. Tijelo isto tako naglašuje zahtjev da se Program primjenjuje na paket-aranžmane koji uključuju „aranžman na zemlji“ u ovoj regiji. To znači da Program može imati izravan učinak u regiji dovođenjem turista koji inače ne bi došli u tu regiju. „Aranžman na zemlji“ trebao bi osigurati da turisti ostanu u regiji za vrijeme svojeg odmora u sjevernoj Norveškoj. Program zahtijeva da „aranžman na zemlji“ bude u vrijednosti od najmanje 800 NOK po turistu. Potpora iz Fonda za zakupljene letove odobrit će se nakon završetka serije zakupljenih letova i nakon dokumentiranja ispunjavanja kriterija za dodjelu. Jedan od kriterija dodjele jest da zahtjev podrži lokalni pružatelj turističkih usluga. Potpora se neće odobravati „paketima koji obuhvaćaju samo zrakoplovnu kartu“. Pružatelji usluga smješteni u trima okruzima ostvariti će dobit od povećanog broja turista i posljedičnog povećanja potražnje za svojim uslugama i na taj će način neizravno imati koristi od Programa. Tablice navedene u odjeljku 2.2 u dijelu I. o turističkoj potrošnji u regiji pokazuju da će povećanje broja turista imati izravan ekonomski učinak na turistički sektor u regiji. Tijelo smatra vjerojatnim da će glavni ekonomski učinci Programa biti usmjereni na ciljno područje Programa.

⁽⁴⁹⁾ Smjernice za regionalne potpore u stavku 22. točki (a).

- (78) Tijelo također napominje da je Europska komisija već prihvatala dodjelu regionalne potpore korisnicima smještenima izvan regija koje ostvaruju pravo na regionalnu potporu. Na primjer, u odluci koja se odnosi na Italiju (Siciliju), Komisija je utvrdila da su bespovratna sredstva koja pokrivaju troškove promicanja prijevoza turista zakupljenim letovima u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (c) UFEU-a. Bespovratna sredstva bila su dostupna organizatorima putovanja koji su unajmljivali zrakoplove za prijevoz turista na Siciliju. Utvrđeno je i da su bespovratna sredstva za pokrivanje troškova prijevoza do Sicilije odobrena talijanskim i stranim putničkim agencijama za pružanje usluga turističkog putovanja kao dijela uključenog u putovanja i za prijevoz turista željeznicom ili morem spojiva ⁽⁵⁰⁾.
- (79) Na toj osnovi Tijelo dolazi do zaključka da čak i ako je izravni korisnik smješten izvan sjeverne Norveške, Program sadržava dovoljno veza s regijom u kojoj se žele postići planirani učinci.

3.3. Potpora mora biti nužna i prikladna za sprječavanje ili usporavanje trajne depopulacije

- (80) Predmetna država EFTA-e mora dokazati da je predložena potpora nužna i prikladna za sprječavanje ili usporavanje trajne depopulacije ⁽⁵¹⁾.
- (81) Kako bi se prijavljena mjera smatrala nužnom, norveška nadležna tijela moraju dokazati da postoji potreba za intervencijom države kako bi se postigao cilj sprječavanja ili usporavanja trajne depopulacije.
- (82) Norveška nadležna tijela obavijestila su Tijelo da je sjeverna Norveška, jedno od najmanje naseljenih područja u Europi, da je uvjek bila iznimno rijetko naseljena i da se već desetljećima suočava s depopulacijom. Stoga norveška nadležna tijela smatraju da je nužno poduzeti daljnje mјere kako bi se stabilizirala naseljenost u regiji i sprječilo daljnju depopulaciju. Program je jedno od nužnih instrumenata za postizanje tog cilja. Norveška nadležna tijela priznaju da uspostavljanje Fonda za zakupljene letove neće samo po sebi riješiti problem depopulacije, ali smatraju da će, kao dio opće politike, povećati gospodarsku aktivnost u regiji te zadržati postojeća i stvoriti nova radna mjesta. Mogućnost zapošljavanja i očekivani prihod predstavljaju najvažnije odlučujuće čimbenike koji utječu na izbor prebivališta.
- (83) Kako bi se Program smatrao prikladnim, norveška nadležna tijela moraju dokazati da nije očito kako bi druge mjere bile prikladnije za postizanje cilja sprječavanja ili usporavanja trajne depopulacije ⁽⁵²⁾.
- (84) Norveška nadležna tijela tvrde da je Program prikladan jer predstavlja najbolju dostupnu mjeru kojom će se unaprijediti turizam, stvoriti radna mjesta u turističkoj industriji i tako doprinijeti usporavanju depopulacije u regiji. Prema njihovu mišljenju, samo tradicionalna investicijska potpora nije uvjek najprikladniji instrument rješavanja specifičnih problema ove regije. Radna su mjesta ključna za potporu razini stanovništva. Turizam je rastući sektor te je istovremeno radno-intenzivan i ovisan o lokalnoj radnoj snazi. Jedan je od izazova razvoja turističke industrije u sjevernoj Norveškoj profitabilnost i sezonska priroda turističkog sektora. Namjera je Fonda za zakupljene letove povećanje broja turista u posezoni, što će doprinijeti cjelogodišnjim radnim mjestima. Norveška nadležna tijela tvrde da instrument potpore koji bi bio ograničen samo na potporu lokalnim trgovачkim društvima u regiji ne bi rezultirao povećanjem broja letova u relevantne zračne luke (i stoga povećanjem broja turista u tom području) niti sprječio depopulaciju. Prema njihovu stajalištu, Fond za zakupljene letove je instrument koji ima najveću mogućnost uspjeha i najmanje učinke narušavanja tržišnog natjecanja. Imajući to na umu, smatraju da je Program prikladan.
- (85) U Odluci o pokretanju postupka Tijelo je izrazilo sumnju u pogledu prijavljene mjeru, a posebno je preispitalo mogu li se navedeni ciljevi Programa postići drugim sredstvima osim osiguravanja potpore za tekuće poslovanje organizatorima putovanja koji organiziraju paket-aranžmane koji se koriste zakupljenim letovima (neredovni) (na primjer, kroz pakete koji se koriste redovnim letovima).

⁽⁵⁰⁾ Odluka 1999/99/EZ od 3.6.1998 o zakonu Regije Sicilije br. 25/93 o mjerama za promicanje zapošljavanja (SL L 32, 5.2.1999, str. 18.).

⁽⁵¹⁾ Smjernice za regionalne potpore u napomeni 65.

⁽⁵²⁾ Vidi npr. Odluku Tijela br. 228/06/CÖL od 19.7.2006. o prijavljenom programu o regionalno diferenciranim doprinosima za socijalno osiguranje: „Na osnovi podataka koje su dostavila norveška nadležna tijela, Tijelo utvrđuje da nije očito da bi druge mјere, osim potpore za tekuće poslovanje, bile prikladnije za postizanje cilja sprječavanja ili usporavanja depopulacije u najmanje naseljenim područjima” (str. 23.).

- (86) Tijelo smatra da su norveška nadležna tijela zadovoljila neke sumnje Tijela u tom pogledu te na taj način pokazala da postoji potreba za intervencijom države i da je Program nužan kao instrument sprječavanja depopulacije u regiji sjeverne Norveške. Tijelo isto tako smatra da se Fond za zakupljene letove može smatrati instrumentom kojim će se unaprijediti turizam u regiji i tako povećati zaposlenost u jednoj od najmanje naseljenih regija u Norveškoj. Ovaj zaključak podržavaju treće strane iz različitih poduzeća turističkog sektora u regiji koja su podržala Program. Tijelo je, međutim, izrazilo sumnju u pogledu prikladnosti i učinaka Programa na razvoj i sprječavanje depopulacije u regiji. Nije očito da ciljeve ne bi bilo moguće postići drugim sredstvima, kao što je dogovaranje paket-aranžmana uporabom zakupljenih letova.
- (87) Tijelo je u svojoj procjeni uzelo u obzir Smjernice za regionalne potpore, kojima se predviđa da:
- „u slučaju da se, iznimno, predviđa dodjela pojedinačne jednokratne (ad hoc) potpore jednom poduzetniku ili je potpora ograničena na jedno područje djelatnosti, u obvezi je države članice da dokaže kako predmetni projekt doprinosi skladnoj strategiji regionalnog razvoja“ (naglasak je dodan) ⁽⁵³⁾.
- (88) Sjeverna Norveška smatra se prioritetom u smislu regionalnog razvoja i cilj je norveške vlade sprječiti depopulaciju i potaknuti naseljavanje u ovoj regiji. Podrška turističkoj industriji smatra se ključnim čimbenikom za razvoj regije i norveška nadležna tijela tvrde da je stvaranje mogućnosti zapošljavanja od posebne važnosti za postizanje cilja sprječavanja ili usporavanja depopulacije u regiji.
- (89) Institut za ekonomiku prometa procijenio je da su 2007. strani turisti koji su došli zračnim putem potrošili 7 480 NOK na unaprijed plaćenu kupovinu i 6 730 NOK na lokalnu kupovinu. Procjenjuje se da će 2012. putnici u sjevernu Norvešku potrošiti 9 000 NOK po osobi ⁽⁵⁴⁾.
- (90) S obzirom na to, Tijelo smatra bi da turistička industrija mogla odigrati važnu ulogu u razvoju regije. Ekonomski učinak koji bi Program mogao imati na sjevernu Norvešku, kroz povećanje u dolazaka u to područje i etabriranje područja kao međunarodnog turističkog odredišta, mogao bi doprinijeti stabiliziranju, a možda i povećanju broja stanovnika u regiji.
- (91) Ipak, iako redovni i neredovni letovi možda čine dva odvojena tržišta ⁽⁵⁵⁾ i ako su u svrhu unaprjeđivanja turizma u regiji izravni redovni letovi za sjevernu Norvešku manje održiva varijanta (posebno u posezoni), tijelo i dalje smatra da nije potpuno jasno zašto se redovnim domaćim letovima ne može koristiti kao dijelom paket-aranžmana, primjerice, kada organizatori putovanja organiziraju „pakete kružnih putovanja“. Tijelo primjećuje da Norveška ima dobro razvijen decentralizirani sustav zračnih luka zbog važne uloge zračnog prijevoza kao prijevoznog sredstva, posebno u regijama na rubu EGP-a, kao što je sjeverna Norveška. Doista, norveška nadležna tijela utvrđila su nekoliko linija zračnog prijevoza prihvatljivima za naknadu za pružanje javne usluge u okviru koje država obešteće odabranog zračnog prijevoznika da leti na linijama koje u suprotnom ne bi bile komercijalno održive. Prema mišljenju Tijela, nije u potpunosti jasno zašto navedeni cilj Programa – doprinos razvoju jedne od najmanje naseljenih regija u Norveškoj kroz potporu za zakupljene letove iz inozemstva u Norvešku s ciljem povećanja broja turista u posezoni, a time i doprinos cjelogodišnjim radnim mjestima – ne bi bilo moguće postići, barem djelomično, korištenjem redovnim letovima.
- (92) S obzirom na to, Tijelo smatra da ostaju određene sumnje u to je li Program najbolji instrument za postizanje navedenih ciljeva s najmanjim učincima narušavanja tržišnog natjecanja. Tijelo posebice smatra da bi Program mogao imati učinke narušavanja tržišnog natjecanja na tržištu opskrbe redovnim letovima.

⁽⁵³⁾ Smjernice za regionalne potpore u stavku 10.

⁽⁵⁴⁾ Vidi upućivanje na Izvješće TØI br. 941/2008 u prethodno navedenoj napomeni 23. i napomeni str. 11. (dokument br. 632837).

⁽⁵⁵⁾ U svojoj odluci o spajanju Europska komisija navodi da redovni i neredovni letovi nisu isto tržište. Vidi, na primjer, predmet br. COMP/M.5141 – KLM/Martinair, gdje je Komisija smatrala ponudu sjedala u zrakoplovu organizatorima putovanja (to je „veleprodajno tržište“) tržištem različitim od tržišta za pružanje usluga redovnog zračnog prijevoza krajnjim korisnicima. Komisija je navela da „je tržište za prodaju sjedala organizatorima putovanja suprotno tržištu prodaje sjedala pojedincima. U skladu s tim, uvjeti tržišnog natjecanja na ovom tržištu očito su različiti jer organizatori putovanja imaju različite zahtjeve od pojedinačnih klijenata (na primjer, kupovanje velikih paketa sjedala, pregovaranje o popustima, uzimanje u obzir potreba klijenata u smislu reda letenja itd.)“ (SL C 51, 4.3.2009, str. 4.)

- (93) Stoga Tijelo smatra da je uspostavljanje Programa prikladno jedino za ograničeno vremensko razdoblje radi pomoći uspostavljanju održive turističke industrije u najmanje naseljenom području Norveške. Desetogodišnje trajanje Programa, za koje su se zalagala norveška nadležna tijela, čini se pretjeranim za postizanje tog cilja. Tijelo smatra da bi Program trebao biti ograničen na „početno“ razdoblje od tri godine, koje bi omogućilo ocjenjivanje prikladnosti Programa. Stoga bi norveška nadležna tijela trebala ocijeniti učinke Programa po isteku ovog razdoblja, uzimajući u obzir i pozitivne učinke Programa i negativne učinke na tržišno natjecanje.

3.4. Potpora mora biti proporcionalna cilju Programa

- (94) U skladu s člankom 61. stavkom 3. točkom (c) Sporazuma o EGP-u, za potporu odobrenu radi olakšavanja razvoja određenih gospodarskih područja može se smatrati da je u skladu s provedbom tog Sporazuma „kad takva potpora ne utječe nepovoljno na uvjete trgovanja u mjeri koja je suprotna zajedničkom interesu“. Kako bi Program bio u skladu s unutarnjim tržištem, mora biti proporcionalan cilju Programa.
- (95) Norveška nadležna tijela smatraju da je Program sastavljen tako da se njime odobrava samo nužna razina potpore. Najveća potpora (25 %) iz Fonda za zakupljene letove davat će se kod faktora popunjenoosti od 60 % ili manje. Intenzitet potpore postupno će se smanjiti na nulu kada faktor popunjenoosti dosegne prosjek od 80 % (⁽⁵⁶⁾).
- (96) Norveška nadležna tijela tvrde da je vjerojatno da će Program, koji smanjuje rizik za organizatore putovanja, dovesti do faktora popunjenoosti većeg od 60 % te je stoga malo vjerojatno da će intenzitet potpore odgovarati iznosu od 25 % troškova zakupljenog leta.
- (97) Tijelo smatra da je glavni element Programa uspostavljanje garancije organizatorima putovanja tako da oni ne otkazuju putovanja s niskim faktorom popunjenoosti. Najveća potpora iznosi 25 % troškova zakupljenog leta. Dodatni troškovi nastali na zakupljenim letovima s faktorom popunjenoosti manjim od 60 % neće se nadoknađivati. Ukupan godišnji iznos potpore odobrene iz Fonda za zakupljene letove procjenjuje se na manje od 10 milijuna NOK godišnje. Tijelo smatra da je ovaj relativno nizak iznos potpore proporcionalan. Malo je vjerojatno da bi tako nizak iznos na nedozvoljeno nepovoljan način utjecao na trgovinu.
- (98) Stoga je moguće razlikovati Program od odluke Europske komisije u vezi s programom premija za organizatore turističkih putovanja u Grčkoj (⁽⁵⁷⁾). Taj je program predviđao da organizatori putovanja dobiju 40 EUR po turistu. Kako tijelo shvaća Program, on nije bio ograničen na naknadu za dodatne troškove prijevoza nastale pri dovođenju turista u Grčku (⁽⁵⁸⁾). Ovo se razlikuje od Fonda za zakupljene letove čiji je cilj potaknuti organizatore putovanja da sklope ugovornu obvezu prije nego što turisti izvrše rezervacije, isplaćujući im naknadu u slučaju da im nisu nadoknađeni troškovi dovođenja turista u sjevernu Norvešku.
- (99) Tijelo isto tako napominje, kao što je već opisano, da korisnici Programa mogu biti smješteni ili u Norveškoj ili u inozemstvu i da mogu sklapati ugovore o zakupljenim letovima ili s norveškim ili s inozemnim zračnim prijevoznicima. Na temelju Programa jednak je postupak u jednakim situacijama. Stoga Tijelo ne smatra Program diskriminirajućim.
- (100) U smislu prethodno navedenog, Tijelo smatra da je potpora proporcionalna cilju Programa.

⁽⁵⁶⁾ Vidi opis Programa u gore navedenom odjeljku 2.5 u dijelu I.

⁽⁵⁷⁾ Odluka 2003/262/EZ od 27.11.2002. o programu premija za organizatore putovanja u Grčkoj (SL L 103, 24.4.2003, str. 63.).

⁽⁵⁸⁾ U tom je slučaju Europska komisija isto tako smatrala da grčka tijela nisu dostavila Komisiji relevantne informacije za procjenu prikladnosti potpore u smislu njezina doprinosa regionalnom razvoju (vidi stavak 22. te odluke).

4. Trajanje odobrenja

- (101) U svojoj Odluci br. 246/12/COL od 27. lipnja 2012. Tijelo je izrazilo sumnju može li Program biti odobren za razdoblje nakon 31. prosinca 2013. S obzirom na primljene primjedbe, potrebno je duže razdoblje za postizanje mjerljivog učinka na razvoj regije. Uzveši u obzir sumnje koje je Tijelo iznijelo u svojoj Odluci br. 246/12/COL što se tiče učinaka Programa na razvoj i sprječavanje depopulacije u toj regiji, prikladnije je razdoblje od tri (3) godine. U svakom slučaju, potrebno je redovito preispitivati potrebu za potporom za tekuće poslovanje i njezinu razinu, kako bi se osigurala njezina dugoročna relevantnost za predmetnu regiju ⁽⁵⁹⁾. Takvo duže razdoblje olakšat će procjenu trajnih učinaka Programa.
- (102) Stoga bi Norveška trebala nakon isteka razdoblja od tri (3) godine podnijeti izvješće o procjeni učinaka Programa na razvoj turizma i sprječavanje depopulacije u toj regiji te na njegove učinke na tržišno natjecanje, tako da Tijelo može ocijeniti nužnost i prikladnost Programa.

5. Zaključak

- (103) Tijelo smatra da su ispunjeni svi uvjeti iz članka 61. stavka 1. Sporazuma o EGP-u i da stoga Fond za zakupljene letove uključuje državnu potporu.
- (104) Na osnovi navedene ocjene, Tijelo smatra da je Fond za zakupljene letove u skladu sa Sporazumom o EGP-u u skladu s odstupanjem u članku 61. stavku 3. točki (c) Sporazuma o EGP-u.
- (105) Tijelo je, međutim, izrazilo sumnju u pogledu prikladnosti i učinaka Programa na razvoj i sprječavanje depopulacije u regiji. Posebice po pitanju mogućnosti postizanja ciljeva drugim sredstvima. Stoga je Tijelo zaključilo da Program može biti odobren na razdoblje od tri godine od datuma ove Odluke. Uz to, norveška nadležna tijela obvezat će se pripremiti i izraditi evaluaciju Programa, dokumentirajući njegove učinke na razvoj turizma i sprječavanje depopulacije u regiji te njegove učinke na tržišno natjecanje. Evaluaciju treba izraditi neovisni stručnjak i predati je Tijelu.
- (106) Norveška nadležna tijela podsjeća se na obvezu, prema dijelu II. članku 21. Protokola 3. u vezi s člancima 5. i 6. Odluke o provedbenim odredbama ⁽⁶⁰⁾, da dostave godišnja izvješća o provedbi Programa.
- (107) Isto tako, norveška nadležna tijela podsjeća se da moraju obavijestiti Tijelo o svim planovima izmjene Programa,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Fond za zakupljene letove za sjevernu Norvešku, kako su ga prijavila norveška nadležna tijela, predstavlja državnu potporu u smislu članka 61. stavka 1. Sporazuma o EGP-u.

Članak 2.

Program potpore u skladu je s provedbom Sporazuma o EGP-u prema njegovu članku 61. stavku 3. točki (c), pod uvjetom da se provodi za razdoblje od tri (3) godine od datuma ove Odluke. Po isteku trogodišnjeg (3) razdoblja Norveška će Tijelu podnijeti izvješće s procjenom učinaka Programa na razvoj turizma i sprječavanje depopulacije u regiji te njegovih učinaka na tržišno natjecanje.

Članak 3.

Ova je Odluka upućena Kraljevini Norveškoj.

⁽⁵⁹⁾ Smjernice za regionalne potpore u stavku 71.

⁽⁶⁰⁾ Dostupno na: <http://www.eftasurv.int/media/decisions/195-04-COL.pdf>

Članak 4.

Vjerodostojna je samo verzija ove odluke na engleskom jeziku.

Sastavljeno u Bruxellesu 10. srpnja 2013.

Za Nadzorno tijelo EFTA-e

Oda Helen SLETNES

Predsjednica

Sverrir Haukur GUNNLAUGSSON

Član Kolegija

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1977-0596 (iskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR